

DUGOROČNI PLAN RAZVOJA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE ZA RAZDOBLJE OD 2015. DO 2024. GODINE

I. UVOD

U razdoblju od donošenja Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske 2006. – 2015. došlo je do značajnih promjena u strateškom položaju Republike Hrvatske. Pristupanjem euroatlantskim integracijama ispunjeni su ključni strateški nacionalni ciljevi. Republika Hrvatska je 2009. godine pristupila Organizaciji Sjevernoatlantskog ugovora (u daljnjem tekstu: NATO), a 2013. godine Europskoj uniji, čime je ostvarila stabilnu i dugoročnu perspektivu sigurnosti. Istodobno, zbog gospodarske krize reducirana su izdvajanja za obranu, a dinamika globalnoga i regionalnoga sigurnosnog okružja generira nove sigurnosne i obrambene izazove i prijetnje. To zahtijeva daljnje prilagodbe i transformaciju u razvoju obrambenih sposobnosti.

Preispitivanje konceptualnih rješenja i raspoloživih sposobnosti rezultiralo je odlukama o izradi i usvajanju nove zakonske regulative (Zakon o obrani¹, Zakon o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske²) te niza strateških i planskih dokumenata obrane koji će konceptualno usmjeriti daljnji razvoj Oružanih snaga Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Oružane snage). Nakon provedenoga opsežnoga procesa strateškog pregleda obrane, izrađen je završni dokument koji je Vlada Republike Hrvatske donijela 25. srpnja 2013. Izrada Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske za razdoblje od 2015. do 2024. godine (u daljnjem tekstu: DPR) nastavak je toga procesa i njime se operacionaliziraju konceptijska opredjeljenja i potrebe za transformacijom obrambenih sposobnosti utvrđenih Strateškim pregledom obrane.

DPR je temeljni dokument obrambenog planiranja kojim se utvrđuje dugoročna projekcija razvoja vojnih sposobnosti i definiraju resursi za njihovu realizaciju. U njegovoj pripremi ključna je bila analitička faza, kroz koju su, na temelju sagledavanja svih aspekata strateških okolnosti i raspoloživih sposobnosti i resursa, utvrđene ciljane sposobnosti koje će se razvijati u predstojećem planskom razdoblju. U sklopu toga procesa razvijen je širok spektar scenarija koji mogu generirati potrebu za djelovanjem Oružanih snaga. Za svaki scenarij razmatrana je vjerojatnost njegova nastanka, sigurnosne posljedice za državu i društvo te potreba, ambicija i mogućnost razvijanja vojnih sposobnosti koje bi trebale biti angažirane. Zaključno su provedene sumarijacija i prioritizacija te usklađivanje vrsta i dimenzioniranosti realno priuštivih sposobnosti, što je uzeto kao osnova za definiranje veličine i ustroja Oružanih snaga.

Izrazi koji se koriste u DPR-u, a koji imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

SIGURNOSNI STRATEŠKI OKVIR

Globalno strateško okružje obilježeno je iznimno dinamičnim političkim, društvenim i gospodarskim promjenama koje rezultiraju pomacima u sferi moći i utjecaja te generiraju nove nestabilnosti, podjele, nadmetanja i suprotstavljanja globalnih aktera. U užem, sigurnosnom smislu ono je obilježeno narušavanjem sigurnosti putem netradicionalnih prijetnji; poput novih oblika međunarodnog terorizma, prekograničnog organiziranog kriminala, proliferacije oružja

¹ Zakon o obrani (»Narodne novine«, br. 73/2013)

² Zakon o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 73/2013)

za masovno uništenje, narušavanja sustava opskrbe energijama te sve prisutnijih opasnosti od raketnih i kibernetičkih napada te piratstva. Iako je mogućnost konvencionalnog ili nuklearnog napada na države članice Europske unije i NATO-a malo vjerojatna, ponajprije zbog snažne sposobnosti obrane i odvratanja, izgrađene kroz zajednička nastojanja saveznika, nestabilnosti koje se pojavljuju u neposrednoj blizini savezničkih granica mogu imati dalekosežne implikacije za globalnu sigurnosnu arhitekturu te ponovno potvrđuju važnost uravnoteženog pristupa ključnim zadaćama Saveza – kolektivna obrana, upravljanje u krizama i kooperativna sigurnost. Brojni sukobi i krizna žarišta u svijetu, pojava propalih i nestabilnih država te razni oblici prijetnji uzrokovanih rastom ekstremističkih ideologija nameću potrebu razvoja ključnih sposobnosti te pokretanja međunarodnih operacija usmjerenih na unaprjeđivanje sigurnosti.

Učinkovit odgovor na širok spektar globalnih prijetnji moguć je samo kroz snažnu i sveobuhvatnu suradnju saveznika i partnera te integriranje civilnih i vojnih sposobnosti. Zadaće koje se postavljaju pred oružane snage nameću potrebu za njihovom daljnjom transformacijom i modernizacijom odnosno izgradnju i razvoj sposobnosti za uravnoteženi pristup ključnim zadaćama Saveza. Za odgovor na suvremene izazove i prijetnje potrebne su oružane snage osposobljene za provedbu netradicionalnih zadaća, prilagodljive, mobilne, interoperabilne te razmjestive i održive u području operacija.

U regiji jugoistočne Europe stanje oružanih sukoba iz bliske prošlosti zamijenjeno je širokim opsegom i razgranatom mrežom multilateralne i bilateralne suradnje. To je, u najvećoj mjeri, posljedica snažnog utjecaja vanjskih čimbenika, ali i težnji svih država regije za što tješnjim povezivanjem s euroatlantskom zajednicom. Države regije jugoistočne Europe prepoznale su važnost regionalne suradnje te, uz podršku euroatlantske zajednice, osnovala niz inicijativa za suradnju. Slijedom dugogodišnje uspješne suradnje, države regije postupno su preuzimale vlasništvo nad regionalnim inicijativama, kao što su Američko-jadranska povelja (A-5), Inicijativa ministara obrane jugoistočne Europe (*SouthEast Europe Defence Ministerial – SEDM*), RACVIAC – Centar za sigurnosnu suradnju te preuzele provedbu Sporazuma o subregionalnoj kontroli naoružanja (Članak IV., *Aneksa 1-B Općeg okvirnog Sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini – Daytonski sporazum*). Rezultati takvih nastojanja su iznimno pozitivni i ogledaju se u širokom opsegu međusobne suradnje država iz regije, usmjerene na multilateralna rješenja sigurnosnih problema odnosno u spremnosti za rješavanje međudržavnih ili unutardržavnih sporova kroz otvoreni dijalog.

Težnja za povezivanjem s euroatlantskom zajednicom, u većoj ili manjoj mjeri prisutna je u svim zemljama regije, a svaki njihov korak prema euroatlantskim integracijama dodatno umanjuje vjerojatnost nastanka novih kriza ili obnove sukoba.

Unatoč navedenim pozitivnim obilježjima sigurnosnog okružja, još uvijek postoje potencijalne sigurnosne prijetnje, koje proizlaze iz otvorenih pitanja u regiji, uzrokovanih ponajprije teškim nasljedom iz devedesetih godina prošlog stoljeća. U okviru spektra potencijalnih regionalnih prijetnji ne može se u potpunosti isključiti niti mogućnost oružanih sukoba, zbog čega još uvijek postoji potreba za prisutnošću međunarodnih vojnih i policijskih snaga u pojedinim zemljama regije.

Dok bi Republika Hrvatska mogla posredno biti izložena posljedicama eventualnih sukoba u regiji, u kontekstu postojećih strateških okolnosti nema opasnosti od izravne oružane agresije na njezin teritorij.

Polazeći od znatno ojačane međunarodne pozicije Republike Hrvatske, neupitno determinirane pripadnošću NATO-u i EU-u, Oružane snage će još aktivnije sudjelovati u projektima multilateralne i bilateralne regionalne suradnje jačajući regionalnu stabilnost i dobrosusjedstvo te pomažući državama regije u procesu pristupa-

nja euroatlantskim integracijama, ne zanemarujući pri tome multilateralnu i bilateralnu suradnju sa svim saveznicima i partnerima u euroatlantskoj zajednici i šire. Sukladno strateškom opredjeljenju Republike Hrvatske, Oružane snage više od desetljeća daju značajan doprinos međunarodnom miru i sigurnosti, sudjelujući u misijama i operacijama NATO-a, EU-a te UN-a, što je iziskivalo stupnjevit razvoj cijelog spektra novih sposobnosti. Ove sposobnosti Oružane snage će i dalje razvijati, uz ostalo, putem brojnih oblika međunarodne obuke, izobrazbe i vježbi. Obveze Oružanih snaga proizašle iz nove sigurnosne i obrambene arhitekture Republike Hrvatske, uređene su Zakonom o obrani koji predviđa situacije pružanja pomoći državama saveznicima, deklariranja u multinacionalne snage za odgovor, pridruživanja multinacionalnim vojnim strukturama te angažiranja Oružanih snaga u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu.

Sudjelovanje u UN-ovim mirovnim misijama bit će i dalje jedan od prioriteta u kontekstu hrvatskog doprinosa u održavanju međunarodnog mira i sigurnosti. Republika Hrvatska kroz vlastito je ratno iskustvo stekla stručnost u upravljanju UN-ovim mirovnim misijama koje su se potvrdile važnim mehanizmom za zaustavljanje međunarodnih sukoba. U tom kontekstu Republika Hrvatska ima dodatnu vjerodostojnost i globalno primjenjivo konkretno znanje, kao i odgovornost da svoju izvrsnost primjeni u provedbi međunarodnih mirovnih aktivnosti te prenošenju praktičnih iskustava. Sudjelovanje u UN-ovim mirovnim misijama i operacijama, uz doprinos očuvanju svjetskog poretka utemeljenog na poštivanju međunarodnog prava, korisno je i u kontekstu jačanja strateških partnerstava s ključnim partnerima.

Članstvo u NATO-u obvezuje Republiku Hrvatsku da, u skladu sa svojim mogućnostima pruži punopravan doprinos kolektivnoj obrani saveznika na temelju članka 5. Sjevernoatlantskog ugovora te da njezine Oružane snage intenzivno sudjeluju u provedbi ostalih zadaća u skladu sa Strateškim konceptom Saveza, uključujući i aktivnosti vezane za upravljanje krizama i doprinos međunarodnom miru i sigurnosti. Značajne obveze Oružanih snaga proizlaze iz opredjeljenja za deklariranjem snaga za NATO-ove snage za brzo djelovanje (*NATO Response Forces – NRF*) te jačanjem vojnih sposobnosti i interoperabilnosti sudjelovanjem u provedbi koncepata kojima se razvijaju mehanizmi međusobne suradnje na izgradnji, održavanju i jačanju obrambenih sposobnosti. Ciljevi sposobnosti koje Republika Hrvatska preuzima u okviru NATO-ova procesa obrambenog planiranja imaju ključnu ulogu kao izravni pokazatelji posvećenosti razvoju Saveza, a njihova provedba bit će okosnica razvoja Oružanih snaga.

Europska unija nastoji što čvršće strukturirati svoju sigurnosnu i obrambenu dimenziju putem niza inicijativa i aktivnosti u okviru Zajedničke sigurnosne i obrambene politike. Stoga ulazak Republike Hrvatske u Europsku uniju znači i novu obvezu u razvoju sposobnosti Oružanih snaga. Republika Hrvatska će nastaviti davati doprinos operacijama potpore miru u okviru EU-a i Borbenim skupinama EU-a (*EU Battle Group – EU BG*) te sudjelovati u inicijativi združivanja i dijeljenja (*Pooling and Sharing*) i aktivnostima Europske obrambene agencije (*European Defence Agency – EDA*). Kao punopravna članica, Republika Hrvatska preuzela je i obveze eventualne uporabe Oružanih snaga u pružanju pomoći u obrani državama članicama EU-a te uporabe u skladu s klauzulom solidarnosti.

Istodobna pripadnost većine članica i NATO-u i EU-u, zajedničke vrijednosti i strateški interesi koje dijele, novi su izazov Republici Hrvatskoj, njezinom obrambenom resoru i Oružanim snagama. To znači mogućnost i obvezu sudjelovanja u brojnim inicijativama i aktivnostima proizašlim iz sve izraženije potrebe za poboljšanjem komplementarnosti i koordinacije tih dviju organizacija, ponajprije u području praktične suradnje u misijama i operacijama te suradnje u razvoju obrambenih sposobnosti.

FINANCIJSKI OKVIR

Zbog gospodarske krize obrambeni resor suočen je sa smanjenjem izdvajanjima za obranu odnosno imperativom prilagodbe financiranja u uvjetima fiskalne racionalizacije i štednje. Polazeći od makroekonomske realnosti, koja trenutačno ne omogućava srednjoročne i dugoročne pouzdane prognoze o dinamici kretanja BDP-a, ovaj dokument temelji se na pretpostavci da će obrambeni proračun u iduće tri godine ostati na razini iz 2014. godine odnosno kretati se u okvirima oko 4,3 milijarde kuna u apsolutnom iznosu odnosno u realnom smislu, zaustavit će se višegodišnji, kontinuirani pad. Oporavkom gospodarstva i rastom BDP-a, u skladu s procedurama Europske unije koje se odnose na prekomjerni deficit, stvorili bi se uvjeti za postupni rast izdvajanja za obranu odnosno pretpostavke za postupno približavanje dugoročnoj ambiciji izdvajanja za obranu u iznosu do 2% BDP-a.

Dugoročno planiranje u resoru obrane u uvjetima neizvjesnosti gospodarskih kretanja i stalnoga proračunskog restrukturiranja popraćeno je nizom izazova i rizika, koji će zahtijevati intenzivno kratkoročno upravljanje i brze prilagodbe.

NAČELA RAZVOJA ORUŽANIH SNAGA

Oružane snage će se u planskom razdoblju obuhvaćenim DPR-om profilirati u skladu sa sljedećim načelima:

- **Strateška koherentnost:** Razvoj sposobnosti obrane osigurat će spremnost za odgovor na prijetnje i sigurnosne izazove u sadašnjosti i budućnosti.
- **Usredotočenost na sposobnosti:** Vodeći računa o raznovrsnosti prijetnji i rizika koji proizlaze iz kompleksnosti sigurnosnog okružja, Oružane snage moraju imati sposobnosti potrebne za izvršenje različitih vrsta operacija i djelovanja – onih koje proizlaze iz njihove temeljne ustavne uloge i obveza iz članka 5. Sjevernoatlantskog ugovora; operacija odgovora na krize izvan teritorija Republike Hrvatske kojima se pridonosi međunarodnoj sigurnosti i stabilnosti; aktivnosti pomoći civilnim institucijama i stanovništvu odnosno različitim vrsta humanitarnih operacija u zemlji i inozemstvu.
- **Fleksibilnost:** Oružane snage kontinuirano će se prilagođavati i transformirati u skladu sa slojevitošću sigurnosnog okružja.
- **Utemeljenost na kompetencijama:** Kontinuirano će se jačati ljudski potencijali Oružanih snaga i izgrađivati institucionalne pretpostavke za profesionalni razvoj pripadnika Oružanih snaga temeljen na kompetencijama.
- **Usmjerenost na međunarodnu suradnju:** Republika Hrvatska sudjelovat će u zajedničkim naporima NATO-a i EU-a radi međusobne suradnje na izgradnji, održavanju i jačanju sposobnosti. Inicijative poput Pametne obrane i Združivanja i dijeljenja sposobnosti (*Pooling and Sharing*) ključni su elementi toga pristupa. U kontekstu članstva u EU-u, pratit će se te, u skladu s mogućnostima, koristiti strukturni fondovi EU-a za izgradnju sposobnosti Oružanih snaga predviđenih za dvojni civilno-vojnu uporabu (*dual use*), primjerice u područjima traganja i spašavanja, medicinskog prevoženja, nadzora granice, uklanjanja posljedica ekoloških incidenata i sl.
- **Priuštvost:** Pomnim određivanjem prioriteta i primjerenom dinamikom razvoja sposobnosti osigurat će se ravnoteža između potreba razvoja sposobnosti i resursa koje država može osigurati.
- **Jedinstveni set snaga:** Republika Hrvatska će razvijati jedinstveni set snaga u kontekstu njihova deklariranja u okviru aranžmana i mehanizama NATO-a i EU-a, polazeći od opredjeljenja za jačanje strateškog partnerstva između tih dviju organizacija.

- **Visoki standardi civilno-vojnih odnosa:** U Republici Hrvatskoj osiguravat će se uvjeti za uspostavljanjem visokih standarda civilno-vojnih odnosa koji uključuju zadržavanje visoke razine povjerenja društva u Oružane snage, izgradnju učinkovitih mehanizama upravljanja i nadzora, profesionalne autonomije i društvene odgovornosti Oružanih snaga, djelotvorno suzbijanje svih oblika diskriminacije, kontinuiranu izgradnju integriteta i transparentnosti, promicanje etike vojnog poziva i rodno osviježene politike.
- **Međuresorna suradnja:** Osigurat će se suradnja, koordinacija i usklađeno djelovanje Oružanih snaga s ostalim državnim tijelima u razvoju sposobnosti za izvršenje misija i zadaća te osiguranju odgovora na prijetnje i rizike.

II. VIZIJA RAZVOJA

MISIJE ORUŽANIH SNAGA

Na temelju Ustavom Republike Hrvatske određene uloge prepoznaju se tri misije Oružanih snaga: obrana Republike Hrvatske i saveznika, doprinos međunarodnoj sigurnosti i potpora civilnim institucijama.

Obrana teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti te obrana saveznika primarna je misija Oružanih snaga Republike Hrvatske. U okviru ove misije Oružane snage moraju biti spremne: odvratiti, zaustaviti i odbaciti, samostalno i uz pomoć saveznika, oružanu agresiju na Republiku Hrvatsku; pridonositi obrani saveznika u operacijama u skladu s člankom 5. Sjevernoatlantskog ugovora te štiti suverenitet Republike Hrvatske na kopnu, moru i u zračnom prostoru.

Doprinos međunarodnoj sigurnosti misija je Oružanih snaga kroz koju one daju svoj doprinos međunarodnoj sigurnosti te nastajanju i održanju što povoljnijeg međunarodnog okružja, a ostvaruje se sudjelovanjem u operacijama potpore miru, obrambenom diplomacijom te nadzorom naoružanja, razoružanjem i sprječavanjem proliferacije naoružanja.

Potpora civilnim institucijama misija je kojom Oružane snage pružaju potporu civilnim institucijama i stanovništvu u procesu upravljanja krizama i u suočavanju s različitim vrstama rizika i prijetnji koje nisu klasične vojne prirode, a ostvaruje se potporom policiji i drugim državnim tijelima, potporom u zaštiti i spašavanju te potporom civilnom društvu.

VIZIJA ORUŽANIH SNAGA

Na kraju razvojnog razdoblja obuhvaćenog DPR-om, Oružane snage bit će dobro obučene, opremljene i vođene odnosno sposobne i spremne izvršavati utvrđene misije i zadaće. Prožete domoljubljem i suočene sa zahtjevima 21. stoljeća, radikalno drugačijima od prijašnjih, vojnu će profesiju izgrađivati u skladu s načelima visoke profesionalnosti, stručnosti i socijalne odgovornosti.

Oružane snage nisu samo instrument za provedbu misija i zadaća, već ujedno jedan od ključnih elemenata te pokazatelj identiteta države i društva. Stasale u Domovinskom ratu, s visokim društvenim ugledom temeljenim na uspješno obavljenoj, povijesno važnoj misiji obrane i oslobođenja zemlje, one će, uz osiguranje odgovarajućih resursa, i ubuduće činiti jedan od temeljnih oslonaca sigurnosti, stabilnosti i razvoja društva.

Oružane snage razvijat će se kao važan sastavni element sveukupnih potencijala države, izraz potreba te jedan od pokazatelja integriranosti modernoga hrvatskog društva u suvremene europske i globalne razvojne trendove.

Svojim će djelovanjem kontinuirano potvrđivati tako postavljenu društvenu ulogu, privrženost države savezništvu i vrijednostima na kojima se temelji europska i euroatlantska zajednica.

Proširenje tradicionalne uloge vojske u suvremenim uvjetima i sve veća kompleksnost uvjeta u kojima se njezin angažman odvija, nisu smanjili, nego povećali zahtjevnost i složenost vojničkog poziva. Uz to, gospodarska kriza znatno je usporila razvojne procese te onemogućila da alokacija društvenih resursa u obrambeni resor bude u skladu s njegovom ulogom u značajno izmijenjenom ambijentu.

Razvoj Oružanih snaga u takvim se okolnostima ne temelji na rastu obrambenog proračuna³ izvan društvenog konteksta, već na racionalizaciji i učinkovitosti upravljačkih procesa. Razvoj Oružanih snaga, uz nužna proračunska sredstva, u prvi plan stavlja i nove ideje i vizije koje mogu ublažiti, a dijelom i nadomjestiti nedostatak resursa. Razvoj Oružanih snaga ne temelji se isključivo na novom naoružanju i vojnoj opremi, već i na ljudima. Ulaganje u ljude, njihovo obrazovanje, cjelovitu skrb za poboljšanje radnih i životnih uvjeta pretpostavka je oživotvorenja vizije razvoja Oružanih snaga.

KLJUČNI DUGOROČNI CILJEVI RAZVOJA ORUŽANIH SNAGA

Razvoj Oružanih snaga na temelju ovako razvijene vizije bit će usmjeren prema ostvarenju sljedećih ključnih dugoročnih ciljeva:

1. Izgradnja sposobnosti Oružanih snaga za učinkovito djelovanje u suvremenim i budućim operativnim okruženjima.
2. Optimiziranje brojčane veličine i strukture Oružanih snaga te povećanje učinkovitosti procesa upravljanja, zapovijedanja i nadzora.
3. Vjerodostojno i konzistentno djelovanje u sustavu kolektivne obrane i aranžmanima u okviru Zajedničke sigurnosne i obrambene politike EU-a (*Common Security and Defence Policy – CSDP*) te mirovnim misijama UN-a.
4. Izgradnja Oružanih snaga kao organizacije temeljene na kompetencijama i prožete socijalnom odgovornošću.
5. Jačanje sposobnosti za provedbu nevojnih zadaća u zemlji i inozemstvu koje uključuju pomoć civilnim institucijama i stanovništvu u upravljanju i odgovoru na krize, u slučaju nesreća, velikih nesreća i katastrofa, humanitarne operacije, aktivnosti zaštite i spašavanja na kopnu, moru i zraku odnosno sposobnosti Oružanih snaga predviđenih za dvojni civilno-vojnu uporabu (*dual use*).

III. RAZINA AMBICIJE

Republika Hrvatska razmatra obranu od oružane agresije u okvirima članka 5. Sjevernoatlantskog ugovora. U obrani suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti Republika Hrvatska upotrijebit će sve raspoložive snage i resurse, uključujući narastanje vlastitih Oružanih snaga i prihvaćanje savezničkih snaga do potrebne razine. U obrani saveznika Oružane snage sudjelovat će ponajprije sa sposobnostima koje se razvijaju u okvirima NATO obrambenog planiranja, ali i drugim raspoloživim snagama.

Republika Hrvatska razvijat će Oružane snage koje će u okviru svoje primarne misije obrane suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti održavati sposobnosti za inicijalni odgovor na eventualnu oružanu agresiju te prihvat savezničkih snaga u provedbi kolektivne obrane na nacionalnom teritoriju. U tu svrhu do 20 000 pripadnika razvrstane pričuve bit će raspoređeno u pričuvne postrojbe Oružanih snaga, s pripadajućim naoružanjem i opremom. Narastanje snaga do razine potrebne za uspješno suprotstavljanje eventualnoj oružanoj agresiji na nacionalni teritorij osigurat će se kroz mehanizme aktiviranja

mobilizacijske pričuve, uključujući reaktiviranje obveze služenja vojnog roka.

Republika Hrvatska razvijat će sposobnosti za održivo sudjelovanje u operacijama izvan zemlje s najviše 1000 pripadnika Oružanih snaga. U okviru obrambenog proračuna planirat će se potrebna financijska sredstva za sudjelovanje u operacijama do 200 pripadnika Oružanih snaga, dok će se financiranje eventualnog angažmana iznad navedenog broja osigurati izvan obrambenog proračuna.

Republika Hrvatska nastaviti će s doprinosom snagama za odgovor unutar NATO-a (*NATO Response Forces – NRF*) i EU-a (Borbeno skupine Europske unije – *European Union Battle Groups, EU BG*). Ukupne deklarirane snage Republike Hrvatske za NRF činit će do 1% od NATO snaga trenutnog odgovora (*Immediate Response Forces – IRF*)⁴. U okviru IRF-a, Oružane snage participirat će s postrojbom veličine do maksimalno jedne satnije mehaniziranog pješništva ili ekvivalentnim snagama. Oružane snage sudjelovat će s deklariranim snagama u NATO bazenu snaga odgovora (*Response Forces Pool – RFP*).

Osim ambicije popune udjela u NATO-ovoj zapovjednoj strukturi (*NATO Command Structure*) Republika Hrvatska će nastaviti pridruživanje NATO-ovoj strukturi snaga (*NATO Force Structure*). Istovremeno Republika Hrvatska ostaje otvorena i za pridruživanje snaga kroz druge inicijative i multilateralne aranžmane, i izvan okvira NATO-a i EU-a, ponajprije u regionalnom okruženju.

Sudjelovanje u EU BG će se kretati u rasponu, od značajnijeg doprinosa (razina snaga do 300 pripadnika Oružanih snaga) svake tri do četiri godine, do manjih doprinosa pojedinim borbenim skupinama unutar tih intervala.

Uz sudjelovanja u NRF-u i EU BG, ne isključuje se mogućnost uključivanja i u druge multinacionalne formacije namijenjene za brzi odgovor na krizne situacije.

Doprinos misijama i operacijama UN-a osigurat će se adekvatnim sudjelovanjem postrojbi, timova i pojedinaca.

Kopnene snage će do kraja 2018. godine biti sposobne u operacije potpore miru uputiti održive snage veličine borbene skupine temeljene na mehaniziranoj bojni. Kako bi se ostvarila ova razina ambicije, kopnene snage bit će razvijane tako da je 50% ukupnih kopnenih snaga strukturirano, obučeno i opremljeno za sudjelovanje u operacijama potpore miru, a 10% snaga održivo u operacijama.

Pomorske snage će razvijati sposobnosti za zaštitu suvereniteta i nadzor i zaštitu prava i interesa Republike Hrvatske na moru. Sposobnosti za provedbu tradicionalnih pomorskih zadaća, u prvom dijelu planskog razdoblja, zadržat će se na postojećoj razini. Njihov daljnji razvoj planirat će se za razdoblje nakon 2017. godine. Iako će težište biti provedba zadaća u Jadranskom moru, pomorske snage će nastaviti razvijati sposobnosti za sudjelovanje u NATO, EU i UN operacijama i izvan Jadrana.

Pomorske snage unaprijedit će sposobnosti nadzora i zaštite prava i interesa Republike Hrvatske na moru u suradnji s drugim državnim tijelima te saveznicima oslanjajući se na razvoj obalnih ophodnih brodova i sposobnosti stvaranja integrirane slike pomorske situacije na Jadranu. Uz navedene sposobnosti, pomorske snage razvijat će i sposobnosti protuminskih djelovanja, sposobnosti za zaštitu trgovačkih brodova od piratstva i kriminalnih djelovanja tijekom plovidbe i sposobnosti mornaričkog presretanja.

³ Prema propisima koji reguliraju izradu Državnog proračuna Republike Hrvatske, službeni izraz za »obrambeni proračun« je Financijski plan Ministarstva obrane.

⁴ Snage trenutnog odgovora (*Immediate Response Forces – IRF*) dio su snaga za odgovor NATO-a i veličine su do 13 000 pripadnika kopnenih, zračnih i pomorskih snaga. U skladu s tim, Oružane snage sudjelovat će s do 130 pripadnika ili ekvivalentom jedne manevarske satnije.

U razvoju sposobnosti pomorskih snaga na odgovarajući način vodit će se računa o NATO i EU pomorskoj strategiji.

Sposobnost nadzora i zaštite zračnog prostora Republike Hrvatske u sklopu NATO-ova integriranog sustava protuzračne i proturaketne obrane (*NATO Integrated Air and Missile Defence System, NATINAM-DS*) osiguravat će se ponajprije postojećim borbenim avionima do isteka njihovih resursa, uz potporu sustava motrenja te zapovijedanja i nadzora. Do kraja 2016. godine utvrdit će se mogućnosti zadržavanja ove sposobnosti, uključujući multinacionalni pristup njezinom održavanju odnosno napuštanja određenih elemenata ove sposobnosti i traženje rješenja u sustavu kolektivne obrane NATO-a.

Zrakoplovne snage će do 2018. godine biti sposobne u operacije potpore miru na rok do šest mjeseci (bez rotacije) uputiti helikopterske snage jačine do osam srednjih transportnih helikoptera. U dugotrajne stabilizacijske operacije bit će sposobne uputiti i održavati snage veličine do četiri srednja transportna helikoptera na rotacijskoj osnovi. Kako bi se ostvarila ova razina ambicije, zračne snage bit će razvijane tako da je 40% ukupnih zračnih snaga strukturirano, obučeno i opremljeno za sudjelovanje u operacijama potpore miru, a 8% snaga održivo u operacijama potpore miru.

Republika Hrvatska će se u razvoju određenih sposobnosti uključivati u inicijative kojima se sposobnosti razvijaju u okviru savezničkih i partnerskih aranžmana. U pojedinim inicijativama preuzimat će, ovisno o realnim mogućnostima, ulogu vodeće nacije. U provedbi međunarodnih operacija Republika Hrvatska težišno će se uključivati u zajedničke snage generirane u sklopu NATO-a i EU-a.

Sposobnosti Oružanih snaga za pružanje pomoći civilnim institucijama razvijat će se u kontekstu razvoja sposobnosti tijela u Republici Hrvatskoj koje sinergijskim djelovanjem jačaju otpornost društva na katastrofe i krizne situacije, a koristit će se i u međunarodnim humanitarnim operacijama.

Postojeće sposobnosti zrakoplovnih snaga bit će okosnica održavanja i razvoja nacionalnih sposobnosti gašenja požara iz zraka.

IV. RAZVOJ SPOSOBNOSTI

Posjedovanje i razvoj odgovarajućih sposobnosti preduvjet je uspješne realizacije misija i zadaća Oružanih snaga. Dinamično sigurnosno okruženje, karakterizirano nizom specifičnih prijetnji i izazova teško predvidivih po obliku i učinku, uz istodobnu malu vjerojatnost tradicionalne prijetnje oružanom agresijom, uvjetuje pristup planiranju razvoja Oružanih snaga temeljen na sposobnostima. Za uspješan odgovor na bilo koju prijetnju ili izazov potrebne su sposobnosti, ciljano oblikovane i dimenzionirane u odnosu na vrste i sadržaj prijetnji ili izazova prema kojima treba djelovati. Budući da se stjecanje sposobnosti ostvaruje uspostavljanjem odgovarajuće organizacije i drugih elemenata sposobnosti⁵, utvrđene potrebe za sposobnostima usmjeravaju sve aspekte organizacije i razvoja Oružanih snaga.

Sposobnosti koje trebaju posjedovati i razvijati Oružane snage razmatraju se kroz sedam glavnih područja:

1. Priprema (*Prepare*)
2. Konzultacije, zapovijedanje i nadzor (*C3*)
3. Projekcija (*Project*)
4. Uporaba i korištenje (*Engage*)

5. Informiranje/svijest o situaciji (*Inform/Situational Awareness*)
6. Logistika i održivost (*Sustain*)
7. Zaštita (*Protect*).

Priprema

Priprema obuhvaća sposobnosti koje su potrebne za konstantno poboljšavanje učinkovitosti, prije i tijekom provedbe operacija.

Unaprijedit će se odnosno razviti sljedeće skupine sposobnosti:

- Sposobnost obrambenog planiranja kontinuirano će se unaprijeđivati te će pratiti procese strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj. Obrambeno planiranje će se usklađivati s procesima u okviru sustava NATO obrambenog planiranja.
- Održavat će se dostignuta razina sposobnosti evaluacije snaga i pregleda sposobnosti kako bi se osigurali učinkoviti mehanizmi povratnih informacija u procesu izgradnje sposobnosti na nacionalnoj i međunarodnoj razini te osigurala interoperabilnost deklariranih snaga za NATO i EU.
- Unaprijedit će se dostignuta razina obuke i vježbi radi osiguranja većeg stupnja integracije drugih elemenata sposobnosti te nastaviti kontinuirana validacija dostizanja potrebnih sposobnosti.
- Unaprijedit će se sposobnosti generiranja snaga i pravodobne raspoloživosti snaga putem kvalitetnijeg planiranja uporabe i korištenja Oružanih snaga, odgovarajućeg opremanja i održavanja, uspostave cjelovitih mehanizama narastanja snaga te racionaliziranu organizaciju mobilizacijske pričuve.
- Unaprijedit će se sposobnosti planiranja operacija usvajanjem i implementacijom cjelovitog modela operativnog planiranja koji će biti kompatibilan s procesima planiranja operacija u NATO-u.
- Unaprijedit će se sposobnosti upravljanja ljudskim potencijalima na temelju naučenih lekcija iz dosadašnjih reformskih procesa.
- Unaprijedit će se sposobnosti djelovanja u situacijama koje zahtijevaju korištenje Oružanih snaga u funkciji potpore civilnim institucijama i stanovništvu uspostavljanjem odgovarajućih koordinativnih mehanizama za pripremu i postupaka odlučivanja te poboljšanje kvalitete obučnosti, kako u okviru postojećih tako i u okviru sposobnosti posebno razvijenih za tu svrhu (sposobnosti dvojne namjene).
- Razvit će se sposobnosti izobrazbe pripadnika Oružanih snaga kompatibilne s općim standardima nacionalnog sustava obrazovanja.
- Održavat će se i razvijati sposobnost izobrazbe u području stranih jezika radi osiguranja i unaprijeđenja jezične interoperabilnosti pripadnika Oružanih snaga angažiranih u savezničkim stožerima, operacijama potpore miru i u međunarodnoj suradnji.
- Razvit će se sposobnosti kontinuiranog učenja i unaprijeđivanja procesa i procedura u svim segmentima funkcioniranja Oružanih snaga, temeljene na sustavu naučenih lekcija u području obuke kompatibilnom s rješenjima u NATO savezu.
- Unaprijedit će se sposobnost preživljavanja i zaštite snaga poboljšanjem opremljenosti vojnika osobnom opremom, osobnim naoružanjem, komunikacijskim i optoelektronskim uređajima.
- Osigurat će se resursi i provesti projekti razvoja i izgradnje snaga spremnih za izmještanje, uključujući kopnene, specijalne i pomorske snage te snage za potporu, stabilizaciju i rekonstrukciju. Izgradnja sposobnosti za stabilizaciju i rekonstrukciju odvijat će se kroz međuresornu suradnju.

⁵ Združenom doktrinom Oružanih snaga, temeljenom na NATO doktrinarim postavkama, definirani su sljedeći elementi sposobnosti Oružanih snaga: doktrina; organizacija; materijalna sredstva; osoblje; vođenje; infrastruktura te izobrazba i obuka. U svakom od tih temeljnih elemenata sposobnosti razmatra se i interoperabilnost odnosno mogućnost zajedničkog djelovanja sa snagama saveznika.

- Izgradit će se sposobnosti djelovanja u operacijama u zahtjevnim klimatskim uvjetima kopnenih i zračnih snaga.
- Razvijat će se sposobnosti upravljanja informacijama i znanjem kako bi se unaprijedili upravljački procesi u obrambenom resoru.

Konzultacije, zapovijedanje i nadzor

- Unaprijedit će se sposobnosti konzultacije kontinuiranim praćenjem rada vojnih odbora i tijela NATO-a i EU-a radi pravodobne dostave informacija, uputa i naloga predstavnicima u tim tijelima.
- Unaprijedit će se sposobnosti Zapovjedno operativnog središta Glavnog stožera Oružanih snaga na način da se osigura: učinkovito stvaranje zajedničke operativne slike, provedba procesa donošenja operativnih odluka, zapovijedanja i nadzora u provedbi misija i operacija.
- Razvit će se sposobnost sudjelovanja u NATO razmjestivim zapovjedništvima te će se sudjelovati u izgradnji sposobnosti nadzora i ranog upozoravanja iz zraka.
- Radi uspješne izgradnje vojne moći osigurat će se pravovremene i cjelovite informacije postrojbama, pojedincima i zapovjednicima na bojištu. Informacije moraju biti dostupne svim snagama u strukturi, uz istodobno štićenje komunikacijskih mreža i informacija.
- U osiguranju provedbe općih ciljeva uspostaviti će se funkcionalna organizacijska struktura komunikacijsko-informacijskih sustava Oružanih snaga.
- Katalog usluga definirat će se obujam i vrste komunikacijskih usluga kao što su: mrežne usluge, računalne usluge, zapovjedni sustavi, logistički sustavi i potpora, zaštita informatičkih sustava i informatičkog prostora (*cyber* prostora), upravljanje identitetima i pravima pristupa poslovnim uslugama.
- Osigurat će se nesmetan prihvati i štićena distribucija podataka iz radarskih i drugih elektroničkih senzora te iz obavještajnih sustava do združenih i taktičkih zapovjednih mjesta.
- Osigurat će se prihvati i razmjena informacija iz odgovarajućih NATO mreža.
- Uspostavit će se NATO nacionalni razmjestivi KIS modul (N HRV DCM).
- Provest će se integracija nacionalnih senzorskih kapaciteta u adekvatne savezničke sustave.
- Završiti će se integracija u NATINAMDS te će se implementirati novi NATO integrirani sustav zrakoplovnog zapovijedanja i nadzora.

Projekcija

- Sposobnost strateškoga zračnog prijevoza osigurat će se sudjelovanjem u NATO i drugim međunarodnim inicijativama te bilateralnim sporazumima i komercijalnim ugovorima, a u skladu s potrebama i odlukama o angažiranju postrojbi Oružanih snaga izvan teritorija Republike Hrvatske.
- Unaprijedit će se sposobnosti pretovara tereta i vozila te prijma/stacioniranja/daljnijeg pokreta/integracije.

Uporaba i korištenje

- Održavati će se i unaprijeđivati sposobnosti napadnog i obrambenog djelovanja pještvom; sposobnosti manevra, vatre i pokretljivosti; oklopne i protuoklopne sposobnosti postrojbi Hrvatske kopnene vojske; sposobnosti civilno-vojne interakcije; sposobnosti zemalj-

skog nadzora zračne potpore te sposobnosti indirektno vatrene potpore.

- Održavati će se i unaprijeđivati sposobnosti snaga Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane za gađanje, raketiranje i bombardiranje ciljeva na zemlji iz zraka.
- Održavati će se i postupno unaprijeđivati sposobnosti provođenja elektromagnetskih operacija u aktivnom i pasivnom/zaštitnom spektru.
- Unaprijedit će se sposobnosti Hrvatske ratne mornarice u okvirima djelovanja Obalne straže opremanjem ophodnim brodovima.
- Razvit će se sposobnosti specijalnih snaga, neubojite sposobnosti, sposobnosti za provedbu združenih operacija u urbanom okružju te sposobnosti provedbe obuke vojnih i policijskih snaga u okvirima operacija stabilizacije i rekonstrukcije.
- Analizirati će se mogućnosti i modaliteti razvoja i izgradnje, odnosno nabave višenamjenskog broda kao platforme za razvoj i održavanje šireg spektra borbenih i potpornih sposobnosti Hrvatske ratne mornarice.
- Održavati će se minske i protupovršinske sposobnosti Hrvatske ratne mornarice te unaprijediti sposobnosti za protuminsko ratovanje.

Informiranje/svijest o situaciji

- Sposobnosti obavještajne analitičke obrade i fuzije te raspodjele proizvoda održavati će se i koncentrirati na združenoj razini, podupirući primjerenim proizvodima sve razine odlučivanja.
- U sigurnosno-obavještajnom dijelu područja informiranja razvit će se združene obavještajne, motrilačke i izvidničke sposobnosti (*Joint Intelligence Surveillance and Reconnaissance, JISR*), kao multiplikatori operativnih učinaka Oružanih snaga, kojima će se omogućiti zahvat cijelog (primarnog) područja obrambenog interesa Republike Hrvatske, područja razmještaja hrvatskih kontingenta (sekundarno područje interesa), pružanje potpore kolektivnoj obrani NATO-a i EU-a te višenacionalnim operacijama izvan teritorija članica Saveza.
- Kontinuirano će se podizati kakvoća i širiti opseg obavještajnih proizvoda kojima Republika Hrvatska sudjeluje u izradi usklađenih NATO-ovih obavještajnih proizvoda te kojima podupire sustav obavještajnog upozoravanja NATO-a.
- Nastavit će se s razvojem sposobnosti u temeljnim disciplinama: elektroničko izviđanje (*Signal Intelligence, SIGINT*); prikupljanje informacija ljudskim resursima (*Human Intelligence, HUMINT*); prikupljanje informacija iz otvorenih izvora (*Open Source Intelligence, OSINT*).
- Pokrenut će se obnova i razvoj temeljne discipline prikupljanja i obrade slikovnih informacija (*Imagery Intelligence, IMINT*).
- Nastavit će se razvoj biometrijskih sposobnosti Oružanih snaga kojima se podupire sigurnost NATO vođenih operacija.
- Dovošiti će se razvoj sposobnosti iskorištavanja i obrade geoprostornih informacija te njihova združivanja s proizvodima ostalih tehničkih obavještajnih disciplina. Dio ovih sposobnosti iskorištavat će informacije iz specijaliziranog mrežnog sustava NATO-a te proizvode Satelitskog centra Europske unije čiji je Republika Hrvatska član.
- Održavati će se i unaprijediti sposobnosti zračnog motrenja integracijom aktivnih i pasivnih, vojnih i civilnih senzorskih sustava radi stvaranja kvalitetne prepoznate slike o situaciji u zračnom prostoru.

- Unaprijedit će se senzorski sustavi brodova Hrvatske ratne mornarice i uspostaviti jedinstvena mreža za prikupljanje podataka o pomorskoj situaciji u Jadranu.
- Unaprijedit će se sposobnosti prikupljanja, obrade i distribucije podataka u potpori mornaričkom protuminskom djelovanju.
- Dovršit će se razvoj jedinstvene informacijske mreže koja će povezati vojne i civilne senzorske sustave te korisnike informacija u području pomorske sigurnosti na Jadranu. Nedostatne ili teško priuštive senzorske sposobnosti Hrvatske ratne mornarice nadoknađivat će se uporabom združenih sposobnosti tehničkih disciplina prikupljanja i obrade podataka JISR-a.
- Razvijat će se i uvećavati te periodički obnavljati stručne kompetencije pripadnika sustava. U izgradnji i održavanju nedostatnih sposobnosti koristit će se vlastiti resursi obuke i izobrazbe, a u područjima za koja ne postoje ili nisu priuštivi zadovoljavajući resursi obuke i izobrazbe, sigurnosno-obavještajni sustav će se oslanjati na odgovarajuće kapacitete NATO-a, Satelitskog centra Europske unije te država članica NATO-a i/ili EU-a.

Logistika i održivost

- Održavat će se sposobnosti kontrole kretanja u području operacije.
- Unaprijedit će se sposobnosti zdravstvene potpore, taktičkog transporta i prijevoza osoba, inženjerske sposobnosti u potpori održivosti snaga te sposobnosti upravljanja logističkim informacijama uspostavom integriranoga logističkoga informacijskog sustava.
- Održavat će se i unaprijediti sposobnosti taktičkog zračnog transporta postojećim helikopterima i novim lakim transportnim avionom.
- Održavat će se i unaprijediti sposobnost za zračno-medicinsku evakuaciju helikopterima.
- Izgradit će se sposobnost razmjestive logističke baze sa sposobnošću pročišćavanja vode za ljudsku potrošnju.
- U okvirima razvoja sposobnosti Hrvatske ratne mornarice razvit će se sposobnosti baziranja na izdvojenim lokacijama u području južnog Jadrana.
- Unaprijedit će se sposobnosti pružanja potpore zemlje domaćina.

Zaštita

- Održavat će se postojeće sposobnosti zrakoplovnih snaga za izvršenje mirnodopskog nadzora i zaštite zračnog prostora (*Air Policing*), zračnog presretanja, protuzračnog djelovanja u svim vremenskim uvjetima danju i noću te će se do kraja 2016. godine donijeti odluka o mogućnostima i modalitetima razvoja ove sposobnosti.
- Unaprijedit će se sposobnost za NBKO, sposobnost zemaljskog PZO-a, sposobnost suprotstavljanja improviziranim eksplozivnim napravama, sposobnost zaštite od raketnog/topničkog/minobacačkog djelovanja, sposobnost zrakoplovne samozaštite, sposobnost protuminskog djelovanja u vrlo plitkim vodama i lukama, sposobnost prikupljanja biometrijskih podataka, sposobnost motrenja i navođenja na moru, sposobnost traganja i spašavanja, sposobnost evakuacije u neborbenim uvjetima te sposobnost pomorskog presretanja.

V. ORGANIZACIJA I STRUKTURA ORUŽANIH SNAGA

Restrukturiranje Oružanih snaga provodi se preustrojem koji će re-strukturirati učinkovitijom zapovjednom strukturom, decentralizacijom

sustava zapovijedanja uz unaprjeđenje upravljanja i sinkronizacije procesa, poboljšanjima u razvoju i uporabi sposobnosti te uravnoteženjem planova i racionalizacijom resursa. Krajnji cilj su operativnije, dobro osposobljene i opremljene, a brojčano manje Oružane snage koje mogu ispuniti sve postavljene misije i zadaće.

Oružane snage bit će organizirane u stožere, zapovjedništva, postrojbe, ustanove i druge ustrojstvene jedinice i bit će, u smislu uloge i funkcija, jasno razgraničene u dvije sastavnice: operativnu i institucionalnu. Operativnu sastavnicu Oružanih snaga sačinjavat će ustrojstvene jedinice koje se organiziraju i pripremaju za provedbu borbenih i neborbenih operacija (operativna zapovjedništva, gardijske brigade, Flotila i Obalna straža Republike Hrvatske, zračne snage, zapovjedništvo specijalnih snaga i dr.).

Institucionalnu sastavnicu Oružanih snaga sačinjavat će ustrojstvene jedinice čija je svrha izgrađivati odnosno podržavati izgradnju sposobnosti operativne komponente (potporna zapovjedništva, škole, središta za obuku, opslužništva i dr.).

Oružane snage će u sljedećem razdoblju provesti preustroj radi smanjenja upravne i zapovjedne strukture u odnosu na operativne snage te će se kroz funkcionalna objedinjavanja ili izdvajanja ustrojstvenih jedinica postići okrupnjavanje i/ili ustrojavanje novih ustrojstvenih jedinica Oružanih snaga te učinkovitija zapovjedna struktura i decentralizacija sustava zapovijedanja.

Bojna za specijalna djelovanja preustrojiti će se u Zapovjedništvo specijalnih snaga čime će se ispuniti preuzete obveze unaprjeđivanja sposobnosti provedbe specijalnih operacija.

Pukovnija vojne policije iz sastava Hrvatske kopnene vojske te vodovi iz sastava Hrvatske ratne mornarice i Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane preustrojiti će se u jedinstvenu pristojnu postrojbu Glavnog stožera Oružanih snaga.

Središnjica za upravljanje osobljem izdvojiti će se iz sastava Zapovjedništva za potporu i bit će pristojna postrojba Glavnog stožera Oružanih snaga.

Iz sadašnjeg sastava Pukovnije veze Hrvatske kopnene vojske ustrojiti će se Središnjica za komunikacijsko-informacijske sustave kao pristojna postrojba Glavnog stožera Oružanih snaga te Bojna veze koja će biti podređena zapovjedniku Hrvatske kopnene vojske.

Središnjica za elektroničko izviđanje kao pristojna postrojba Glavnog stožera Oružanih snaga i dijelovi Vojno-obavještajne bojne Hrvatske kopnene vojske ustrojiti će se u Središnjicu za obavještajno djelovanje kao pristojnu postrojbu Glavnog stožera Oružanih snaga. Preostali dio Vojno-obavještajne bojne Hrvatske kopnene vojske preustrojiti će se i ući u sastav vojno-obavještajnih satnija gardijskih brigada.

Nakon preustroja, Oružane snage će do kraja 2017. godine imati do 15 000 djelatnih osoba i do 400 kadeta.

Temeljno se zadržava sadašnja granska i rodovska struktura Oružanih snaga uz navedeno smanjenje i organizacijske promjene. Oružane snage činit će Hrvatska kopnena vojska (HKoV), Hrvatska ratna mornarica (HRM), Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana (HRZ i PZO), Hrvatsko vojno učilište (HVU), Zapovjedništvo za potporu (ZzP), Zapovjedništvo specijalnih snaga (ZSS), Vojnogovorni sud (VSS), vojna predstavništva (VP) te pristojne postrojbe (PP):

- Središnjica za obavještajno djelovanje (SOD)
- Pukovnija vojne policije (PVP)
- Počasno-zaštitna bojna (PZB)

- Središnjica za komunikacijsko-informacijske sustave (SKIS)
- Središnjica za upravljanje osobljem (SUO)
- Dom Glavnog stožera Oružanih snaga (DGSOS).

STRUKTURA ORUŽANIH SNAGA

U skladu s nalazima i preporukama Strateškog pregleda obrane organizacijska struktura Oružanih snaga oblikovat će se na način kako je to prikazano na Slici 1.

Slika 1.: Struktura Oružanih snaga Republike Hrvatske

Glavni stožer Oružanih snaga ustrojava se u okviru Ministarstva obrane kao združeno tijelo nadležno za pripremu, zapovijedanje, uporabu i korištenje Oružanih snaga.

Zapovjedništva grana Oružanih snaga odgovorna su za funkcioniranje grana Oružanih snaga i nadležna za pripremu podređenih zapovjedništava i postrojbi za izvršavanje zadaća. Zapovjedništva grana sudjeluju u profesionalnom razvoju osoblja i odgovorna su za obuku djelatnog i pričuvnog osoblja.

Hrvatsko vojno učilište (HVU) provodi izobrazbu za potrebe Oružanih snaga i nadležno je za provedbu znanstveno-istraživačke i nakladničke djelatnosti.

Zapovjedništvo za potporu (ZzP) provodi kontinuiranu logističku, zdravstvenu i drugu potporu zapovjedništvima i postrojbama Oružanih snaga u provedbi zadaća u zemlji i inozemstvu te osposobljava pripadnike Oružanih snaga u funkcionalnom području logistike.

Zapovjedništvo specijalnih snaga (ZSS) planira i provodi specijalne operacije i aktivnosti u svrhu potpore i zaštite nacionalnih interesa. Zapovjedništvo specijalnih snaga bit će odgovorno za opremanje i obuku specijalnih snaga, razvoj doktrine te koordinaciju priprema specijalnih operacija.

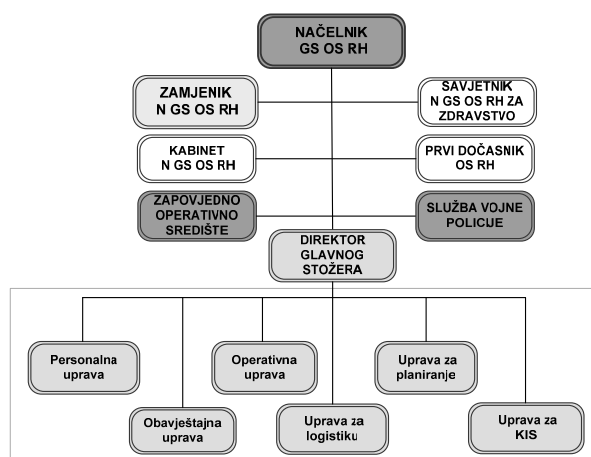
Vojna predstavništva (VP) predstavljaju Oružane snage te obavljaju stručne poslove vezane uz sudjelovanje u radu i praćenje rada odbora, radnih grupa, stalnih i privremenih tijela pri Sjevernoatlantskom savezu i Europskoj uniji te pri Savezničkom zapovjedništvu za operacije i Savezničkom zapovjedništvu za transformaciju.

Vojnostegovni sud (VSS) samostalno i neovisno odlučuje o stegovnoj odgovornosti za stegovne prijestupe i o materijalnoj odgovornosti pripadnika Oružanih snaga te će se sastojati od Vojnostegovnog odjela u Zagrebu i vojnostegovnih odsjeka u Osijeku i Splitu.

Pristožerne postrojbe (PP) ustrojavaju se radi razvoja sposobnosti za provedbu različitih zadaća i aktivnosti potpore, koje druge sastavnice Oružanih snaga zbog specifičnosti ili opsega ne mogu osigurati u okviru organskog sastava.

Glavni stožer Oružanih snaga

Glavni stožer Oružanih snaga (u daljnjem tekstu Glavni stožer) bit će ustrojen na način prikazan na Slici 2.

Slika 2.: Struktura Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske

Na čelu Glavnog stožera je načelnik Glavnog stožera nadređen zapovjedništvima, postrojbama i ustanovama Oružanih snaga, Vojnom predstavništvu Republike Hrvatske pri Organizaciji Sjevernoatlantskog ugovora i Europskoj uniji u sastavu Stalnog predstavništva Republike Hrvatske pri Organizaciji Sjevernoatlantskog ugovora, Nacionalnom vojnom predstavništvu Republike Hrvatske pri Savezničkom zapovjedništvu za operacije i Nacionalnom vojnom predstavništvu Republike Hrvatske pri Savezničkom zapovjedništvu za transformaciju.

Načelnik Glavnog stožera glavni je vojni savjetnik Predsjedniku Republike Hrvatske i ministru obrane.

Načelnik Glavnog stožera odgovoran je Predsjedniku Republike Hrvatske za provedbu zapovijedi i naredbi te ministru obrane za provedbu odluka te ih izvješćuje o njihovoj provedbi u skladu s odredbama Zakona o obrani.

Načelnik Glavnog stožera može dio ovlasti zapovijedanja prenijeti na zamjenika načelnika Glavnog stožera i/ili na direktora Glavnog stožera.

Načelnik Glavnog stožera ima zamjenika koji ga zamjenjuje u vrijeme njegove odsutnosti.

U Glavnom stožeru je direktor Glavnog stožera, koji je neposredno nadređen upravama Glavnog stožera te zamjenjuje načelnika Glavnog stožera u slučaju njegove odsutnosti i odsutnosti zamjenika načelnika Glavnog stožera.

U Glavnom stožeru je savjetnik načelnika Glavnog stožera za zdravstvo koji je glavni savjetnik načelnika Glavnog stožera za područje zdravstvene zaštite i zdravstvene potpore u Oružanim snagama i odgovoran je za doktrinarno uređenje te organizaciju i funkcioniranje zdravstvene službe u Oružanim snagama.

Prvi dočasnik Oružanih snaga izravno je odgovoran načelniku Glavnog stožera za izgradnju i rad Dočasničkog zbora u Oružanim snagama i sudjeluje u usmjeravanju profesionalnog razvoja vojnika/mornara i dočasnika Oružanih snaga.

Za stvaranje potrebnih preduvjeta za redovito obnašanje dužnosti načelnika Glavnog stožera, zamjenika načelnika Glavnog stožera, di-

rektora Glavnog stožera, savjetnika za zdravstvo i prvog dočasnika ustrojava se Kabinet načelnika Glavnog stožera.

Zapovjedno operativno središte je nadležno za zapovijedanje dodeljenim snagama u operacijama potpore miru u inozemstvu i prilikom pružanja pomoći institucijama civilne vlasti i stanovništvu na ugroženim područjima i slučajevima prirodnih, tehničko-tehnoških, ekoloških nesreća, traganja i spašavanja, protupožarne zaštite, prijevoza unesrećenih ili oboljelih u skladu s odobrenim planovima korištenja Oružanih snaga i provedbenim zapovijedima načelnika Glavnog stožera te za izradu zapovijedi i drugih provedbenih dokumenata potrebnih za svakodnevno funkcioniranje Oružanih snaga. Na čelu Zapovjedno operativnog središta je zapovjednik koji provodi zapovijedanje nad dijelovima Oružanih snaga u skladu s dodijeljenim ovlastima.

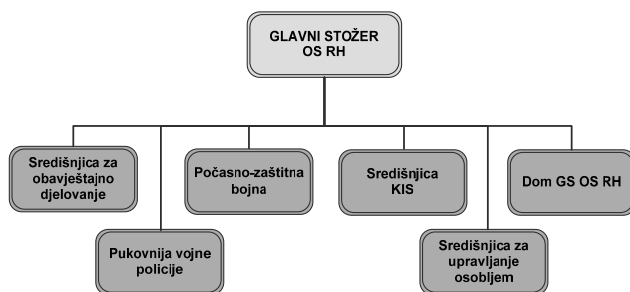
Služba vojne policije nadležna je za područje vojnopolicijskih poslova. Na čelu Službe vojne policije nalazi se načelnik službe koji rukovodi Službom te organizira i usklađuje njezin rad.

U Glavnom stožeru ustrojavaju se uprave odgovorne za doktrinarno uređenje te za usmjeravanje i nadzor funkcioniranja pojedinoga funkcionalnog područja.

Razvojem funkcionalnih područja razvit će se model funkcionalnog upravljanja koji će omogućiti da načelnici uprava Glavnog stožera odgovorni za pojedina funkcionalna područja budu ujedno i zapovjednici pristožernih postrojbi Glavnog stožera koje su odgovorne za provedbu zadaća iz toga funkcionalnog područja. Ovaj model omogućit će smanjenje broja izvršitelja zapovjednih funkcija.

Pristožerne postrojbe Glavnog stožera

Pristožerne postrojbe reorganizirat će se i ustrojiti na način prikazan na Slici 3.

Slika 3.: Pristožerne postrojbe Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske

Središnjica za obavještajno djelovanje (SOD) nastavit će provoditi poslove strategijskoga elektroničkoga izviđanja za potrebe sigurnosno-obavještajnih agencija Republike Hrvatske, u skladu sa zakonom kojim je reguliran sigurnosno-obavještajni sustav, pružati združenu obavještajnu potporu Oružanim snagama u izvršenju mirnodopskih zadaća, provedbi ratnih i neratnih operacija te biti nositelj obuke i razvoja vojno-obavještajnog roda u Oružanim snagama.

Pukovnija vojne policije (PVP) obavljat će vojnopolicijske poslove u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama. Pukovnija će obavljati poslove zaštite osoba, objekata i prostora od važnosti za Ministarstvo obrane i Oružane snage, poduzimati preventivne i represivne

mjere radi sprječavanja kaznenih djela, prekršaja i kršenja vojne stege te provoditi kriminalistička istraživanja u skladu sa zakonom. Pukovnija će biti nadležna za obuku vojnopolicijskog roda te razvoj sposobnosti uzgoja i obuke vojnih pasa.

Počasno-zaštitna bojna (PZB) izvršavat će protokolarne zadaće za potrebe državnog i vojnog vrha te zadaće zaštite i osiguranja Predsjednika Republike Hrvatske.

Središnjica za komunikacijsko-informacijske sustave (KIS) osiguravat će tehničku osnovicu mrežno usmjerenog zapovijedanja na strateškoj razini te administrirati i štiti ključne komunikacijsko-informacijske sustave Oružanih snaga. Središnjica će biti nositelj izgradnje sposobnosti obrane informatičkog prostora u Oružanim snagama.

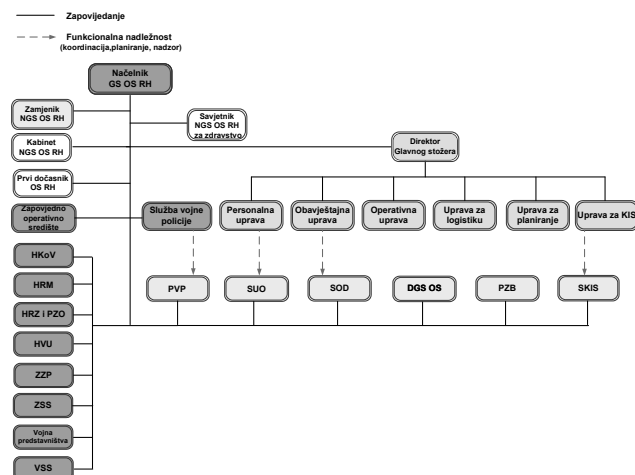
Središnjica za upravljanje osobljem (SUO) provodit će zadaće upravljanja djelatnim, ročnim i pričuvnim osobljem u skladu s konceptualnim uređenjem funkcionalnog područja, primarno u području prijma, raspoređivanja i razvoja te djelomično i potpore osoblju u miru i pri provedbi ratnih i neratnih operacija.

Dom Glavnog stožera Oružanih snaga (DGSOS) pružat će prometnu, administrativnu i logističku potporu Glavnom stožeru.

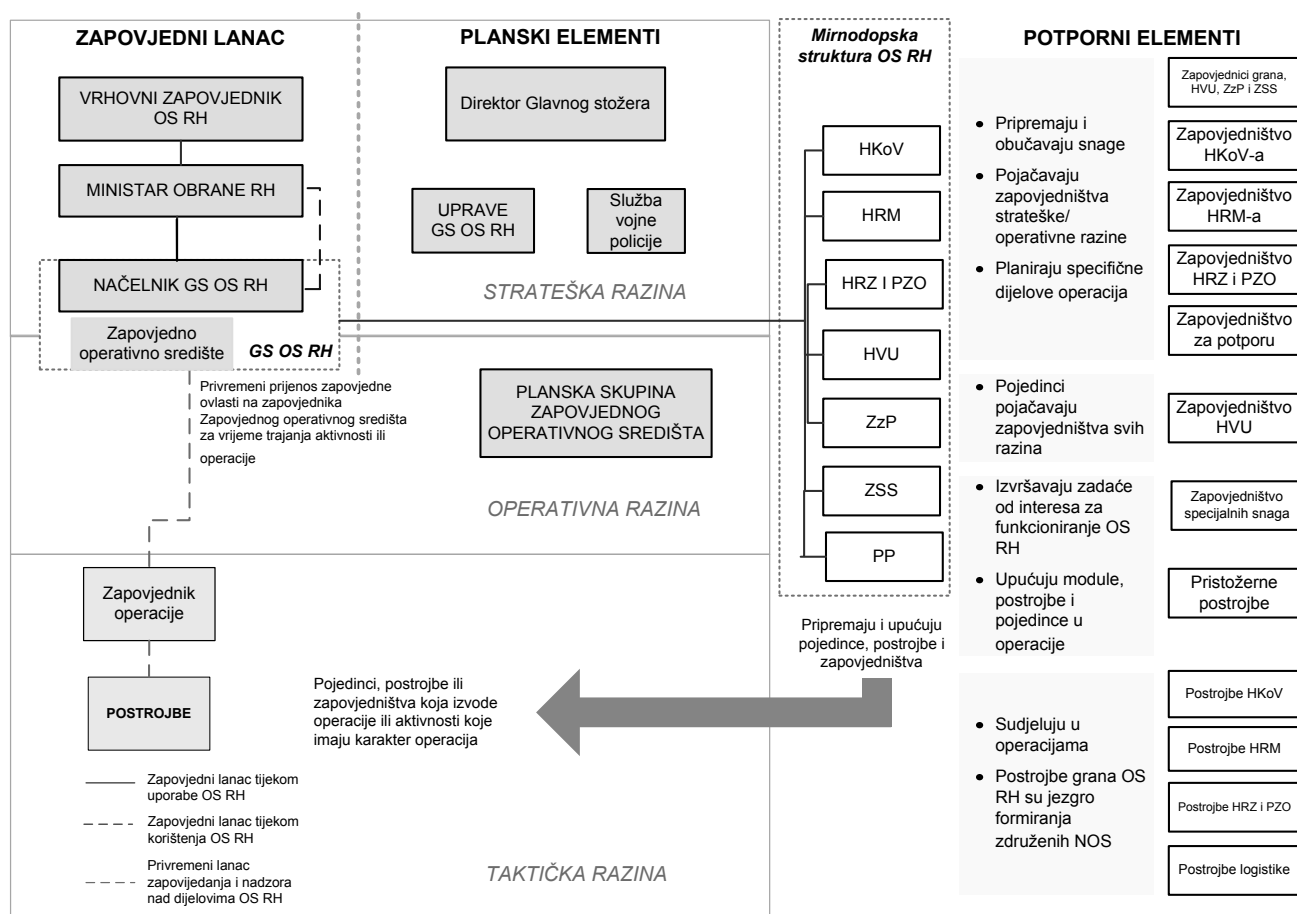
Uprave Glavnog stožera i Služba vojne policije u skladu s funkcionalnim područjima provodit će koordinaciju, usmjeravanje i provedbu zajedničkih zadaća u skladu s planskim dokumentima te nadzor rada i aktivnosti pristožernih postrojbi (Slika 4.), prema sljedećem:

- Personalna uprava – Središnjica za upravljanje osobljem
- Obavještajna uprava – Središnjica za obavještajno djelovanje
- Uprava za komunikacijsko-informacijske sustave – Središnjica za komunikacijsko-informacijske sustave
- Služba vojne policije – Pukovnija vojne policije.

Zapovjedni lanac u miru i tijekom korištenja i pomoći Oružanih snaga (sudjelovanje u operacijama potpore miru, nesrećama uzrokovanim ljudskim, tehničkim ili prirodnim čimbenicima i sl.) prikazan je na Slici 5.

Slika 4.: Struktura zapovjednih odnosa i nadležnosti u Oružanim snagama

Slika 5.: Zapovjedni lanac u miru i tijekom korištenja i pomoći Oružanih snaga

Sustav zapovijedanja i nadzora u Oružanim snagama imaće sposobnost planiranja i vođenja operacija u skladu s planovima uporabe i korištenja Oružanih snaga te će omogućavati vođenje svakodnevnih aktivnosti u ustrojstvenim jedinicama Oružanih snaga.

Načelnik Glavnog stožera može prenijeti ovlast operativnog i taktičkog zapovijedanja i nadzora nad postrojbama i pripadnicima Oružanih snaga u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize i humanitarnim operacijama.

Grane Oružanih snaga provodit će pripreme i opremanje pojedinaica, postrojbi i namjenski organiziranih snaga za izvršavanje zadaća u određenim geografskim prostorima (kopno, more, zrak) čija je primarna zadaća održavanje potrebne razine spremnosti operativnih postrojbi.

Sustav zapovijedanja i nadzora tijekom izvođenja operacije obrane teritorijalne cjelovitosti, suverenosti i neovisnosti Republike Hrvatske vlastitim snagama i uz pomoć saveznika neće se značajnije mijenjati. Iz sastava zapovjedništava grana, Zapovjedništva za potporu i Zapovjedništva specijalnih snaga modularat će se zapovjedništva namjenski organiziranih snaga radi planiranja i provedbe združenih operacija.

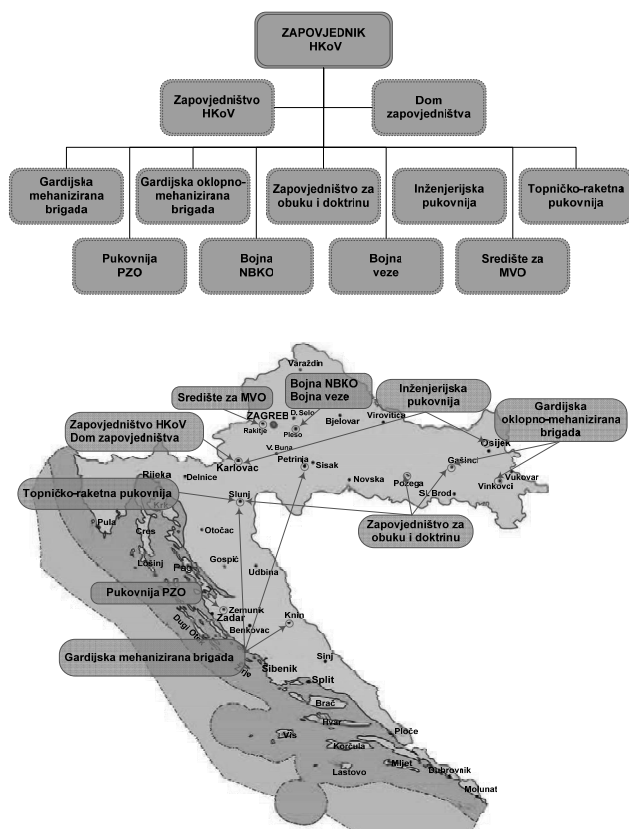
Lokacije ustrojstvenih jedinica Glavnog stožera i pristožernih postrojbi prikazane su u Tablici 1.

USTROJSTVENA JEDINICA	MJESTO	LOKACIJA/VOJARNA
Glavni stožer	Zagreb	Administrativno središte MORH-a i GS OS RH
Središnjica KIS-a		Vojarna »Croatia«
Pukovnija vojne policije		Vojarna »Croatia«
Središnjica za upravljanje osobljem		Vojarna »Petar Zrinski«
Počasno-zaštitna bojna		Vojarna »Tuškanac«
Dom Glavnog stožera		Administrativno središte MORH-a i GS OS RH
		Vojarna »Croatia«
Središnjica za obavještajno djelovanje	Velika Buna	Vojarna »Satnik Josip Zidar«

Tablica 1.: Lokacije Glavnog stožera i pristožernih postrojbi Glavnog stožera

Hrvatska kopnena vojska

Hrvatska kopnena vojska (HKOv) bit će ustrojena u ustrojstvene jedinice s razmještajem prikazanim na Slici 6.

Slika 6.: Struktura i lokacije Hrvatske kopnene vojske

Hrvatska kopnena vojska djelomično će promijeniti strukturu i sastojat će se od Zapovjedništva, dvije gardijske brigade (oklopno-mehanizirane i mehanizirane), Zapovjedništva za obuku i doktrinu, Topničko-raketne pukovnije, Pukovnije protuzračne obrane, Inženjerijske pukovnije, Bojne NBKO, Bojne veze, Središta za međunarodne vojne operacije i Doma zapovjedništva.

Gardijske brigade će u svojem sastavu imati bojne borbenih rodova (motorizirano i mehanizirano pješništvo, oklopništvo) koje će s pripadajućom organskom borbenom i drugom potporom iz sastava brigade ili pridodanih postrojbi iz sastava ostalih postrojbi Hrvatske kopnene vojske, biti glavni borbeni moduli. Mehanizirane bojne gardijskih brigada bit će opremljene borbenim oklopnim vozilima na kotačima BOV »Patria« i borbenim vozilima pješništva M-80. Motorizirane bojne imat će u svojem sastavu oklopljena motorna vozila i kamione, a u sastavu tenkovske bojne nalazit će se tenkovi M-84 A.

Glavne zadaće Hrvatske kopnene vojske u miru su:

- održavanje optimalne razine spremnosti snaga
- razvoj i održavanje sposobnosti obrane teritorijalne cjelovitosti, suverenosti i neovisnosti Republike Hrvatske
- razvoj i održavanje sposobnosti za sudjelovanje u pomoći civilnim institucijama i stanovništvu u obrani od prirodnih i tehničko-tehnoloških nesreća

- razvoj i održavanje sposobnosti za sudjelovanje u operacijama potpore miru
- sudjelovanje u potpori savezničkim snagama u Republici Hrvatskoj
- sudjelovanje u aktivnostima nadzora naoružanja i izgradnje mjera povjerenja i sigurnosti.

U ratu Hrvatska kopnena vojska ima sljedeće zadaće:

- nositelj provedbe združenih obrambenih i napadnih operacija u obrani teritorijalnog integriteta Republike Hrvatske
- sudjelovanje u obrani Republike Hrvatske i saveznika u skladu s člankom 5. Sjevernoatlantskog ugovora.

Gardijska mehanizirana brigada razvijat će sposobnosti obrane Republike Hrvatske i sudjelovanja u operacijama potpore miru, angažiranjem snaga veličine borbene skupine temeljene na mehaniziranoj bojni, na rotacijskoj osnovi te sudjelovanja u EU BG-u.

Gardijska oklopno-mehanizirana brigada težišno će razvijati sposobnosti obrane Republike Hrvatske.

Topničko-raketna pukovnija razvijat će sposobnosti vatrene potpore te provoditi obuku roda topništva.

Pukovnija protuzračne obrane razvijat će sposobnosti protuzračne obrane te provoditi obuku roda protuzračne obrane.

Inženjerijska pukovnija pružat će inženjerijsku potporu Oružanim snagama, provoditi zadaće razminiranja i obuke roda inženjerije te razvijati i održavati sposobnosti potpore civilnim institucijama.

Bojna NBKO pružat će potporu Oružanim snagama u NBKO zaštiti, provoditi zadaće NBKO motrenja, izviđanja i dekontaminacije, obuke roda NBKO te razvijati i održavati sposobnosti potpore civilnim institucijama.

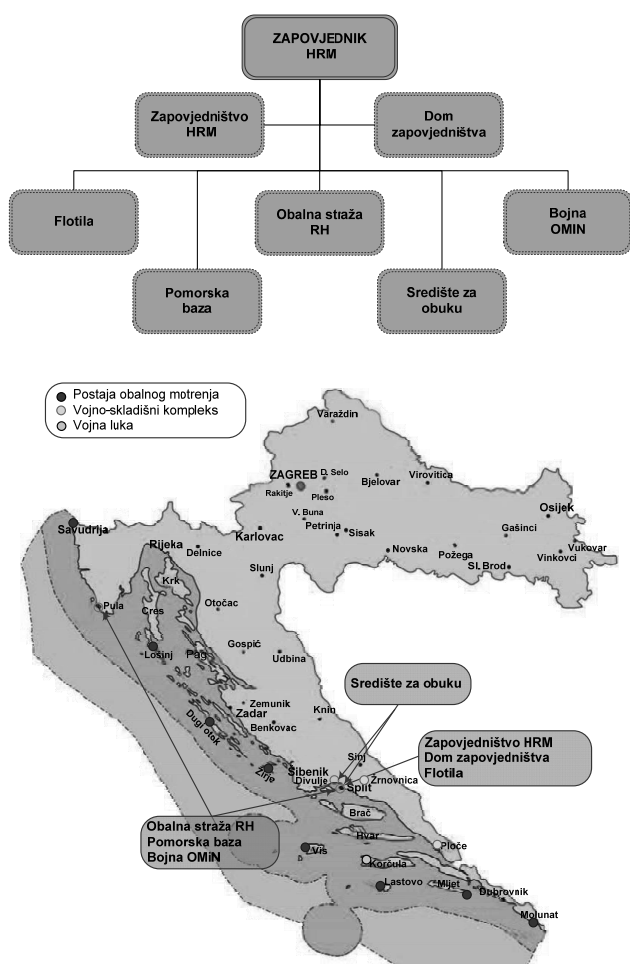
Bojna veze provodit će zadaće osiguravanja neprekidnog funkcioniranja komunikacijsko-informacijskog sustava HKOv-a (operativna razina) te će kroz Nacionalni razmjestivi komunikacijski modul (Deployable Communication Module, DCM) razvijati sposobnost djelovanja u okviru NATO snaga.

Središte za međunarodne vojne operacije provodit će obuku pojedina i postrojbi u skladu s Konceptom obuke za međunarodne vojne operacije, obučavati ključno osoblje Oružanih snaga i zemalja partnera za djelovanje u sklopu UN/NATO/EU operacija potpore miru, surađivati s drugim državnim tijelima, civilnim institucijama te s nevladinim sektorom i vjerskim zajednicama u vezi s pripremom za upućivanje u međunarodne misije i operacije.

Zapovjedništvo za obuku i doktrinu razvijat će se kao funkcionalno zapovjedništvo koje se bavi razvojem doktrine kopnenih snaga te obukom djelatnoga, pričuvnoga i ročnoga sastava. U svojem će sastavu imati Središte za obuku pješništva i oklopništva sa zadaćom provedbe dragovoljnog vojnog osposobljavanja i specijalističke obuke roda pješništva i oklopništva. Osim toga, u svojem će sastavu imati Središte za borbenu obuku na vojnom poligonu »Eugen Kvaternik« Slunjske vojske za temeljne borbene zadaće te Simulacijsko središte za provedbu nacionalnih i međunarodnih vježbi uz uporabu računalnih simulacija.

Hrvatska ratna mornarica

Hrvatska ratna mornarica (HRM) bit će ustrojena u ustrojstvene jedinice s razmještajem prikazanim na Slici 7.

Slika 7.: Struktura i lokacije Hrvatske ratne mornarice

Hrvatska ratna mornarica sastojat će se od Zapovjedništva, Flotile, Obalne straže Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Obalna straža), Bojne obalnog motrenja i navođenja, Pomorske baze, Središta za obuku i Doma zapovjedništva.

Flotila će razvijati sposobnosti pomorskog ratovanja i sudjelovanja u međunarodnim pomorskim operacijama, a Obalna straža sposobnosti nadzora i zaštite prava i interesa Republike Hrvatske na moru. Ostale pomorske snage u potpori su djelovanja Flotile i Obalne straže.

Glavne zadaće Hrvatske ratne mornarice u miru su:

- održavanje optimalne razine spremnosti snaga
- osiguranje slobode plovidbe morem uz stalni nadzor akvatorija i priobalja
- planiranje i priprema snaga za samostalne, združene (intergran-ske), zajedničke (s drugim subjektima za zaštitu prava i interesa na moru) i međunarodne operacije
- nadzor i zaštita prava i interesa Republike Hrvatske na moru
- razvoj sposobnosti za sudjelovanje u združenim operacijama
- stvaranje integrirane slike pomorske situacije na Jadranu, u surad-nji s drugim državnim tijelima i u skladu s postojećom praksom i preuzetim obvezama

- pomorska sigurnost i sigurnost plovidbe
- sudjelovanje u operacijama potpore miru
- sudjelovanje u potpori zemlje domaćina savezničkim snagama u Republici Hrvatskoj
- razvoj i održavanje sposobnosti za sudjelovanje u pomoći civilnim institucijama i stanovništvu te sposobnosti traganja i spašavanja na moru.

U ratu Hrvatska ratna mornarica ima sljedeće zadaće:

- sudjelovanje u združenim obrambenim i napadnim operacijama u obrani i uspostavi teritorijalnog integriteta Republike Hrvatske
- sudjelovanje u obrani Republike Hrvatske i saveznika u skladu s člankom 5. Sjevernoatlantskog ugovora.

Flotila će u svojem sastavu imati raketne topovnjače, lovce mina – minolovce i desantne brodove – minopagače te će, uz ostala pripa-dajuća plovila, razvijati i održavati sposobnosti za protupovršinska, minsko-protuminska, ograničena protupodmornička djelovanja i sposobnost prevoženja morem.

Obalna straža će u svojem sastavu imati ophodne brodove i lučke remorkere te će, uz ostala pripadajuća plovila, razvijati i održavati sposobnosti nadzora i zaštite prava i interesa Republike Hrvatske na moru provedbom jurisdikcije Republike Hrvatske u zaštićenom ekološko-ribolovnom pojasu, epikontinentalnom pojasu i na otvo-renom moru.

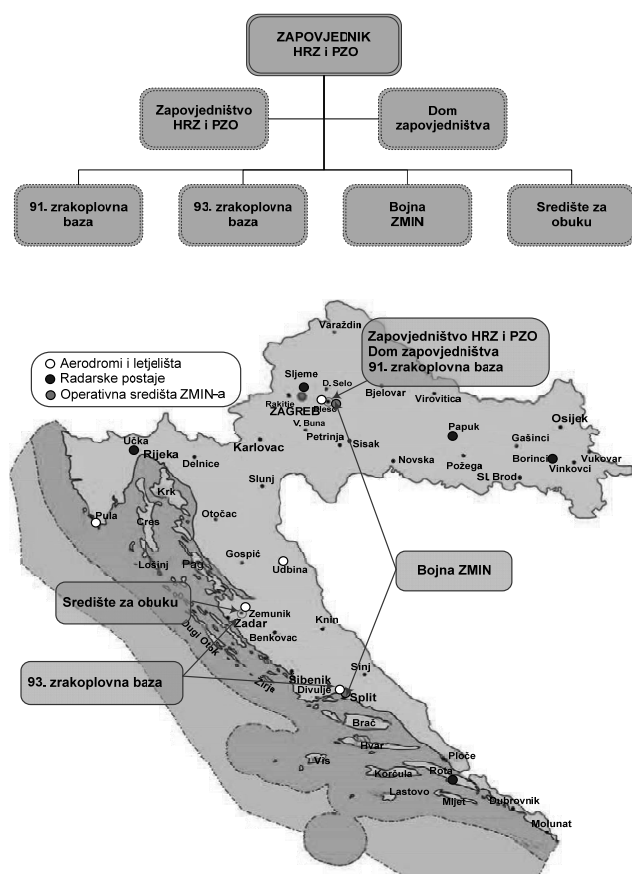
Bojna obalnog motrenja i navođenja u svojem će sastavu imati postaje obalnog motrenja te će razvijati i održavati sposobno-sti nadzora akvatorija Republike Hrvatske, pružanja potpore u operacijama traganja i spašavanja i potpore sigurnosti plovidbe te pružanja komunikacijske i informacijske potpore pomorskim snagama.

Pomorska baza će svojim raspoloživim kapacitetima razvijati i odr-žavati sposobnosti pružanja logističke potpore pomorskim snagama HRM-a te prihvata i potpore savezničkim snagama.

Središte za obuku će pružati potporu pomorskim snagama radi do-stizanja sposobnosti za izvršenje misija i zadaća, biti nositelj izrade doktrinarnih dokumenata te implementacije sustava naučenih lek-cija.

Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana

Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana (HRZ i PZO) bit će ustrojeno u ustrojstvene jedinice s razmještajem prikazanim na Slici 8.

Slika 8.: Struktura i lokacije Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane

Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana sastojat će se od Zapovjedništva, 91. i 93. zrakoplovne baze, Bojne zračnog motrenja i navođenja, Središta za obuku i Doma zapovjedništva.

Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana razvijat će sposobnosti nadzora i zaštite zračnog prostora Republike Hrvatske u sklopu NATO integriranog sustava protuzračne i proturaketne obrane (NATINAMDS), sudjelovanja u združenim operacijama, helikopterskoga zračnog prijevoza, potpore obuci padobranaca i lakoga zračnog prijevoza, zrakoplovno-tehničke logističke potpore vlastitim snagama, provedbe obuke pilota i svih ostalih vrsta obuka pojedina i postrojbi za provedbu zadaća grane u Republici Hrvatskoj i u operacijama potpore miru te potpore civilnim institucijama u Republici Hrvatskoj.

Glavne zadaće Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane u miru su:

- održavanje optimalne razine spremnosti snaga
- provedba nadzora i zaštite zračnog prostora Republike Hrvatske
- razvoj sposobnosti za sudjelovanje u združenim operacijama
- sudjelovanje u operacijama potpore miru
- sudjelovanje u potpori zemlje domaćina savezničkim snagama u Republici Hrvatskoj
- sudjelovanje u provedbi zadaća Obalne straže
- razvoj i održavanje sposobnosti za sudjelovanje u pomoći civilnim institucijama i stanovništvu te sposobnosti traganja i spašavanja.

U ratu Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana ima sljedeće zadaće:

- sudjelovanje u združenim obrambenim i napadnim operacijama u obrani i uspostavi teritorijalnog integriteta Republike Hrvatske
- sudjelovanje u obrani Republike Hrvatske i saveznika u skladu s člankom 5. Sjevernoatlantskog ugovora.

91. zrakoplovna baza u svojem će sastavu imati eskadrilu borbenih aviona i eskadrilu transportnih helikoptera te će razvijati i održavati sposobnosti nadzora i zaštite zračnog prostora Republike Hrvatske, sudjelovanja u združenim operacijama, operacijama potpore miru te sudjelovanja u operacijama traganja i spašavanja, kao i pružanja pomoći prilikom prirodnih i tehničko-tehnoloških nesreća i katastrofa.

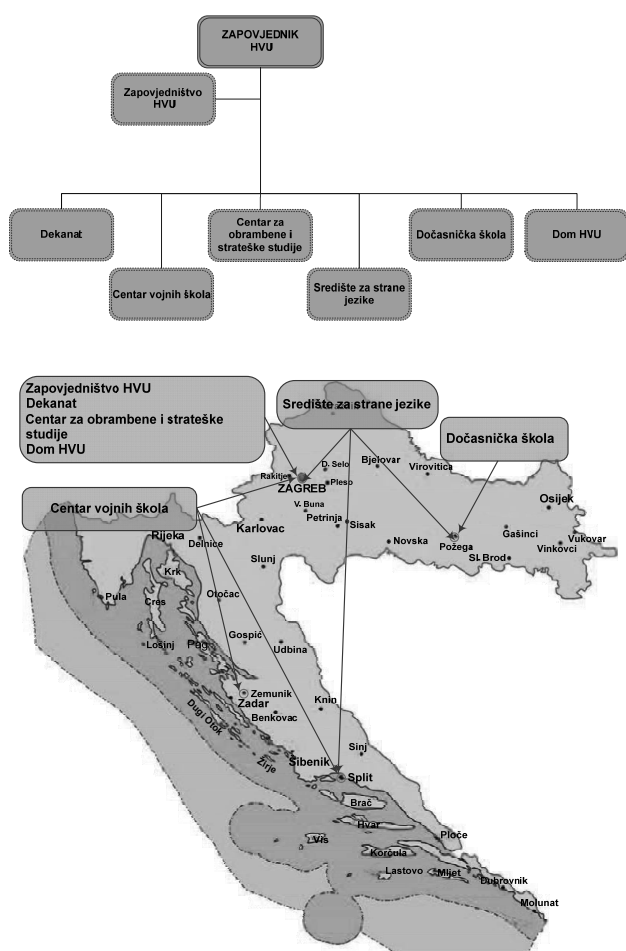
93. zrakoplovna baza u svojem će sastavu imati eskadrilu transportnih helikoptera, protupožarnih aviona te školskih aviona i helikoptera, a razvijat će i održavati sposobnosti obučavanja vojnih pilota, sudjelovanja u združenim operacijama, potpore zadaćama Obalne straže, sudjelovanja u operacijama potpore miru te operacijama traganja i spašavanja i pružanja pomoći prilikom prirodnih i tehničko-tehnoloških nesreća i katastrofa. Nacionalne sposobnosti u gašenju požara iz zraka razvijat će s primarnim osloncem na postojeće protupožarne avione.

Bojna zračnog motrenja i navođenja provodit će zadaće nadzora i zaštite zračnog prostora Republike Hrvatske i zadaće u sustavu NATINAMDS (NATO Integrated Air and Missile Defence System) te pružati potporu u operacijama traganja i spašavanja. Sposobnost motrenja zračnog prostora temeljenu na 3D radarima FPS-117 razvijat će do pune integracije u NATO integrirani sustav protuzračne i proturaketne obrane, uz nužno zapovjedno-informacijsko i komunikacijsko uvezivanje sa središtima za nadzor zračnog prostora susjednih NATO država, NATO operativnim središtima i uvezivanje u sustav razmjene podataka zračnog motrenja (ASDE) sa susjednim državama članicama NATO programa «Partnerstvo za mir». Bojna će biti nositelj komunikacijsko-informatičke potpore grane borbenim informatičkim sustavima i veze zemlja-zrak.

Središte za obuku provodit će obuku rodova i službi Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane te biti nositelj izrade doktrinarnih dokumenata i implementacije sustava naučenih lekcija. U svojem sastavu imat će Pilotsku školu u kojoj će provoditi letačku obuku u sklopu školovanja pilota na Hrvatskome vojnom učilištu.

Hrvatsko vojno učilište »Petar Zrinski«

Hrvatsko vojno učilište (HVU) bit će ustrojeno u ustrojstvene jedinice s razmještajem prikazanim na Slici 9.

Slika 9: Struktura i lokacije Hrvatskog vojnog učilišta

Hrvatsko vojno učilište transformirat će se u visoko-obrazovnu ustanovu u skladu s propisima koji uređuju visoko obrazovanje i znanstvenu djelatnost u Republici Hrvatskoj. Organizirat će i provoditi, u suradnji sa sveučilišnom zajednicom, studijske programe školovanja na tri razine – prijediplomskoj, diplomskoj i poslijediplomskoj specijalističkoj razini.

Hrvatsko vojno učilište bit će ustrojeno od: Zapovjedništva, Dekanata, Centra vojnih škola, Centra za obrambene i strateške studije, Središta za strane jezike, Dočasničke škole i Doma HVU-a.

Dekanat je ustrojstvena jedinica HVU-a koja će osiguravati kontinuiranu provedbu nastave na svim razinama školovanja radi pripremanja i osposobljavanja časnika i dočasnika u Oružanim snagama. Dekanatu će temeljna zadaća biti integracija i razvoj sustava civilno-vojnog školovanja, organizacija, provedba i nadzor nastavnog procesa, kontinuirano unaprjeđenje nastavnih planova i programa te metodologije provedbe nastave.

Centar vojnih škola osposobljavat će časnike, djelatnike Ministarstva obrane i drugih tijela za obnašanje dužnosti u području obrane. Osposobljavanje polaznika provodit će se od osnovne taktičke razine do vođenja i upravljanja na strategijskoj razini.

Centar za obrambene i strateške studije provodit će integraciju znanstveno-istraživačke i obrazovne djelatnosti uz opće jačanje akademskih standarda, povezivanje vojne izobrazbe s nacionalnim

obrazovnim sustavom, izgradnju prikladnih namjenskih programa, uspostavljanje sustava izbora u nastavnja i znanstveno-nastavna zvanja. Centar će provoditi istraživačke projekte za potrebe Oružanih snaga i Ministarstva obrane te sudjelovati u provedbi nastave na studijskim programima i u redovitom sustavu vojnog školovanja.

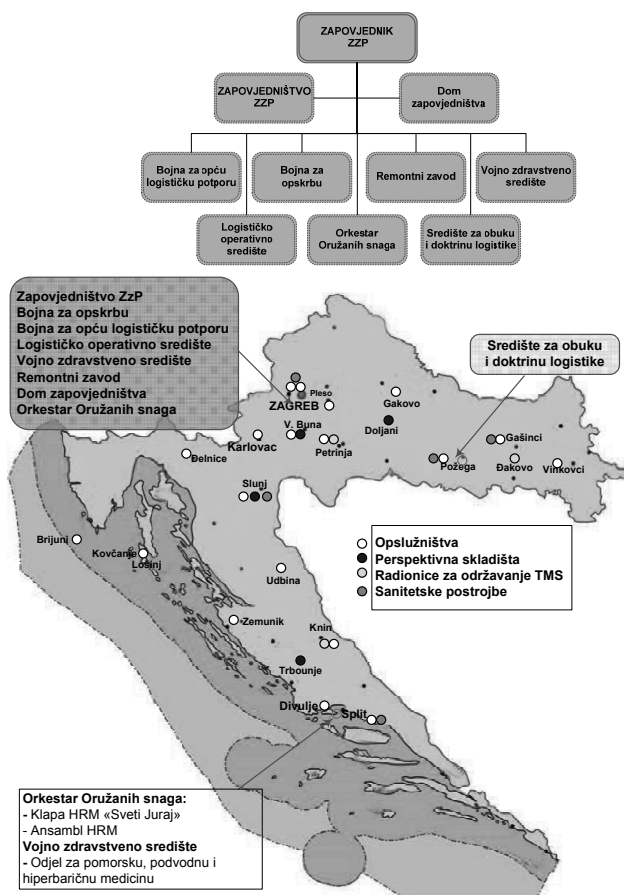
Središte za strane jezike ustrojstvena je jedinica HVU-a u kojoj će se provoditi osposobljavanje u poznavanju stranih jezika za potrebe Ministarstva obrane i Oružanih snaga, ali i za druga tijela državne uprave, provoditi testiranje i provjera znanja polaznika te provedba nastave stranih jezika kadeta Oružanih snaga.

Dočasnička škola provodit će izobrazbu dočasnika i njihovo osposobljavanje za dočasničke dužnosti u zapovjedništvima i postrojbama Oružanih snaga u skladu s modelom profesionalnog razvoja dočasnika.

Dom HVU namijenjen je za provedbu logističke potpore ustrojstvenim jedinicama HVU-a i ostalim postrojbama sa sheme logističke potpore te će obavljati funkcije materijalno-financijskog i provedbenog logističkog tijela za HVU.

Zapovjedništvo za potporu

Zapovjedništvo za potporu (ZzP) bit će ustrojeno u ustrojstvene jedinice s razmještajem prikazanim na Slici 10.

Slika 10.: Struktura i lokacije Zapovjedništva za potporu

Zapovjedništvo za potporu, uz smanjenje brojčane veličine, zadržat će postojeću strukturu uz nužne izmjene u dijelu koji se odnosi na

Opslužnu bojnu, Vojno zdravstveno središte, Remontni zavod i poslove opsluživanja vojarni te će brojčana veličina postrojbi ovisiti o promjenama ustroja drugih ustrojstvenih jedinica Oružanih snaga.

Zapovjedništvo za potporu pružat će logističku i drugu potporu postrojbama i stožerima/zapovjedništvima Oružanih snaga u provedbi operacija u zemlji i inozemstvu na strateškoj i operativnoj razini, potporu stanovništvu i civilnim strukturama u operacijama uklanjanja posljedica uzrokovanih prirodnim i tehničko-tehnološkim nesrećama te organizaciju i provedbu potpore zemlje domaćina oružanim snagama država NATO-a, EU-a i država partnera na teritoriju Republike Hrvatske.

Zapovjedništvo za potporu sastojat će se od Zapovjedništva, Bojne za opću logističku potporu, Bojne za opskrbu, Logističkog operativnog središta, Remontnog zavoda, Orkestra Oružanih snaga, Vojno zdravstvenog središta, Središta za obuku i doktrinu logistike i Doma zapovjedništva.

Glavne zadaće Zapovjedništva za potporu u miru su:

- logistička, zdravstvena i druga potpora zapovjedništvima i postrojbama Oružanih snaga u provedbi planskih i drugih aktivnosti, uključujući opsluživanje objekata kojima se koriste Oružane snage
- razvoj i održavanje sposobnosti pružanja logističke potpore zapovjedništvima i postrojbama Oružanih snaga u združenim operacijama i u operacijama potpore miru te humanitarnim operacijama u sklopu međunarodnih snaga izvan zemlje
- skladištenje, čuvanje i održavanje pričuva i zaliha materijalne imovine za potrebe zapovjedništava i postrojbi Oružanih snaga te za provedbu operacija
- održavanje naoružanja, složenih borbenih sustava i vojne opreme
- organizacija i provedba zaštite zdravlja pripadnika Oružanih snaga u dijelu koji se odnosi na pružanje primarne, specifične i higijensko-epidemiološke zdravstvene zaštite
- osposobljavanje pripadnika Oružanih snaga za vojnostručne specijalnosti u službama i strukama logistike te za obnašanje dužnosti u funkcionalnom području logistike i zdravstva
- organiziranje i provedba potpore zemlje domaćina stranim oružanim snagama na teritoriju Republike Hrvatske
- potpora civilnim strukturama Republike Hrvatske u operacijama uklanjanja posljedica izvanrednih situacija uzrokovanih prirodnim i tehničkim katastrofama.

U ratu Zapovjedništvo za potporu ima sljedeće zadaće:

- logistička, zdravstvena i druga potpora zapovjedništvima i postrojbama Oružanih snaga koje sudjeluju u prevenciji i odgovoru na prijetnje teritoriju i ključnim objektima infrastrukture Republike Hrvatske
- logistička, zdravstvena i druga potpora zapovjedništvima i postrojbama Oružanih snaga u obrani neovisnosti i suvereniteta Republike Hrvatske u slučaju agresije
- logistička, zdravstvena i druga potpora zapovjedništvima i postrojbama Oružanih snaga koje pridonose obrani saveznika u operacijama u skladu s člankom 5. Sjevernoatlantskoga ugovora
- potpora provedbi mobilizacije Oružanih snaga.

Bojna za opću logističku potporu temeljna je postrojba terenske logistike u Oružanim snagama i osnovna je postrojba koja formira namjenske snage za potporu postrojbama Oružanih snaga u operacijama, koje se u skladu s potrebama ojačavaju resursima ostalih

ustrojstvenih jedinica Zapovjedništva za potporu i/ili Hrvatske kopnene vojske.

Bojna za opskrbu zadužena je za prijam, skladištenje, održavanje, čuvanje i distribuciju strateških i operativnih pričuva klasa materijalnih sredstava.

Logističko operativno središte provodi opskrbu Oružanih snaga materijalnim sredstvima svih klasa, organizira održavanje materijalnih sredstava za potrebe zapovjedništava i postrojbi, provodi kontrolu izvršenih radova i usluga u sustavu održavanja, upravlja pričuvama i zalihama, organizira opsluživanje objekata kojima se koriste Oružane snage, upravlja kretanjem i transportom u funkciji opskrbe klasama materijalnih sredstava i prevoženja pripadnika i postrojbi Oružanih snaga, koordinira aktivnosti prijevoza pripadnika Oružanih snaga izvan zemlje i kretanja pripadnika stranih oružanih snaga na teritoriju Republike Hrvatske pri čemu ima dodijeljenu funkciju Središta za koordinaciju kretanja (*National Movements Control Centre, NMCC*).

Remontni zavod provodi radioničko održavanje i remont borbenih sustava kopnene vojske te održavanje i remont svih vrsta naoružanja u Oružanim snagama, obavlja modifikacije i preinake na borbenim sustavima, provodi mjerenja i tehnička ispitivanja naoružanja i ubojnih sredstava te izgrađuje sposobnosti tehničke službe u funkciji upravljanja životnim ciklusom borbenih sustava, naoružanja i vojne opreme.

Orkestar Oružanih snaga pruža glazbenu potporu za potrebe protokola te priprema i provodi koncertne djelatnosti.

Vojno zdravstveno središte zaduženo je za pružanje zdravstvene potpore pojedincima i postrojbama Oružanih snaga u djelatnostima opće medicine, dentalne zdravstvene zaštite, specifične zdravstvene zaštite i higijensko-epidemiološke zdravstvene zaštite. Središte je nositelj razvoja zdravstvene sposobnosti razine ROLE-2, a u veterinarskoj djelatnosti nositelj je provedbe stručnog nadzora i veterinarske zaštite službenih životinja.

Središte za obuku i doktrinu logistike zaduženo je za osposobljavanje pripadnika Oružanih snaga za obnašanje dužnosti i zadaća u funkcionalnom području logistike, obuku pripadnika Oružanih snaga za operacije potpore miru, razvoj doktrina službi borbene potpore i implementaciju sustava naučenih lekcija.

Zapovjedništvo specijalnih snaga

Zapovjedništvo specijalnih snaga (ZSS) bit će ustrojeno u ustrojstvene jedinice s razmještajem prikazanim na Slici 11.

Slika 11.: Struktura i lokacije Zapovjedništva specijalnih snaga

Snage za specijalne operacije daju jedinstvenu sposobnost postizanja vojnih ciljeva i provedbe zadaća kojima se, manjim snagama, postižu strateški učinci.

Snage za specijalne operacije organiziraju se, obučavaju i opremaju za izravne akcije, specijalno izviđanje, motrenje i vojnu pomoć.

Sa sposobnostima za provedbu osnovnih zadaća snage za specijalne operacije mogu u određenim okolnostima provoditi i dodatne aktivnosti kao što su: protuterorizam, nekooperativno prekrcavanje na brod, traganje i spašavanje, humanitarna pomoć, psihološke operacije ili evakuacija, kada priroda situacije nadilazi sposobnosti ili dostupnost za to namijenjenih službi i organizacija.

Glavne zadaće Zapovjedništva za specijalne snage u miru su:

- održavanje optimalne razine spremnosti snaga
- planiranje i provedba specijalnih operacija i aktivnosti u svrhu potpore i zaštite nacionalnih interesa
- planiranje i priprema snaga za provedbu specijalnih operacija (specijalna izviđanja i motrenja, izravne akcije i pružanje vojne pomoći)
- razvoj operativne tehnike i načina uporabe koji nisu standardni za konvencionalne snage
- sudjelovanje u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama ili drugim aktivnostima u inozemstvu

- razvoj i održavanje sposobnosti za sudjelovanje u pomoći civilnim institucijama i građanima te sposobnost traganja i spašavanja.

U ratu Zapovjedništvo za specijalne snage ima sljedeće zadaće:

- provedba specijalnih operacija
- sudjeluje i pruža potporu u provedbi združenih obrambenih i napadnih operacija u obrani i uspostavi teritorijalnog integriteta Republike Hrvatske
- sudjeluje u obrani Republike Hrvatske i saveznika u skladu s članom 5. Sjevernoatlantskog ugovora.

Prva i druga grupa specijalnih snaga provodit će specijalne operacije (izravna akcija, specijalno izviđanje, motrenje i vojna pomoć) samostalno ili združeno te obučavati i pripremati timove specijalnih snaga za provedbu specijalnih operacija i dodatnih aktivnosti.

Satnija za specijalna djelovanja – Komando provodit će specijalna djelovanja (izravna akcija, specijalno izviđanje i motrenje) samostalno ili združeno, obučavati se za dostizanje sposobnosti i pripremati snage za provedbu zadaća. Pružat će potporu grupama specijalnih snaga i provoditi zaštitu snaga.

Satnija za obuku provodit će obuku specijalnih snaga po specijalnostima i vještinama.

DINAMIKA RAZMJESTAJA USTROJSTVENIH JEDINICA ORUŽANIH SNAGA

Ciljano preseljenje postrojbi Oružanih snaga na predviđene lokacije i napuštanje neperspektivnih lokacija provest će se u dvije faze kroz desetogodišnje razdoblje, što će ovisiti o dinamici izgradnje na pojedinim lokacijama to jest stvaranju uvjeta za preseljenje.

- Prva faza: do kraja 2019. godine.
- Druga faza: 2020. – 2024. godine.

Prva faza (do kraja 2019. godine)

IZ VOJARNE	U VOJARNU
»Pukovnik Milivoj Halar« osim Središta za obuku službenih pasa	»Pukovnik Marko Živković«, Pleso
»Sveti Petar«, Ogulin	»Satnik Josip Zidar«, Velika Buna
»Lučko«, Lučko	»Pukovnik Marko Živković«, Pleso

Druga faza (2020.-2024. godine)

IZ VOJARNE	U VOJARNU
»Bilogora«, Bjelovar	»Eugen Kvaternik«, Slunj
»Eugen Kvaternik«, Gospić	»Eugen Kvaternik«, Slunj
»Skakavac«, Karlovac	»Kamensko«, Karlovac
»General Andrija Matijaš – Pauk«, Knin	»Kralj Zvonimir«, Knin
»Benkovac«, Benkovac	»Zemunik«, Zemunik »Kralj Zvonimir«, Knin
»Dračice«, Đakovo	»Gašinci«, Gašinci
»Našice«, Našice	»Gašinci«, Gašinci
Dom HV, Osijek	Vojarna »123. brigade HV«, Požega

Tablica 2.: Prikaz dinamike razmjestaja ustrojstvenih jedinica Oružanih snaga po fazama

VI. RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA

Upravljanje ljudskim potencijalima provodi se u četiri područja: prijam, profesionalni razvoj, personalna potpora te tranzicija i izdvajanje osoblja.

Stanje u području ljudskih potencijala

Jedna od glavnih značajki područja ljudskih potencijala je usklađivanje strukture osoblja radi stvaranja optimalnog odnosa časnika, dočasnika i vojnika/mornara, uz smanjenje broja državnih službenika i namještenika. Planiranim prijemom postupno se popravljaju i dobna struktura djelatnih vojnih osoba (DVO).

Od 2008. godine suspendirano je obvezno služenje vojnog roka i uspostavljeno je dragovoljno služenje, ali je godišnji broj dragovoljnih ročnika (od 500 do 800) bitno manji od predviđenoga (2000 dragovoljnih ročnika) prije svega zbog nedostatka financijskih sredstava.

Od novih kategorija osoblja vojni specijalisti uvedeni su u sustav početkom 2014. godine, a ugovorna i mobilizacijska pričuva u postupku su uspostavljanja.

Sustav upućivanja u međunarodne operacije i na dužnosti izvan Republike Hrvatske uspostavljen je na zadovoljavajućoj razini.

Udio žena u djelatnom vojnom sastavu dostigao je ciljane brojčanu veličinu od 10% (1. lipnja 2014. ukupno 10,34% odnosno časnika 15,66%, dočasnika 11,27%, vojnika 5,71%).

Propisana brojčana veličina Oružanih snaga iznosi ukupno 17 504 djelatnih vojnih osoba i 1905 državnih službenika i namještenika, a brojno stanje na dan 1. siječnja 2014. prikazano je u Tablici 3.

	OS RH	MO	Izvan MO i OS RH	UKUPNO
DVO	15 358	346	5	15 709
DSiN	2092	1040	0	3132
UKUPNO:	17 450	1386	5	18 841

Tablica 3: Ukupna brojčana veličina djelatnog osoblja na dan 1. siječnja 2014.

Smjer razvoja ljudskih potencijala
Ciljana veličina i struktura osoblja

Ukupna ciljana brojčana veličina Oružanih snaga je 15 000 djelatnih osoba i do 400 kadeta do kraja 2017. godine. Od navedenoga broja bit će 14 380 djelatnih vojnih osoba i 620 državnih službenika i namještenika. Do kraja 2020. godine treba dostići omjer od 1 : 3 do 1 : 5 ukupnog broja časnika u odnosu na ukupan broj dočasnika i vojnika/mornara na razini Oružanih snaga.

U okviru kategorije djelatnih vojnih osoba u cijelosti će se razviti novouspostavljena potkategorija vojnih specijalista čija će karijera biti posebno uređena i koji će imati poseban platni sustav. Ovim načinom riješit će se potrebe za osobljem pojedinih stručnih, posebno zahtjevnih zanimanja.

Radi popune djelatnog sastava i razvrstane pričuve, godišnje će na dragovoljnom vojnom osposobljavanju biti do 2000 ročnika u prvom dijelu planskog razdoblja, a zatim će taj broj prema potrebama narastati radi osiguranja popune djelatnoga sastava i razvrstane pričuve.

Radi osiguravanja popune djelatnoga sastava časnicima školovat će se ukupno do 400 kadeta na studijskim programima HVU-a u skladu s potrebama rodova i službi Oružanih snaga.

USTROJ. JEDINICE	DJELATNE OSOBE							KADETI	DRAGOVOLJNI ROČNICI	PRIČUVA				
	DVO					DSiN	UKUPNO			Razvrstana				Ugovorna
	Časnici	Dočasnici	Vojni spe- cijalisti	Vojnici/ mornari	Ukupno					Časnici	Dočasnici	Vojnici/ mornari	Ukupno	
Izvan OS RH	190	20			210		210							
GS OS RH	250	55	2		305	15	320							
Vojna predstavl- ništva	18	6			24		24							
Pristožerne po- strojbe	373	863	84	280	1600	30	1630							70
HKoV	899	2546	55	4350	7850	80	7930			1600	5600	11800	19000	390
HRM	336	515	19	330	1200	100	1300							100
HRZ i PZO	482	552	96	60	1190	130	1320							100
HVU	198	89	2	1	290	90	380							30
ZzP	315	464	337	284	1400	170	1570			68	367	565	1000	295
ZSS	50	225		20	295	5	300							15
VSS	12					4	16							
UKUPNO	3122	5334	595	5325	14364	624	15000	do 400	do 2000/god	1668	5967	12365	20000	do 10000

Tablica 4.: Predviđena brojnost osoblja Oružanih snaga na dan 31. prosinca 2017.

Pričuvni sastav Oružanih snaga

Djelatni sastav Oružanih snaga postojat će u miru i u ratu te će on tvoriti osnovicu za narastanje snaga. Pričuvni sastav činit će ugovorna i mobilizacijska pričuva koja će omogućiti narastanje snaga.

Dio djelatnih vojnih osoba bit će raspoređen na dodatnu dužnost popunjavajući ključna ustrojbenja mjesta u pričuvnim postrojbama po ratnom rasporedu.

Ugovornom pričuvom popunjavat će se nedostajuće vojnostručne specijalnosti koje nisu pogodne ili isplative za ustrojavanje u djelatnom sastavu. Dio ugovornih pričuvnika, po potrebi, bit će raspoređen na ustrojbenja mjesta u pričuvnim postrojbama.

Mobilizacijsku pričuvu činit će razvrstana i nerazvrstana pričuva.

Razvrstanu pričuvu činit će vojni obveznici kojima je određena vojnostručna specijalnost, nakon služenja vojnog roka, dragovoljnoga vojnog osposobljavanja ili djelatne vojne službe.

Nerazvrstani pričuvnici bit će vođeni u vojnoj evidenciji te će u slučaju potrebe za narastanjem obrambenih sposobnosti biti pozivani na zdravstvene preglede i ocjenu sposobnosti za vojnu službu te u vojnu službu.

Angažiranje pričuvnog sastava dovest će do narastanja ukupnih obrambenih sposobnosti Oružanih snaga za provedbu misija i zadaća u zemlji i inozemstvu.

Ugovorni i razvrstani pričuvnici tijekom osposobljavanja i obnašanja dužnosti bit će ocjenjivani te će se moći promicati.

Za ugovornu i razvrstanu pričuvu (za kandidate za pričuvne časnike i pričuvne dočasnike te za zahtjevnije vojničke specijalnosti) bit će razvijen poseban koncept vojne izobrazbe.

Oružane snage za potrebe pričuve čuvat će naoružanje i opremu.

Ugovorna pričuva

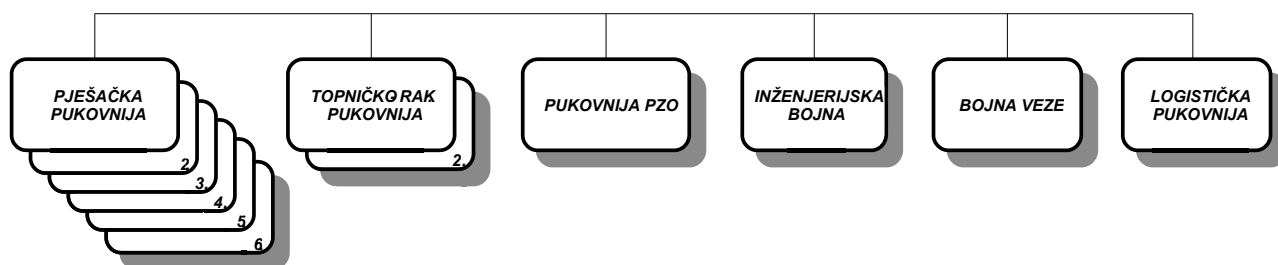
Ugovorna pričuva brojit će do 1000 pripadnika, a pretežno će obuhvaćati ustrojbenja mjesta za specifične vojnostručne specijalnosti prijeko potrebne za provedbu operacija koje zbog određenih razloga nisu pogodne za popunjavanje djelatnog sastava Oružanih snaga. Težišno će to biti visoko specijalizirano medicinsko osoblje za ROLE-2 te drugo osoblje po potrebi. U ugovornu pričuvu bit će uključeni i vrhunski sportaši.

Prijam ugovornih pričuvnika obavljat će se na temelju potreba Oružanih snaga te će, po provedenom odabiru, Ministarstvo obrane sklopiti s ugovornim pričuvnicima ugovor kojim će se regulirati prava i dužnosti ugovornog pričuvnika. U skladu sa sklopljenim ugovorom, ugovornom pričuvniku pripadat će odgovarajuće naknade.

Osposobljavanje ugovornih pričuvnika organizirat će se i provoditi u Oružanim snagama, a ugovorna pričuva sudjelovat će u sastavu ustrojstvenih jedinica Oružanih snaga u misijama i zadaćama u zemlji i inozemstvu.

Razvrstana pričuva

Razvrstanu pričuvu činit će vojni obveznici koji su osposobljeni za vojnostručnu specijalnost tijekom služenja vojnog roka, dragovoljnog vojnog osposobljavanja, u djelatnoj vojnoj službi ili kroz druge oblike osposobljavanja. Od ukupnog broja razvrstanih pričuvnika za njih do 20 000 odredit će se raspored u pričuvne postrojbe (pješačke, topničke, PZO i logističke pukovnije, bojne inženjerije i veze) raspoređene na teritoriju Republike Hrvatske.

Slika 12.: Organizacijska karta razvrstane pričuve.

Osposobljavanje razvrstane pričuve organizirat će se i provoditi u Oružanim snagama, a razvrstana pričuva sudjelovat će zajedno s ostalim ustrojstvenim jedinicama Oružanih snaga u provedbi misija i zadaća u zemlji.

Nerazvrstana pričuva

Nerazvrstanu pričuvu činit će vojni obveznici uvedeni u vojnu evidenciju (koji nisu odslužili vojni rok i nisu bili na dragovoljnom vojnom osposobljavanju) te će se samo u slučaju potrebe za narastanjem Oružanih snaga pozivati na ocjenu sposobnosti, osposobljavanje i u vojnu službu.

Pozivanje nerazvrstanih pričuvnika provodilo bi se u uvjetima kada profesionalni sastav i razvrstana pričuva neće biti dovoljni za pro-

vedbu misija i zadaća u zemlji. Nerazvrstana pričuva sudjelovat će u provedbi misija i zadaća Oružanih snaga u zemlji te se neće ustrojivati u mobilizacijskom razvoju Oružanih snaga niti će se ustrojbenja mjesta nerazvrstanih pričuvnika prikazivati u ustroju postrojbi i zapovjedništvu Oružanih snaga.

Poboljšanje upravljanja ljudskim potencijalima

Na temelju analize postojećega organizacijskog okvira i nadležnosti u upravljanju ljudskim potencijalima unaprijedit će se i pojednostaviti poslovni procesi, ubrzati postupci te ukloniti preklapanja.

Upravljanje civilnim i vojnim osobljem poboljšat će se uvođenjem dugoročnoga personalnog planiranja utemeljenog na realno raspo-

loživim financijskim sredstvima i na načelima jednakih prilika te na jasno utvrđenim i poticajnim standardima profesionalnog razvoja.

Uspostavit će se i primijeniti konzistentni, mjerljivi i transparentni kriteriji napredovanja i zadržavanja u službi te učinkovita zaštita od povrede pojedinačnih prava. Napredovanje djelatnoga vojnog osoblja bit će prilagođeno potrebama buduće veličine i strukture Oružanih snaga.

Sudjelovanje u savezničkim i drugim međunarodnim operacijama postat će neodvojiv dio profesionalnih obveza i zahtjeva, u kojima će umjesto prijašnje dragovoljnosti odlučujuće biti potrebe službe.

Ciljevi po područjima upravljanja ljudskim potencijalima

Prijam osoblja

Za popunu časničkih dužnosti zadržat će se mješoviti model, koji čine kombinacija modificiranog i poboljšanog modela »Kadet«, stipendiranje deficitarnih službi i struka, prijam s tržišta rada, prijam djelatnika iz kategorije dočasnika i ugovornih vojnika/mornara, školovanje u inozemstvu, a bit će razmotrena i mogućnost ugovornog prijama.

Vojnici/mornari, kao i do sada, primat će se u ugovornu službu, a dočasnici isključivo iz reda najboljih vojnika/mornara koji su odslužili najmanje jedan ugovor.

Definirat će se standardi profesionalnog/ugovornog vojnika/mornara imajući u vidu heterogenost zahtjeva i obveza koje proizlaze iz zadaća pojedinih grana Oružanih snaga, djelovanja u međunarodnom okruženju te uloge Oružanih snaga u društvu.

Za kritične nedostajuće specijalnosti djelatnoga vojnog osoblja razvijat će se poticaji radi uspješnijeg privlačenja i zadržavanja u službi. Posebno će se sagledati status liječnika i uspostaviti model privlačenja i zadržavanja primjeren potrebama vojnog sustava i specifičnostima liječničkog zvanja.

Godišnje će se u službu primati 350 do 1000 vojnika/mornara, do 100 dočasnika i do 80 časnika. Godišnji broj za prijam kadeta i ugovornih pričuvnika utvrdit će se prema potrebama za pojedinim strukturama i kapacitetima izobrazbe. Broj ročnika bit će do 2000 godišnje uz narastanje u drugom dijelu planskog razdoblja radi osiguranja popune djelatnog sastava i razvrstane pričuve. Također, godišnje će u sastav razvrstane pričuve ulaziti osobe koje su prošle vojno osposobljavanje ili napustile djelatnu vojnu službu te će jednak broj izlaziti. Iznimno, izravno s tržišta rada primat će se i manji broj kandidata za časničke i dočasničke dužnosti vojnih specijalista te državnih službenika i namještenika.

Profesionalni razvoj

Profesionalni razvoj djelatnih vojnih osoba tijekom službe temeljit će se na obuci i školovanju, obnašanju dužnosti te neprekidnom cjeloživotnom samousavršavanju i samorazvoju. Sustav izobrazbe uskladit će se s nacionalnim obrazovnim standardima i preporukama oblikovanima u okviru NATO-a. Napredovanje u službi temeljit će se na stjecanju novih znanja i vještina i njihovu ocjenjivanju, izgradnji i održavanju sposobnosti potrebnih za obnašanje dužnosti više razine. U potpori razvoju dogradit će se postojeći sustav vojnostručnih specijalnosti.

Personalna potpora

Posebna pozornost posvetit će se kvaliteti življenja i provedbi specifičnih mjera u područjima potpore spremnosti, dobrobiti i rekreacije pripadnika Oružanih snaga te zaštite njihovih prava, što će pridonijeti privlačenju i zadržavanju kvalitetnog osoblja te izgradnji i održanju primjerene organizacijske kulture, koju je nužno pratiti i sustavno graditi. U predstojećem razdoblju u području personalne

potpore provodit će se projekti kojima je cilj osigurati uvjete koji mogu jamčiti zadržavanje i privlačenje kvalitetnoga, kvalificiranoga i motiviranoga osoblja.

Postojeći sustavi odabira, praćenja stanja osoblja i potpore unaprijedit će se i dograditi, poštujući zdravstvene, psihološke i kineziološke zahtjeve te njihovu znanstvenu i strukovnu utemeljenost.

Izravnom suradnjom s vjerskim zajednicama, a na temelju sklopljenih sporazuma, nastaviti će se provedba politike otvorenosti u području duhovne skrbi, osiguranje slobode religijskog izražavanja i ostvarenje duhovnih potreba pripadnika.

Zdravstvena zaštita

Zdravstvena zaštita djelatnika Ministarstva obrane i pripadnika Oružanih snaga razvijat će se u sklopu jedinstvenoga zdravstvenog sustava Republike Hrvatske i provoditi kroz sustav zdravstvene potpore kao dio cjelovitoga sustava logističke potpore Oružanih snaga.

Vojno zdravstveno središte Ministarstva obrane i Oružanih snaga, kao vojna zdravstvena ustanova, pružat će zdravstvenu zaštitu djelatnicima Ministarstva obrane i pripadnicima Oružanih snaga na primarnoj razini. Zdravstvena zaštita djelatnika Ministarstva obrane i pripadnika Oružanih snaga koja nije osigurana kapacitetima Oružanih snaga osiguravat će se u okviru mreže javne zdravstvene službe odnosno mreže ugovornih subjekata medicine rada u Republici Hrvatskoj.

U operacijama izvan Republike Hrvatske zdravstvena zaštita pripadnika Oružanih snaga osiguravat će se i provoditi kroz vlastiti sustav zdravstvene potpore i osloncem na savezničke snage i sposobnosti, na temelju ugovora i tehničkih sporazuma.

Tranzicija i izdvajanje osoblja

Specifičnost i zahtjevnost vojne službe pratit će rješenja koja djelatnim vojnim osobama omogućuju umirovljenje prema posebnim uvjetima, što treba pratiti i kvalitetna priprema za napuštanje službe, uz poštovanje načela jednakosti i pravednosti.

Radi dostizanja brojčane veličine Oružanih snaga od 15 000 djelatnih osoba i do 400 kadeta koja je predviđena i Strateškim pregledom obrane iz 2013. godine, već je u 2014. godini počelo plansko smanjivanje kojim će do kraja 2017. godine biti izdvojeno oko 4 200 djelatnih vojnih osoba i 1 500 državnih službenika i namještenika. Izdvajanje državnih službenika i namještenika provest će se većim dijelom kroz izdvajanje poslova opsluživanja i održavanja vojnih lokacija i građevina i logističkih usluga u vojarnama.

Nastavit će se s razvojem programa pripreme osoblja za izdvajanje. Razvit će se programi tranzicije i izdvajanja ugovornih vojnika/mornara koji nakon jednog, dva ili tri ugovora napuštaju vojnu službu. Razmotrit će se posebni programi tranzicije državnih službenika i namještenika.

Prikaz zadaća u području upravljanja ljudskim potencijalima

RAZINA PRIORITETA	PLANSKO RAZDOBLJE		
	Do kraja 2017.	Do kraja 2020.	Do kraja 2024.
I.	Utvrditi poslovne procese u upravljanju ljudskim resursima, pojednostaviti postupke, ukloniti preklapanja i dugotrajnost te donijeti novi model upravljanja osobljem (2015.).	Povećati godišnji broj dragovoljnih ročnika na razinu potrebnu za popunu djelatnog sastava i razvrstane pričuve (do kraja 2018.).	Održavati dostignutu brojnost i strukturu.

II.	Dostići ciljanu veličinu od 15 000 djelatnih osoba i do 400 kadeta uz nužne promjene ustroja (do kraja 2017.).	Dostići omjer od 1:3 do 1:5 časnika u odnosu na ukupan broj dočasnika i vojnika (do kraja 2020.).	
	Uspostaviti učinkovite mehanizme povezivanja razvoja pojedinca s ustrojbenim mjestima, uključujući sinkronizirano planiranje izobrazbe, obuke, dodjele specijalnosti i promicanja (2015.).	Donijeti novi ustroj s odgovarajućim omjerom časnika, dočasnika i vojnika/mornara (do kraja 2020.).	
	Unaprijediti sustav odabira, praćenja stanja osoblja i potpore poštujući zdravstvene, psihološke i kineziološke zahtjeve (2015.).		
	Dograditi programe pripreme osoblja za izdavanje (2015.).		
	Prilagoditi postojeća rješenja koja djelatnim vojnim osobama omogućuju umirovljenje po posebnim uvjetima (2015.).		
	Uvesti dugoročno personalno planiranje utemeljeno na realno raspoloživim financijskim sredstvima (2015.).		
	Razviti modele poticaja radi uspješnijeg privlačenja i zadržavanja u službi za kritične nedostajuće specijalnosti djelatnoga vojnog osoblja.		
	Uspostaviti sustav praćenja organizacijske kulture i uspostave njezinog primjerenog oblika (2015.).	Razviti primjerene sustave potpore pripadnicima OS RH (do kraja 2018.).	
	Uspostaviti mehanizam narastanja ukupnih obrambenih sposobnosti razvojem pričuve, uključujući sustav izobrazbe pričuvnih časnika i dočasnika (2015.).		
	Razviti programe tranzicije i izdavanja ugovornih vojnika/mornara koji nakon isteka ugovora napuštaju vojnu službu (do kraja 2017.).		
	Unaprijediti postojeće i razmotriti posebne programe tranzicije i izdavanja državnih službenika i namještenika (2015.).		
	Osvremeniti informacijski sustav personalnog upravljanja (do kraja 2017.).		

VII. OBRAZOVANJE I ZNANOST

Zahtjevi koji se postavljaju pred Oružane snage i cjelokupni obrambeni resor podrazumijevaju osposobljavanje osoblja za djelovanje u okolnostima novih i sve složenijih okolnosti, kompleksnih obrambenih i sigurnosnih struktura te novih tehnologija. Stoga je osposobljavanje novoga i usavršavanje postojećeg osoblja u području obrane i sigurnosti od primarne važnosti.

Polazeći od vizije Oružanih snaga, prema kojoj će se vojna profesija izgrađivati u skladu s načelima visoke profesionalnosti, stručnosti i socijalne odgovornosti, obrazovanje za potrebe Oružanih snaga odnosno obrambenoga resora te znanstvena djelatnost u tom kontekstu, predstavljaju ključna područja DPR-a.

DPR je usmjeren na poboljšanje kvalitete vojne izobrazbe svih razina i kategorija osoblja. Kako je, međutim, sposobnost provedbe različitih programa osposobljavanja u visokoj mjeri već razvijena, kao na primjer vojnostručno osposobljavanje časnika dočasnika i vojnika/mornara, različiti oblici funkcionalnog osposobljavanja, učenje stranih jezika itd, naglasak je na visokoobrazovnoj i znanstvenoj djelatnosti za potrebe Oružanih snaga i obrambenoga resora.

Visoko vojno obrazovanje i znanost

U razdoblju obuhvaćenom DPR-om, visoko obrazovanje za potrebe obrane transformirat će se u tri faze:

1. U prvoj fazi uspostaviti će se preddiplomski sveučilišni studijski programi u okviru HVU-a, u suradnji sa sveučilišnom zajednicom, a u skladu s propisima koji uređuju znanstvenu djelatnost i visoko obrazovanje u Republici Hrvatskoj odnosno bolonjskim procesom. U akademskoj godini 2014./2015. započinje izvođenje dva preddiplomska studijska programa – »Vojno inženjerstvo« i »Vojno vođenje i upravljanje«, koji obuhvaćaju dosadašnji program temeljne časničke izobrazbe, a u idućem razdoblju dva preddiplomska studijska programa za potrebe HRM-a (»Vojna nautika« i »Vojno brodstrojarstvo«) te jedan preddiplomski studij za potrebe HRZ-a i PZO-a (»Vojno zrakoplovno inženjerstvo«). Razvojem ovih programa stavit će se naglasak na razvoj temeljnih vojnih kompetencija i usvajanje časničkog kodeksa od budućih časnika. Kroz odgojnu komponentu programa utjecalo bi se na razvoj časnika pripremljenog za odgovore na buduće izazove sigurnosnog okružja.
2. U drugoj fazi, također u suradnji sa sveučilišnom zajednicom, uspostaviti će se studijski programi diplomske razine koji će obuhvaćati dosadašnji program intergranske zapovjedno-stožerne izobrazbe i vojnostrukovne izobrazbe za časnike u funkcionalnom području te programe poslijediplomske razine koji će obuhvaćati dosadašnji program strategijske izobrazbe (Ratna škola). Ovi studijski programi uspostaviti će se 2018. godine.
3. U trećoj fazi, najkasnije 2020. godine, institucionalizirat će se visoko obrazovanje za potrebe obrane na HVU »Petar Zrinski« kao visokoobrazovnoj i znanstveno-istraživačkoj instituciji ustrojenoj u skladu s propisima koji uređuju visoko obrazovanje i znanstvenu djelatnost u Republici Hrvatskoj.

Ovaj proces pratit će daljnja ulaganja kojima se povećava standard života i rada polaznika svih razina školovanja.

Ključni element predstavlja odabir i izobrazba nastavnog kadra za provedbu navedenih studijskih programa, stimuliranje stjecanja viših akademskih stupnjeva, izbora u znanstveno-nastavna i nastavna zvanja te stvaranje uvjeta za zadržavanje znanstveno-nastavnog kadra u okviru obrambenog resora.

Paralelno će se razvijati programi izobrazbe i obuke s drugim državnim tijelima, usredotočeni na dostizanje sposobnosti za zajednički

odgovor na izazove i prijetnje, zajedničko sudjelovanje u operacijama i pomoć civilnim institucijama.

Osim zadovoljavanja potreba obrane i osiguranja visoke kvalitete, na ovaj se način postiže i prohodnost osoblja iz vojnog okruženja u civilno i obratno. Visokoškolsko obrazovanje za potrebe obrane treba biti oblikovano tako da se kroz njega mogu osposobljavati budući časnici Oružanih snaga, ali i mnogo šire – stručnjaci u Ministarstvu obrane i drugim državnim tijelima čija djelatnost je povezana s obranom i nacionalnom sigurnošću, istraživači u znanstveno-istraživačkim i razvojno-istraživačkim institucijama koje se bave istraživačkom djelatnošću u području obrane te i druge osobe izvan sustava državne uprave.

Razvijat će se partnerski odnosi s obrazovnim institucijama u drugim državama, ponajprije NATO-a i EU-a. Time će se omogućiti stjecanje zahtijevanih znanja, vještina i sposobnosti koje će pridonijeti učinkovitom razvoju Oružanih snaga i ispunjavanju njihovih temeljnih misija i zadaća.

Institucionalizacijom obrazovanja za potrebe obrane i sigurnosti po načelima kojima je uređena znanstvena djelatnost i visoko obrazovanje u Republici Hrvatskoj stvaraju se pretpostavke za većim stupnjem integriranosti i kompatibilnosti s NATO institucijama i programima, usklađenost sa standardima bolonjskog procesa te se omogućava korištenje resursa NATO-a i EU-a.

Posljednjih godina NATO poduzima važne korake u smjeru usklađivanja izobrazbe i obuke u obrazovnim institucijama članica NATO-a i partnerskih država sa standardima bolonjskog procesa.

Cilj ovih procesa je povećati kvalitetu u obrazovanju i obuci, ali i povjerenje i transparentnost, kako između država, tako i unutar država između oružanih snaga i društva.

Usklađivanje obrazovanja za potrebe obrane u državama članicama NATO-a s bolonjskim procesom, pretpostavlja da su obrambene obrazovne institucije integrirane u znanstveno-obrazovne sustave svojih zemalja. Ostvarenjem ciljeva DPR-a omogućuje se učinkovita primjena mehanizama razvijenih kako bi se povećala kvaliteta obrazovanja, omogućila prohodnost polaznika i nastavnika te pridonosilo međusobnom povjerenju. Primjer takvih mehanizama su:

- ERASMUS, obrazovni program EU-a za promicanje mobilnosti europskih studenata i profesora, koji je postao ključni čimbenik u internacionalizaciji i 'eupeizaciji' visokog obrazovanja u EU-u.

- *Europska inicijativa za razmjenu mladih časnika inspirirana Erasmus programom* («Vojni Erasmus») – koncept koji cilja poboljšanju kvalitete obrazovanja i obuke vojnog osoblja u državama članicama EU-a. Kao opći cilj «Vojnog Erasmusa» ističe se povećanje interoperabilnosti među europskim oružanim snagama, razvoj zajedničke sigurnosne kulture i dijeljenje istih vrijednosti.

- Europska obrambena agencija (EDA) s brojnim programima koji uključuju i edukativnu komponentu.

- Europsko učilište obrane i sigurnosti (ESDC) kao platforma za povezivanje i umrežavanje institucija visokog obrazovanja za potrebe obrane i sigurnosti u državama članicama.

- *NATO Program za sigurnost kroz znanost*, kojim se pridonosi sigurnosti, stabilnosti i solidarnosti primjenjujući znanost u rješavanju problema.

- NATO koncept centara izvrsnosti kojim se omogućuje razvoj ekspertize na područjima koja su za Savez ključna, a u kojima pojedina nacija može pružiti najvidljiviji doprinos.

Znanstveno-istraživačka djelatnost ponajprije će se razvijati u okviru HVU-a. Jačanjem znanstveno-nastavnih potencijala razvija se sposobnost provedbe studijskih programa i sposobnost provođenja znanstveno-istraživačke djelatnosti, posebice na područjima od po-

sebnog interesa, kao što su vojna tehnologija, strategijska istraživanja i vojna povijest.

U drugom segmentu, znanstveno-istraživačka djelatnost unaprijedit će se razvojem funkcija artikuliranja smjerova i potreba za istraživanjem i razvojem, dok će se provedba osigurati u suradnji s istraživačkim potencijalima civilnog sektora.

Prilikom provedbe istraživačkih i razvojnih projekata potrebnih obrambenom resoru uspostaviti će se suradnja sa znanstvenim institucijama koje unutar svojeg područja rada mogu pridonijeti izradi studija i ekspertiza. Istraživanje i razvoj za potrebe obrane bit će namjensko i u potpori razvoja ključnih sposobnosti.

Cjeloživotno učenje i vojno-stručno osposobljavanje

Stjecanje kompetencija treba biti kontinuiran proces, osmišljen kroz aktivnosti svih oblika učenja tijekom života radi unaprjeđenja znanja, vještina, samostalnosti i odgovornosti za profesionalne, društvene i osobne potrebe. Razvoj pojedinca tijekom njegovog radnog vijeka u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama treba biti ne samo u funkciji podizanja ukupnih sposobnosti obrane nego i u stjecanju kompetencija primjenjivih za dobrobit cjelokupnoga društva. Stjecanje kompetencija i razvoj pojedinca moguće je, i na završetku vojne karijere, nastaviti korištenjem potpornih programa tranzicije.

Potrebe za provedbom vojne izobrazbe u potpori profesionalnog razvoja, posebice časnika, znatno su veće od sadašnjih kapaciteta. Stoga će se kontinuirano podizati razina sposobnosti potrebnih za povećanje sadašnjih kapaciteta izobrazbe.

Za potrebe popune pričuvnih postrojbi u kasnijem planskom razdoblju započet će se s provođenjem izobrazbe pričuvnih časnika i dočasnika.

Intenzivirat će se učenje stranih jezika, kako u kapacitetima Oružanih snaga (Središte za strane jezike, učenje jezika po postrojbama), tako i korištenjem civilnih kapaciteta te nastaviti opremiti postrojbe multimedijalnim jezičnim učionicama.

Redovito će se provoditi validacija kojom se procjenjuje učinkovitost osposobljavanja u odnosu na operativne/radne zahtjeve.

Prikaz zadaća u području obrazovanja i znanosti

RAZINA PRIORITETA	PLANSKO RAZDOBLJE		
	Do kraja 2017.	Do kraja 2020.	Do kraja 2024.
I.	Akreditirati preddiplomske sveučilišne studijske programe »Vojno inženjerstvo« i »Vojno vođenje i upravljanje« s planiranim početkom u akademskoj godini 2014./2015., a sljedećih godina Vojna nautika, Vojno brodogradarstvo, Vojno zrakoplovno inženjerstvo.	Prilagodnom programom Intergranske zapovjedno stožerne izobrazbe akreditirati diplomski studijski program te prilagodnom programom Ratne škole akreditirati poslijediplomski studijski program (do 2018.).	

	Za potrebe provedbe studijskih programa osmisliti, planirati i provoditi razvoj znanstveno-nastavnog potencijala i njihova izbora u znanstveno nastavna zvanja (2015.).	Unutar obrambenog resora ustrojiti visokoobrazovnu instituciju, u skladu s propisima koji uređuju visoko obrazovanje i znanstvenu djelatnost u Republici Hrvatskoj (do 2020.).	Nastaviti s razvojem visokoobrazovne institucije u okviru obrambenog resora i integrirane u sustav znanosti i obrazovanja u Republici Hrvatskoj.
	Intenzivirati učenje engleskog jezika u postrojbama i povećati kapacitet STANAG testiranja (2015.).		
	Sustavno provoditi validacije kojom se procjenjuje učinkovitost izobrazbe.		
II.	Uključiti se u međunarodne programe i inicijative kojima se povećava kvaliteta izobrazbe i omogućuje prohodnost polaznika i nastavnika.	Definirati i usvojiti koncept cjeloživotnog učenja (do 2016.).	
	Unaprijediti nakladničku i bibliotечnu djelatnost.	Utvrđiti prioritete i smjerove istraživanja i razvoja za potrebe obrambenog resora (do 2016.).	

VIII. OBUKA I DOKTRINA

Obuka

Obuka u Oružanim snagama provodit će se na jedinstvenim doktrinarnim načelima, bez obzira radi li se o obuci za izvršavanje zadaća u zemlji ili za sudjelovanje u međunarodnim operacijama potpore miru, a usmjerit će se na razvoj i održavanje sposobnosti profesionalnog sastava te osposobljavanje i uvježbavanje pričuve kao osnove za narastanje snaga.

Prioriteti obuke u omejevanju planskom razdoblju bit će razvoj i održavanje sposobnosti za obranu nacionalnog teritorija te dostizanje NATO Ciljeva sposobnosti kako bi se osigurala sposobnosti za sudjelovanje u operacijama u tijeku te održala razina ambicije za sudjelovanjem razmjestivih snaga u NRF-u i EU BG-u te drugim UN/NATO/EU snagama. Kako bi se osigurali elementi borbene spremnosti za moguće operacije, interoperabilnost i razvoj operativnih sposobnosti ostaju glavni ciljevi obuke. Interoperabilnost će se postizati zajedničkom obukom i vježbama sa saveznicima te pridruživanjem deklariranih snaga u NATO sastave i formacije. Poseban naglasak bit će na sudjelovanju pripadnika i postrojbi Oružanih snaga u različitim oblicima multinacionalnog obučavanja i uvježbavanja na svim razinama kojima će se osigurati intelektualna, proceduralna i tehnička interoperabilnost te kohezija sa savezničkim snagama.

U potpori multinacionalne i regionalne suradnje značajnu ulogu imat će obuka. Kroz obuku će se jačati stabilnost i dobrosusjedstvo u okruženju, usredotočenjem na potporu državama iz regije koje su iskazale interes za ulazak u NATO i/ili EU, prenoseći im vlastita iskustva, kao i na razvoj sposobnosti za provedbu misije potpore civilnim institucijama u prirodnim, tehničkim i tehnološkim katastrofama.

Razvoj sustava obuke i unaprjeđenje obučne infrastrukture

Na organizaciju, sadržaj, standarde i metodologiju provedbe obuke utjecat će reorganizacija Oružanih snaga, primjena moderne tehnike i tehnologije koja se uvodi u uporabu te uspostava obuke pričuvnog sastava. Novi programi obuke izradit će se u skladu s taktičko-tehničkim zahtjevima nove opreme i suvremenim taktikama, tehnikama i postupcima.

Daljnijim unaprjeđenjem i usvajanjem novih metoda te opremanjem novim sredstvima obučavanja (simulatori, simulacije, moderna strelišta, vježbališta i drugi obučni objekti) smanjit će se troškovi obuke, uz zadržavanje visoke razine realističnosti i izazovnosti. Sposobnosti, koje je neekonomično i nesvrhovito razvijati ili održavati samostalno, razvijat će se u okviru NATO inicijativa i projekata te u suradnji s partnerima.

U cilju razvoja sposobnosti Oružanih snaga, projekti opremanja, modernizacije i izgradnje usmjerit će se na razvoj obučne infrastrukture i nabavu obučnih pomagala i sredstava, poglavito simulatora i simulacijskih sustava.

Za pojedinačnu i zajedničku obuku do razine voda/satnije izgradit će se vježbališta te strelišta za obuku u rukovanju s osobnim naoružanjem.

Vojarne će se također opremiti kabinetskim prostorima i simulatorima za obuku. Stvorit će se uvjeti za učenje na daljinu radi bržeg usvajanja novih znanja i vještina te bržu razmjenu informacija.

Projekti opremanja i modernizacije obučne infrastrukture razvijat će se kao sastavni dio projekata razvoja vojarni i vojnih poligona, uvažavajući tip i vrstu te zahtijevane operativne sposobnosti postrojbi. U projekte će se uključiti i zahtjevi za razvoj obučne infrastrukture temeljeni na savezničkim dokumentima i međunarodnim sporazumima.

Pojedinačna obuka

Cilj pojedinačne obuke bit će osposobljavanje pojedinaca za brzo i kvalitetno uključivanje u postrojbenu obuku na svim razinama, integriranje stečenih znanja i vještina u višerodnu obuku te preuzimanje uloge obučavatelja. Od svakoga će se pojedinca očekivati prilagodba tehnološkom napretku i promjenama u sigurnosnom okruženju. Težište pojedinačne obuke bit će obuka za stjecanje osobne vojnostručne specijalnosti.

Popuna Oružanih snaga temeljena na načelu dragovoljnosti omogućuje provođenje obuke s motiviranim osobljem te lakše dostizanje postavljenih obučnih ciljeva. Temeljna vojna obuka provodit će se kroz dragovoljno vojno osposobljavanje za sve kategorije vojnog osoblja. Cilj provođenja dragovoljnog vojnog osposobljavanja je stjecanje temeljnih vojničkih znanja i vještina te poboljšanje tjelesne i psihičke spremnosti za službu u Oružanim snagama.

Obuka za stjecanje osobne vojnostručne specijalnosti (VSSp) organizirat će se na sljedeći način:

- obuka za specijalnosti rodova HKoV-a organizirat će se u središtima i rodovskim postrojbama HKoV-a
- obuka za specijalnosti rodova i specijalnosti HRM-a iz okvira tehničke službe provodit će se u Središtu za obuku HRM-a
- obuka za specijalnosti rodova i tehničke službe HRZ-a i PZO-a provodit će se u Središtu za obuku HRZ-a i PZO-a
- za stjecanje VSSp-a službi i struka logistike obuka organizirat će se u Središtu za obuku i doktrinu logistike
- za stjecanje VSSp-a roda veze obuka organizirat će se u Središnjoj KIS-a i bojni veze HKoV-a
- za stjecanje VSSp-a vojno-obavještajnog roda obuka organizirat će se u Središnjoj za obavještajno djelovanje
- za stjecanje VSSp-a roda vojne policije obuka organizirat će se u Pukovnji vojne policije.

Središta i rodovske postrojbe koje provode pojedinačnu obuku za stjecanje VSSp-a u rodovima odgovorne su i za provedbu funkcionalnih tečajeva i ostalih oblika osposobljavanja vojnika/mornara, dočasnika i časnika u svrhu njihova profesionalnog razvoja u rodovima službi.

Zajednička obuka

Zajednička obuka (obuka zapovjednika i stožera i postrojbena obuka) svih razina usredotočit će se na misiju, a temeljit će se na doktrini i iskustvima suvremenih operacija. Težit će se postizanju izvrsnosti postrojbe u cjelini te spremnosti za aktivno djelovanje u okviru postrojbe viših razina. Učinkovitost zajedničke obuke osigurat će se daljnjim opremanjem modernim obučnim sredstvima i pomagalima, razvojem obučne infrastrukture u vojarnama, vježbalištima, streljštima i poligonima te unaprjeđenjem obuke zapovjednika i stožera. U takvom integriranom okruženju stvorit će se uvjeti realnog ocjenjivanja i certificiranja postrojbi namijenjenih za sudjelovanje u NATO vođenim operacijama i vježbama.

Obuka pričuve

Obuka pričuvenih postrojbi provodit će se po istim standardima kao i obuka profesionalnog sastava, koristeći istu doktrinu i proces obuke, a razlikovat će se samo u različitim stupnjevima spremnosti za provedbu zadaće.

Usredotočenost obuke ugovorne pričuve bit će na pojedincu odnosno na obuci osvježanja i održavanju pojedinačnih sposobnosti i vještina te na preduputnoj obuci za operacije potpore miru.

U obuci razvrstane pričuve, u pojedinačnoj obuci usredotočenost će biti na obuci osvježanja u temeljnim vojničkim vještinama i održavanju osposobljenosti za VSSp kroz kondiciranje kritičnih VSSp-a. Obuka postrojbi bit će usredotočena na paljbene i taktičke zadaće desetina i vodova uz provedbu taktičkih vježbi.

Obuka nerazvrstane pričuve oblikovat će se po fazama obuke za razvoj pojedinačnih sposobnosti i vještina, ponajprije temeljnih vojnih vještina i osposobljavanje za VSSp-e.

Združena obuka

Združena obuka usmjerit će se na osposobljavanje zapovjedništava za planiranje, provedbu i sudjelovanje u združenim operacijama. S tim ciljem će se pojedina zapovjedništva, postrojbe, skupine i poje-

dinci ciljano usavršavati i pripremati za učinkovito planiranje, organiziranje i sudjelovanje u združenim sastavima.

Nositelj združene obuke u Oružanim snagama bit će Glavni stožer, a provodit će se kroz združene vježbe.

Izvršit će se revizija Doktrine obuke Oružanih snaga s posebnim naglaskom na daljnju decentralizaciju obuke.

Doktrina

Doktrina predstavlja temeljna načela prema kojima se vode djelovanja vojnih snaga u potpori nacionalnih ciljeva. Doktrina se bavi misijama, funkcijama i sposobnostima te je smjernica za operacije koje se odvijaju ili se mogu odvijati u bliskoj budućnosti. Iako doktrinu treba gledati kao sveukupnost načela, a ne kao samu publikaciju, u ovom planskom razdoblju naglasak će biti na doktrinarnom uređenju cijelog sustava što će se ostvariti dosljednom doktrinarnom hijerarhijom, od vrha prema dnu, čime će se osigurati dosljednost u korištenju jedinstvene terminologije i usklađenosti doktrinarnih stavova na svim razinama.

U skladu s definiranim hijerarhijom doktrinarnih publikacija nastaviti će se proces izrade združenih, funkcionalnih i granskih doktrinarnih publikacija te publikacija koje po svom sadržaju imaju za cilj jedinstveno shvaćanje i razumijevanje pojmova i vojnih simbola.

Združene i granske doktrinarnе publikacije opisivat će uporabu operativne komponente Oružanih snaga u operacijama (kampanjama, glavnim operacijama i taktičkim aktivnostima), dok će priprema Oružanih snaga biti normirana (standardizirana) putem administrativnih, tehničkih, obučnih i nastavnih publikacija. Izuzetak je doktrina obuke, koja će iako spada u područje pripreme Oružanih snaga, biti uvrštena u doktrinarnu hijerarhiju zbog opredjeljenja da će se Oružane snage obučavati onako kako će provoditi operacije.

Do 2017. godine izradit će se združene i granske doktrinarnе publikacije ZDP-1: Doktrina Oružanih snaga Republike Hrvatske (2. izdanje), ZDP-10: Upravljanje ljudskim potencijalima, ZDP-35: Specijalne operacije, ZDP-36: Psihološke operacije, ZDP-40: Doktrina logističke potpore, ZDP-70: Obuka, DPM-100: Doktrina pomorskih snaga, DPK-200: Doktrina kopnenih snaga, ZDP-S: Vojni simboli, ZDP-30: Združene operacije, ZDP-50: Planiranje operacija i ZDP-60: Komunikacijsko-informacijski sustavi.

Izrada i usvajanje doktrinarnih i drugih publikacija bit će u funkciji uređenja postupaka i procesa u Oružanim snagama koji nisu regulirani zakonskim i podzakonskim propisima.

Razvoj granskih doktrinarnih publikacija, posebice onih koje propisuju taktiku, tehnike i postupke pojedinih zapovjedništava i postrojbi, isključivo je u nacionalnoj nadležnosti, dok će pojedinci, postrojbe i privremeni sastavi koji se pripremaju za sudjelovanje u NATO zapovjednoj strukturi i strukturi snaga te NATO vođenim operacijama koristiti izvornu NATO doktrinu.

Do 2020. godine izradit će se publikacije za operacije pomorskih, kopnenih i zračnih snaga ili njihovih dijelova u potpori združenih operacija, funkcionalni združeni koncepti i granske doktrinarnе publikacije za stožerne funkcije i taktike postrojbi te uporabu postrojbi službi potpore.

Usmjerenja koja daju doktrinarnе publikacije ugraditi će se u nastavne i obučne procese. Na taj način će se, osim usvajanja i razumijevanja doktrinarnih načela, provjeravati njihova provedivost i primjenjivost u praksi.

Naučene lekcije

Proces prepoznavanja, obrade i primjene pozitivnih iskustava u Oružanim snagama svojstven je vojnoj organizaciji i jedna od obveza zapovjednika i čelnika ustrojstvenih jedinica na svim razinama te će se u idućem planskom razdoblju, organizacijski i ustrojbeno, uspostaviti sustav naučenih lekcija s jasno propisanim zadaćama, nadležnostima i odgovornostima.

U razvoju sustava naučenih lekcija težište će biti uspostava procesa, izgradnja strukture i razvoj alata na svim razinama što će pridonijeti unaprjeđenju interoperabilnosti snaga odnosno ukupnom razvoju sposobnosti Oružanih snaga.

Prikaz zadaća u području unaprjeđenja obuke

RAZINA PRIORITETA	PLANSKO RAZDOBLJE		
I.	OBUKA		
	Do kraja 2017.	Do kraja 2020.	Do kraja 2024.
	Izgradnja obučne infrastrukture u vojarnama i na vojnim poligonima (strelišta i vježbališta za pojedinačnu i zajedničku obuku, sportski objekti, kabineti i učionice) – realizacija: u skladu s dinamikom razvoja vojarni.		
	Simulator za obuku pješačke desetina – realizacija: 2015.	Simulator za zemaljsku PZO – realizacija: 2018. (zajedno s nabavom zemaljskog PZO sustava).	Simulator za protuoklopnu borbu – realizacija: 2023.
	Simulator za DUOS, Patria – realizacija: 2015. (realizacija iz projekta Patria)	Opremanje mornaričke taktičke vježbaonice.	
	Simulator za tenk M84 SONG – realizacija: 2016.	Opremanje poligona za borbenu otpornost broda.	
	Multifunkcionalni toranj za padobransku i alpinističku obuku, vojarna »J. Jović« Udbina – realizacija: 2015.	Opremanje ronilačkog obučnog središta.	
	Padobranski zračni tunel, vježbalište »J. Jović«, Udbina – realizacija: 2015.		
	Izgradnja sustava učenja na daljinu – realizacija 2016.		
	Modernizacija simulatora leta za avion MIG-21 – realizacija: 2015.		Rekonstrukcija i opremanje ŠB 72 »Andrija Mohorovičić« – realizacija: 2023.

RAZINA PRIORITETA	PLANSKO RAZDOBLJE		
I.	NAUČENE LEKCIJE		
	Do kraja 2017.	Do kraja 2020.	Do kraja 2024.
	Izgraditi sposobnost za naučene lekcije koja se sastoji od: – uspostave procesa – izgradnja strukture – razvijanje alata u potpori procesa koji omogućuje praćenje razvoja opažanja u prepoznatu i naučenu lekciju: – baza podataka naučenih lekcija (BpNL) – portal za razmjenu naučenih lekcija. Utvrđiti poslovne procese u području naučenih lekcija, pojednostaviti postupke te otkloniti pretjeranu složenost, preklapanja i dugotrajnost razvoja opažanja te donijeti i propisati model razvoja opažanja (2015.).	Povećati broj stožernih časnika za naučene lekcije, u novom ustroju predvidjeti mjesta za stožerne časnike za naučene lekcije do razine samostalne bojne (do kraja 2018.).	Održavati dostignutu sposobnost za naučene lekcije i uspostaviti organizaciju koja uči (<i>Learning Organization, Knowledge Management</i>) iz djelokruga svojega rada i na temelju iskustava (vlastitih i iz iskustava drugih ustrojstvenih jedinica i od ostalih članica NATO-a).
	U nastavnim programima i planovima na sve razine slijedno rastuće izobrazbe uvrstiti sadržaje o upo- znavanju procesa naučenih lekcija i time podignuti razinu obučenosti za provedbu, sudjelovanje i praćenje procesa naučenih lekcija.	Unaprijediti i do- graditi bazu po- dataka naučenih lekcija (prelazak na <i>Shared Po- int</i>), za praćenja stanja i razvoja opažanja u nau- čene lekcije (do kraja 2018.).	
	Uvesti dugoročno planiranje utemeljeno na realno raspoloživim financijskim resursima za implementaciju i primjenu sustava naučenih lekcija (2015.).		

IX. OPREMANJE I MODERNIZACIJA

Usprkos poboljšanjima učinjenima posljednjih godina na pojedinim područjima vezanima uz provedene projekte opremanja i modernizacije, materijalna sredstva i oprema kojima danas raspolažu Oružane snage dijelom su zastarjeli, što smanjuje učinkovitost i otežava postizanje pune interoperabilnosti sa saveznicima.

Zbog složenih procesa nabave i modernizacije te dugotrajnog životnog vijeka sustava naoružanja i vojne opreme (NVO), odluke koje se donesu u vezi s opremanjem i modernizacijom Oružanih snaga značajno će utjecati na sposobnosti u sljedećih 30 i više godina.

Ograničena financijska sredstva za potrebe obrane dovela su do suočavanja s odlukama o zadržavanju ili napuštanju određenih sposobnosti. Neke sposobnosti već sada su znatno ograničene, a bez novih ulaganja u opremu ili modernizaciju bile bi praktički izgubljene. Radi zadržavanja ključnih sposobnosti, a imajući u vidu neizvjesnost dugoročnih izazova sigurnosnog okružja, planirat će se i projekti opremanja i modernizacije koji bi započeli potkraj planskog razdoblja, a čiji se završetak i financijski učinak najvećim dijelom proteže na iduće plansko razdoblje. Projekti koji se izdvajaju zbog financijske zahtjevnosti i važnosti sposobnosti koji se njima realiziraju su:

1. Hrvatska kopnena vojska

a. Oklopništvo

- ukupno će se u operativnoj uporabi u Oružanim snagama zadržati 48 tenkova i na kojima će se provesti proces revizije; jedna tenkowska satnija bit će modernizirana
- završetak opremanja i uvođenje u operativnu uporabu BOV »PATRIA«¹ ostalim NVO-ima (protuoklopni sustav, daljinski upravljana oružna stanica DUOS 30 mm, komunikacijska oprema)
- održavanje i modernizacija borbenog vozila pješništva BVP M-80, uključujući modernizaciju novijim protuoklopnim sustavima
- opremanje novim prijenosnim protuoklopnim sustavom.

b. Sredstva PZO-a

- opremanje prijenosnim PZO sustavom kratkog dometa (MANPADS).

c. Inženjerija

- daljnji razvoj roda inženjerije i uvođenje u uporabu mina sa samouništenjem ili samodeaktivacijom, sustava za postavljanje mina sijanjem na daljinu, sustava za brzo otvaranje prolaza u minskim poljima te zamjeni lansirnih sustava za brzo premošćivanje i sustava plivajućih mostova
- opremanje inženjerijskim sredstvima i opremom za opću i borbenu potporu i uklanjanje eksplozivnih sredstava (EOD).

2. Hrvatska ratna mornarica

- a. Opremanje obalnim ophodnim brodom
- b. Opremanje izvanobalnim ophodnim brodom
- c. Opremanje protubrodskim raketnim sustavom.

3. Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana

- a. Do kraja 2016. godine donijet će se odluka o zadržavanju ili napuštanju sposobnosti samostalne zaštite zračnog prostora
- b. Opremanje PZO sustavom srednjeg dometa.

Politika opremanja i modernizacije usmjerena je na razvoj i održavanje ciljanih sposobnosti Oružanih snaga definiranih temeljnim dokumentima iz područja obrane te na praćenje mogućnosti nacionalnih i inozemnih kapaciteta radi njihova angažiranja za potrebe opremanja i modernizacije.

Prioriteti opremanja i modernizacije usmjereni su na dostizanje i održavanje sposobnosti u potpori misija i zadaća Oružanih snaga, realizacije NATO ciljeva sposobnosti te završetka započetih projekata.

Opremanje i modernizacija će se u skladu s potrebama, tehničko-ekonomskoj opravdanosti, proračunskim mogućnostima i važećim propisima, gdje god je to moguće, oslanjati na razvojne i proizvodne kapacitete hrvatske obrambene industrije, a kao mogući izvor opremanja i modernizacije razmatrat će se i međunarodni sporazumi na temelju kojih se opremanje i modernizacija može ostvarivati donacijom ili nabavom naoružanja i vojne opreme, uz povoljnije uvjete.

Kao jedan od načina financiranja opremanja i modernizacije, ovisno o otvaranju takvih mogućnosti, vodit će se računa o korištenju fondova EU-a s težištem na nabavi opreme potrebne za razvoj i dostizanje sposobnosti korištenja Oružanih snaga u potpori civilnim strukturama.

Istraživanje i razvoj u potpori opremanja i modernizacije implementirat će se u suradnji s hrvatskim znanstveno-istraživačkim institucijama koje svojim potencijalima mogu pridonijeti istraživanju i razvoju sredstava naoružanja i vojne opreme za potrebe Ministarstva obrane i Oružanih snaga. Kao dopuna zahtjevima opremanja i modernizacije razmatrat će se i suradnja s institucijama NATO-a i Europske obrambene agencije čiji su razvojni projekti naoružanja i vojne opreme dostupni i od interesa su za razvoj i dostizanje ciljanih sposobnosti Oružanih snaga.

Projekti opremanja i modernizacija ostvarit će se implementacijom srednjoročnih i kratkoročnih planova opremanja te određenim prioritetima.

Projekti opremanja i modernizacije prikazani u DPR-u razvrstani su većinom u dvije razine prioriteta, a pojedini u tri razine. Projekti prve razine, predstavljaju apsolutni prioritet jer obuhvaćaju projekte koji su ključni u izgradnji sposobnosti, kojima se ispunjavaju NATO ciljevi sposobnosti te koji su stoga nužni za učinkovito izvršavanje misija i zadaća. Projekti druge razine prioriteta važni su za aktivnosti Oružanih snaga, unapređuju sposobnosti, utječu na dinamiku i kvalitetu pojedinih sposobnosti, ali je opseg i dinamika njihove realizacije u određenoj mjeri podložna korekcijama. Prioriteti treće razine podložni su značajnijim korekcijama u opsegu i dinamici realizacije.

Prioriteti Hrvatske kopnene vojske

Prioritet HKoV-a je modernizacija i opremanje ključnih manevarskih postrojbi Oružanih snaga. U razdoblju do 2020. godine prioritet je opremanje gardijske mehanizirane brigade što je izravan doprinos realizaciji NATO Ciljeva sposobnosti. Drugi prioritet u razdoblju do 2020. godine je opremanje ostalih deklariranih postrojbi. Od 2021. do kraja 2024. godine pa i izvan toga razdoblja, pokretat će se projekti opremanja i modernizacije gardijske oklopno-mehanizirane brigade, što je prije potrebno radi zadržavanja i povećanja razine njezinih sposobnosti.

Pješačko naoružanje i oprema

Količine ispravnog pješačkog naoružanja u Oružanim snagama zadovoljavaju potrebe predložene strukture, ali tehnološki zaostaju, a kalibrom i zahtjevima održivosti ne omogućavaju usklađenost ope-

rativnog djelovanja s oružanim snagama država članica NATO-a i EU-a.

U prethodnom planskom razdoblju započelo je opremanje novom jurišnom puškom VHS NATO kalibra s pripadajućom opremom, pri čemu je izvršeno opremanje Oružanih snaga u količini od 6000 pušaka. Opremanje će se nastaviti i u prva dva planska razdoblja radi završetka opremanja djelatnog sastava Oružanih snaga do kraja 2020. godine. Opremanje pričuvnog sastava Oružanih snaga jurišnom puškom VHS planira se započeti u trećem planskom razdoblju.

Postrojbe HKoV-a deklarirane za NATO bazen snaga potrebno je opremiti puškostrojinicom i univerzalnom strojinicom NATO kalibra do kraja 2020. godine, a opremanje djelatnog sastava Oružanih snaga ovim tipom oružja završiti do kraja cijelog planskog razdoblja.

S obzirom na to da u Oružanim snagama ne postoje zalihe streljiva u NATO kalibru 5,56 mm paralelno s nabavom nove jurišne puške, strojnice i puškostrojnice potrebno je opremiti i pripadajućim streljivom.

U planskom razdoblju prioritet je nastavak opremanja vojnika individualnom opremom do potpune opremljenosti Oružanih snaga, uključujući i završavanje opreme: prikrivna odora u digitalnom tisku, vojnička čizma i kaciga, borbeni modularni prsluk i naprtnjača te individualni uređaji za noćno motrenje. Postrojbe Oružanih snaga deklarirane za sudjelovanje u NATO i EU operacijama potrebno je opremiti za djelovanje u uvjetima ekstremne vrućine i hladnoće. Opremanje vojnika naprednim sustavima djelovanja, zaštite i komunikacija započet će u drugom dijelu planskog razdoblja.

Prioritet u opremanju pješačkim oružjem i opremom imat će postrojbe predviđene za upućivanje u NATO i EU operacije.

Topništvo za potporu

Oružane snage opremljene su topničkim oružjima različitog podrijetla i kalibra (105 mm, 120 mm, 122 mm, 130 mm, 152 mm, 155 mm), tehnološke zastarjelosti, sporog izračunavanja početnih elemenata te provedbe korekcije vatre i brzina reakcije te nezadovoljavajućih značajki u vezi s dometom i preciznosti.

S obzirom na nove zahtijevane sposobnosti potrebno je započeti proces opremanja topničkim sustavima kalibra 155 mm. Na taj način povećala bi se mobilnost i interoperabilnost u zajedničkom djelovanju sa snagama država članica NATO-a i EU-a. Uvođenjem u operativnu uporabu navedenih topničkih sustava implementirat će se NATO Cilj sposobnosti djelovanja na daljinama do 40 km uz upotrebu raznovrsnog preciznog streljiva, upotrebu sustava za upravljanje i rukovanje vatrom i razmjenu informacija s partnerima. Opremanje i uvođenje sustava u operativnu uporabu izvršit će se do 2019. godine, a puna operativna sposobnost do 2022. godine.

Sredstva za protuoklopnu borbu

Oružane snage opremljene su zastarjelim protuoklopnim sustavima nezadovoljavajućih značajki što se tiče dometa, vođenja i probojnosti. Protuoklopni vođeni raketni sustav (POVRS) dometa je do 2,5 km, a prijenosni protuoklopni sustav *Maljutka* proglašen je neperspektivnim.

Sposobnost protuoklopne borbe u idućem će se razdoblju poboljšati opremanjem BOV-a Patria suvremenim protuoklopnim sustavima III. generacije. Razmotrit će se zamjena prijenosnih sustava *Fagot* i *Metis* modernijim ili će se postojeći opremiti modernim/poboljša-

nim streljivom većeg dometa i većom probojnošću te lakšim načinom vođenja protuoklopnih projektila.

Sredstva oklopništva

Oružane snage opremljene su tenkom M-84, koji uz provedbu revizije, zadovoljava potrebe u planskom razdoblju.

Mehanizirano pješništvo HKoV-a opremljeno je borbenim vozilom BVP M80A za koje će se, pri kraju planskoga razdoblja, razmotriti modernizacija.

Opremanje suvremenim oklopnim vozilom na kotačima BOV Patria (u sedam različitih inačica) i uvođenje u operativnu uporabu 126 komada završit će 2016. godine. BOV će biti opremljen suvremenim komunikacijskim sustavom te daljinski upravljanim strojinicom u kalibru 12,7 mm. Do kraja 2016. godine, dio vozila opremit će se daljinski upravljanim topom u kalibru 30 mm i naprednim protuoklopnim sustavom.

Lako oklopno vozilo (borbeno)

U suradnji s bilateralnim partnerom izvršit će se opremanje i uvođenje u operativnu uporabu lakih oklopnih vozila (M-ATV, MRAP) do kraja 2017. godine.

Sredstva za PZO

U naoružanju HKoV-a nalaze se PZO topovi kalibra 20 mm, samohodni raketni sustavi S-10 CRO i S-10M te laki prijenosni raketni sustavi IGLA i S-2M. Svi topnički PZO sustavi i lako prijenosni sustav S-2M proglašeni su neperspektivnima. Za potrebe sposobnosti PZO zaštite manevarskih postrojbi, HKoV će se opremiti sustavima malog dometa za PZO obranu manevarskih postrojbi (MANPADS).

Inženjerijska sredstva

Postojeća mosna i pontonirska sredstva i oprema su zastarjeli te taktički i tehnički ne odgovaraju novim zahtjevima. Posljedica takvog stanja je visoka razina neispravnosti, visoki troškovi održavanja i nemogućnost pružanja pune inženjerijske borbene potpore u segmentu osiguranja pokretljivosti manevarskih postrojbi u operacijama.

U skladu s novim operativnim zahtjevima za održavanje operativnog tempa u visoko mobilnim operacijama, Oružane snage će u idućem razdoblju prioritetno dovršiti opremanje NATO deklariranih snaga inženjerije (jedan vod i jedna satnija za opću inženjerijsku potporu, jedan vod za inženjerijsku borbenu potporu i jedan vod EOD) inženjerijskim strojevima, kamionima, EOD opremom i specijalnim EOD vozilima te započeti opremanje novim inženjerijskim sustavima potrebnim za realizaciju prihvaćenih NATO Ciljeva sposobnosti.

Sredstva i oprema NBKO

Većem dijelu sredstava za osobnu NBK zaštitu, samopomoć i osobnu dekontaminaciju istekao je vijek uporabe. Prioritet u idućem razdoblju bit će opremanje postrojbi Oružanih snaga individualnom zaštitnom opremom, tretmanima za prvu samopomoć, dozimetriju, sredstvima za osobnu dekontaminaciju kože, odjeće, osobne opreme i osobnog naoružanja te opremanje multifunkcionalnog NBKO voda.

Preuzetim ciljevima sposobnosti preuzeta je i obveza nabave umreživih kemijskih i radioloških point-detektora, razmjestivih sredstava za kolektivnu zaštitu od NBK agenasa/opasnosti i sredstava za uspostavu i razvoj NBK sustava upozoravanja i izvješćivanja.

Sredstva i sustavi veze

Prioritet u idućem razdoblju bit će opremanje postrojbi HKoV-a sredstvima koja osiguravaju uvjete za implementaciju NATO Ciljeva sposobnosti. Pri opremanju borbenim oklopnim vozilima, samovoznim topničkim sustavima, lakim oklopnim borbenim vozilima, PZO sustavima i BVP-om osigurat će se i opremanje sredstvima i sustavima veze.

Prikaz projekata opremanja i modernizacije Hrvatske kopnene vojske

RAZINA PRIORITETA	PLANSKO RAZDOBLJE		
	Do kraja 2017.	Do kraja 2020.	Do kraja 2024.
I.	Opremanje jurišnom puškom VHS i pripadajućom opremom.	Nastavak opremanja jurišnom puškom VHS i pripadajućom opremom.	Nastavak opremanja (pričuva) jurišnom puškom VHS i pripadajućom opremom.
	Opremanje samovoznim topničkim sustavom 155 mm.	Završiti opremanje samovoznim topničkim sustavom 155 mm.	
	Opremanje topničkim streljivom topništva za potporu.	Završiti opremanje topničkim streljivom topništva za potporu.	
	Opremanje osobnom opremom vojnika.	Nastavak opremanja osobnom opremom vojnika.	Nastavak opremanja osobnom opremom vojnika.
	Nastaviti opremanje snaga za specijalna djelovanja naoružanjem i vojnom opremom.	Završiti opremanje snaga za specijalna djelovanja naoružanjem i vojnom opremom.	
	Opremanje sredstvima za NBK zaštitu (prioritet – vod NBKO).	Opremanje sredstvima za NBK zaštitu za vod NBKO i cjelokupne Oružane snage (osobna i kolektivna).	Nastavak opremanja sredstvima za NBK zaštitu (osobna i kolektivna).
	Opremanje inženjerskim sredstvima i opremom za opću i borbeni potporu i EOD (prioritet su deklarirane postrojbe za NATO).	Završiti s opremanjem inženjerskim sredstvima i opremom za opću i borbeni potporu i EOD za deklarirane postrojbe za NATO.	Nastaviti opremanje inženjerskim sredstvima i opremom za opću i borbeni potporu i EOD.
	Započeti opremanje postrojbi opremom za taborovanje.	Završiti opremanje postrojbi opremom za taborovanje.	
	Započeti opremanje novom puškostrojnicom i univerzalnom strojnicom u NATO kalibru.	Nastavak opremanja novom puškostrojnicom i univerzalnom strojnicom u NATO kalibru.	Završiti opremanje novom puškostrojnicom i univerzalnom strojnicom u NATO kalibru.
	Opremanje postrojbi individualnim optoelektronskim uređajima vojnika i opremom za djelovanje u noćnim i otežanim vremenskim uvjetima (kroz program pomoći – donacija).	Nastavak opremanja individualnim optoelektronskim uređajima vojnika i opremom za djelovanje u noćnim i otežanim vremenskim uvjetima (kroz program pomoći – donacija).	Završiti opremanje postrojbi individualnim optoelektronskim uređajima vojnika i opremom za djelovanje u noćnim i otežanim vremenskim uvjetima.

		Opremanje opremom i sredstvima Role 1.	
	Opremanje i uvođenje u operativnu uporabu lakih oklopnih vozila MRAP (program pomoći EDA).		
II.		Modernizirati ili opremiti OS RH sustavima malog dometa za PZO obranu manevarskih postrojbi (MANPADS).	
		Započeti opremanje novim prijenosnim PO sustavima.	Završiti opremanje novim prijenosnim PO sustavima.
	Provedba revizije tenkova.	Početak procesa modernizacije tenkova.	Nastavak procesa modernizacije tenkova.
		Opremanje razmjestivih snaga za djelovanje u ekstremno hladnim / vrućim klimatskim uvjetima.	Završiti opremanje razmjestivih snaga za djelovanje u ekstremno hladnim / vrućim klimatskim uvjetima.
III.			Modernizirati borbeno vozilo pješništva BVP M-80 uključujući opremanje novijim PO sustavom.

Prioriteti Hrvatske ratne mornarice

HRM će se razvijati kao mornarica s ograničenim spektrom borbenih sposobnosti usmjerenih na obranu i upravljanje krizama. Ponaajprije će se razvijati sposobnosti koje su prepoznate kao kritično važne za izvršavanje temeljnih zadaća obrane i zaštite nacionalnih interesa na moru. To su:

- sposobnost za djelovanje protiv površinskih ciljeva
- sposobnost za minska i protuminska djelovanja
- sposobnost za zapovijedanje i nadzor, informatičko-komunikacijsko uvezivanje, prikupljanje podataka te nadzor mora.

Imajući u vidu odgovornost HRM-a za sigurnost na moru u mirnodopsko vrijeme, prioritet opremanja i modernizacije HRM-a je razvoj sposobnosti Obalne straže kroz nastavak projekta opremanja obalnim ophodnim brodom. U razdoblju do 2017. godine kao prioritetna definiraju se još dva projekta: (1) Postizanje pune sposobnosti nadzora morske površine kroz modernizaciju radarskog sustava »Enhanced Peregrine« i nabavu zamjenskih radara za zastarjele radare tipa »GEM«. U okviru ovog projekta, prioritet je postići integraciju svih nacionalnih izvora u jednu radarsku sliku pomorske situacije na Jadranu uz sposobnost dijeljenja informacija s NATO-om; (2) Od 2015. do 2018. godine dostizanje sposobnosti protuminskog djelovanja nabavom dva lovca mina te njihovo opremanje i modernizacija do 2020. godine.

Pri kraju planskoga razdoblja započet će se s projektom višenamjenskog ophodnog broda, kao nositelja sposobnosti borbe protiv površinskih ciljeva i elemenata protupodmorničke borbe.

Ovisno o nalazima analize sigurnosnoga okružja, najkasnije do kraja planskoga razdoblja HRM će se opremiti novim protubrodskim sustavom.

Prikaz projekata opremanja i modernizacije Hrvatske ratne mornarice

RAZINA PRIORITETA	PLANSKO RAZDOBLJE		
	Do kraja 2017.	Do kraja 2020.	Do kraja 2024.
I.	Opremanje Obalne straže s pet obalnih ophodnih brodova.	Završiti s opremanjem i uvođenjem u operativnu uporabu obalnih ophodnih brodova.	Opremanje polovnim izvanobalnim ophodnim brodom.
	Modernizacija RS »Enhanced Peregrine«, uvezivanje senzora pomorskog nadzora u jedinstvenu mrežu i dostizanje sposobnosti razmjene podataka i radarske slike s NATO-om.		Započeti opremanje novim protubrodskim raketama.
	Opremanje s dva autonomna podvodna vozila za stjecanje sposobnosti borbe protiv pomorskih mina u plitkom moru.		
II.	Započeti opremanje s dva lovca mina.	Završiti opremanje i uvesti u operativnu uporabu dva lovca mina.	
	Kroz međuresornu suradnju obaviti zamjenu tri radara GEM 2050 XS novim radarskim automatiziranim sustavima.	Nastavak zamjene radara GEM 2050 XS.	
	Obaviti ispitivanje i provesti produljenje životnog vijeka protubrodskih raketa RBS-15B.	Modernizacija senzorskih, oružnih i pogonskih sustava RTOP 11 i 12.	
		Opremanje i rekonstrukcija RTOP 41 i 42 za operacije presretanja na moru.	
		Rekonstrukcija i opremanje broda SB-73 »Faust Vrančić« za ekološke operacije.	
		Uređenje i opremanje tehničke radionice.	
		Opremanje poligona za borbenu otpornost broda.	

		Opremanje ronilačkog obučnog središta.	
		Opremanje mornaričke taktičke vježbaonice.	
III.			Opremanje pučinskim remorkerom.

Prioriteti Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane

HRZ i PZO će razvijati sposobnosti nadzora i zaštite zračnog prostora Republike Hrvatske u sklopu NATO integriranog sustava protuzračne obrane (NATINADS), pružanje potpore provedbi zadaća Obalne straže, helikopterskoga zračnog prijevoza, potpore obuci padobranaca i lakoga zračnog prijevoza, gašenja požara iz zraka, zrakoplovno-tehničke logističke potpore vlastitim snagama i snagama saveznika, provedbe svih vrsta obuke pojedinaca i postrojbi za provedbu zadaća grane u Republici Hrvatskoj i u operacijama potpore miru te potpori civilnim institucijama u Republici Hrvatskoj.

Kako životni vijek remontiranih aviona MiG-21 istječe do kraja 2024. godine prioritet je pronalaženje trajnog rješenja zaštite zračnog prostora. Moguće rješenje za zaštitu zračnog prostora je u razvoju multinacionalnog pristupa temeljenoga na načelima suradnje, dijeljenja resursa i sposobnosti sa saveznicima i partnerima odnosno u okviru sustava NATINAMDS. Do kraja 2016. godine donijet će se odluka o mogućnosti i modalitetima razvoja ove sposobnosti.

Uvažavajući specifičnosti postojećih helikopterskih sposobnosti Oružanih snaga, tijekom planskog razdoblja razmatrat će se moguće opcije i modaliteti zamjene transportnih helikoptera koji su trenutačno u operativnoj uporabi te ovisno o mogućnostima započeti s procesom prelaska i uvođenjem u operativnu uporabu zamjenskih helikoptera kojima će se osigurati održivost helikopterskih transportnih sposobnosti Oružanih snaga.

Pored navedenoga, u okviru dostupnih programa suradnje sa strateškim partnerima, nastaviti će se s ispitivanjem mogućnosti za daljnim unaprjeđenjem ukupnih helikopterskih sposobnosti mogućim uvođenjem u operativnu uporabu i drugih tipova helikoptera pored transportnih. Ovakvi projekti će se implementirati ako bi njihov doprinos ukupnim sposobnostima Oružanih snaga bio značajan, a istovremeno ne bi predstavljali takvo resursno opterećenje koje bi utjecalo na provedbu drugih planiranih projekata.

Prikaz projekata opremanja i modernizacije Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane

RAZINA PRIORITETA	PLANSKO RAZDOBLJE		
	Do kraja 2017.	Do kraja 2020.	Do kraja 2024.
I.		Započeti modernizaciju radarskog sustava FPS-117.	Nastaviti modernizaciju radarskog sustava FPS-117.
	Dovršiti projekt NATINADS i započeti projekt ASBE (Air Command & Control System Software-Based Element).	Dovršiti projekt ASBE.	

	Opremanje raketama R-60MK.	Nastavak opremanja raketama R-60MK.	
	Nabavka i ugradnja opreme za zrakoplovnu samozaštitu na četiri helikoptera Mi-171Sh.	Nastavak nabave i ugradnje opreme za zrakoplovnu samozaštitu helikoptera.	
II.		Opremanje avionom za taktički zračni prijevoz i padobransku obuku.	
	Opremanje (nabava i ugradnja) IFF/COMM uređajima helikoptera Mi-171 Sh. (iz programa FMF).		
		Izgradnja i opremanje radionice za održavanje zrakoplovno tehničkih sredstava u 93. zrakoplova baza Zadar.	
		Razvoj multinacionalnog središta za obuku pilota.	
		Opremanje ispitno mjernom opremom i alatima za održavanje zrakoplova.	
III.			Opremanje bitnicom PZO sustava srednjeg dometa.

Prioriteti Zapovjedništva za potporu

Prikaz projekata opremanja i modernizacije Zapovjedništva za potporu

RAZINA PRIORITETA	PLANSKO RAZDOBLJE		
	Do kraja 2017.	Do kraja 2020.	Do kraja 2024.
I.	Opremanje polovnim nebojnim vozilima.		
	Započeti opremanje sredstvima i opremom za boravak, rad i logističku potporu u terenskim i ekstremnim klimatskim uvjetima, kapaciteta 1000 osoba.	Nastavak opremanja sredstvima i opremom za boravak, rad i logističku potporu u terenskim i ekstremnim klimatskim uvjetima, kapaciteta 1000 osoba.	

	Opremanje opremom za pročišćavanje vode.	Nastavak projekta opremanja opremom za pročišćavanje vode.	
		Opremanje medicinskom opremom, terenskom opremom i vozilima za potporu sposobnosti ROLE 2.	Završiti opremanje medicinskom opremom, terenskom opremom i vozilima za potporu sposobnosti ROLE 2.
II.		Opremanje novim nebojnim vozilima.	Nastaviti opremanje novim nebojnim vozilima.

Opremanje i modernizacija komunikacijsko-informacijskog sustava

Komunikacijsko-informacijski sustavi imaju sve veću važnost u svim segmentima obrambenog resora. Informatizacija sustava zapovijedanja i nadzora (C2) među prioritetima je na taktičkoj, operativnoj i strateškoj razini. Takvi sustavi integriraju tradicionalnu raspodjelu na stacionarne i razmjestive (mobilne) sustave, a sve više se razvija i integracija informacija iz drugih izvora i senzora. Informatizacija pojedinih procesa u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama kontinuirano se provodi, no najveći izazov u budućem razdoblju bit će njihova integracija i konsolidacija u jedinstveni sustav koji ima sposobnost trenutačne međusobne razmjene podataka prema potrebama i ovlastima. Pri tome će se osobita pažnja posvetiti sigurnosti i obrani toga sustava. Izgradnja jedinstvenoga sustava provodit će se postupno, a uključit će integraciju, optimizaciju i konsolidaciju postojećih sustava i dogradnju njihovih sposobnosti.

Okvir izgradnje komunikacijsko-informacijskog sustava obuhvaća prijenosni sustav, sustav temeljnih te sustav funkcionalnih usluga. Prijenosni sustav uključuje tehničke razine prijenosa signala, a sustav temeljnih usluga uključuje one servise koji su zajednički za cijeli resor obrane, a sadrže sustave za prijenos poruka i kolanje dokumenata, obradu teksta, sustave autorizacije i provjere identiteta te pristup ostalim temeljnim uslugama. Funkcionalni dio sustava specifičan je za pojedina funkcionalna područja i izgrađuje se na osnovama usluga i sposobnosti podatkovnog i temeljnog sloja.

Težište razvoja usredotočit će se na konsolidaciju i modernizaciju prijenosnog sustava te sustava temeljnih usluga, na kojima će se uspostavljati funkcionalne usluge.

Funkcionalne usluge izgrađivat će se prema potrebama pojedinih funkcionalnih područja, a u skladu s rješenjima koja su prihvaćena i koriste se u NATO-u. Aplikacije će se razvijati tako da budu međusobno otvorene za razmjenu podataka i otvorene za sposobnost spajanja s adekvatnim sustavima savezničkih zemalja.

Obrana informatičkog prostora područje je kojem se pridaje sve više značaja u obrambenim resorima u svijetu s obzirom na povećani značaj komunikacijsko-informacijskih sustava i njihove ranjivosti. U obrambenom resoru razvijat će se sustavi za obranu komunikacijsko-informacijskog sustava.

Razvojem informacijskih sustava i njihovom modernizacijom i konsolidacijom osigurat će se temeljni elementi pouzdanosti informacijskih sustava: povjerljivost (tajnost), integritet (cjelovitost) i stalna dostupnost te elementi njihove sigurnosti kao što su autentifikacija (provjera identiteta), autorizacija (provjera ovlasti) i neporecivost svih transakcija u cjelokupnom informacijskom sustavu obrambe-

nog resora. Ovo zahtijeva razvoj i konstantnu dogradnju sustava kriptografske zaštite i digitalnog potpisa na cjelokupnom komunikacijsko-informacijskom sustavu prema razinama tajnosti.

Specifični dio zaštite informacija i obrane informatičkog prostora čini modernizacija podatkovnog središta (*Data Centre*) koje će omogućiti učinkovitiju fizičku i tehničku zaštitu poslužitelja i druge središnje mrežne opreme te sigurnost podataka i informacijskih sustava. Izgradnja odvojenoga redundantnoga podatkovnog središta osigurat će odvojenu sigurnosnu pohranu podataka (*Backup*) i sustave za oporavak podataka (*Data Recovery*), kao posebne funkcije sigurnosti informacijskih sustava od ugroza koje mogu doći bilo iz informatičkog prostora (*Cyber* napad) ili klasičnog kinetičkog napada odnosno prirodne ugroze podatkovnog središta. Ujedno će se time ukloniti uočeni nedostaci sadašnjega podatkovnog središta.

Uz stacionarne i razmjestive komunikacijske sposobnosti razvit će se i sustavi koji omogućuju komunikaciju (glasovnu i podatkovnu) s pripadnicima Ministarstva obrane i Oružanih snaga koji su na zadaćama izvan Republike Hrvatske, bilo u misijama i operacijama ili na dužnostima vojnih izaslanika i sličnim zadaćama.

Za ostvarenje navedenih ciljeva trebat će kontinuirano provoditi opremanje i modernizaciju komunikacijsko-informacijskih sustava kojima je rok tehnološkog zastarijevanja sve kraći. Reorganizacija postojećih sustava mora osigurati jedinstveno upravljanje komunikacijsko-informacijskim sustavom i konsolidaciju prijenosnog sustava i sustava temeljnih usluga. Trebat će kontinuirano, kvalitetno, pouzdano i dostatno osiguranje svih vrsta komunikacijsko-informacijskih usluga u području nepokretnih komunikacija, pokretnih komunikacija (mobilne GSM mreže, mobilne radijske mreže), satelitskih komunikacija i svih vrsta informacijskih usluga i usluga korištenja mreža za prijenos podataka. To podrazumijeva opremanje sredstvima i sustavima veze namijenjenih vojniku, vođi tima, zapovjednicima svih razina te sustavima koji osiguravaju doprinos zajedničkoj operativnoj slici, distribuciju podataka u realnom vremenu i uporabu prijeko potrebnih funkcionalnih servisa.

Osim modernizacije opreme i konsolidacije podataka i procesa, mora se osigurati i visoka razina stručnosti specifičnog kadra i organizacijskim rješenjima njegova pozicioniranja u sustavu.

Prikaz projekata opremanja i modernizacije sustava KIS

RAZINA PRIORITETA	PLANSKO RAZDOBLJE		
	Do kraja 2017.	Do kraja 2020.	Do kraja 2024.
I.	Izgradnja i konsolidacija stacionarnih mreža MO i OS RH, temeljnih servisa i sustava upravljanja istima, uključujući sustav za sigurnosnu pohranu i sustav za oporavak od havarije.	Nastavak izgradnje stacionarnih mreža MO i OS RH, temeljnih servisa i sustava upravljanja njima.	Modernizacija stacionarnih mreža MO i OS RH, temeljnih servisa i sustava upravljanja njima.

	Uspostava podatkovnih središta, (energetika, klimatizacija, vatrodojava, fizička sigurnost, nadzor itd.).	Modernizacija podatkovnih središta.	Modernizacija podatkovnih središta.
	Konsolidacija i standardizacija zajedničkih servisa MO i OS RH – upravljanje poslovnim procesima, upravljanje dokumentima, GIS, korisnička pomoć, mrežne usluge.	Modernizacija zajedničkih servisa MO i OS RH – upravljanje poslovnim procesima, upravljanje dokumentima, GIS, korisnička pomoć, mrežne usluge.	Modernizacija zajedničkih servisa MO i OS RH – upravljanje poslovnim procesima, upravljanje dokumentima, GIS, korisnička pomoć, mrežne usluge.
	Konsolidacija i izgradnja funkcionalnih servisa po zahtjevima funkcionalnih područja.	Modernizacija funkcionalnih servisa po zahtjevima funkcionalnih područja.	Modernizacija funkcionalnih servisa po zahtjevima funkcionalnih područja.
	Opremanje vojnika i borbenih/neborbenih platformi bojišničkom KIS (prva i druga bojna grupa).	Opremanje vojnika i borbenih/neborbenih platformi bojišničkom KIS (treća bojna grupa i ostale postrojbe).	Opremanje vojnika i borbenih/neborbenih platformi bojišničkom KIS (brigada i ostale postrojbe).
	Opremanje uređajima i opremom razmjestivih sustava (prva i druga bojna grupa).	Opremanje uređajima i opremom razmjestivih sustava (treća bojna grupa i ostale postrojbe).	Opremanje uređajima i opremom razmjestivih sustava (brigada i ostale postrojbe).
	Opremanje pratećom KIS bojišničkom opremom (prva i druga bojna grupa).	Opremanje pratećom KIS bojišničkom opremom (treća bojna grupa po i ostale postrojbe).	Opremanje pratećom KIS bojišničkom opremom (brigada i ostale postrojbe).
	Izgradnja i konsolidacija sustava obrane informatičkog prostora.	Unaprjeđenje sustava obrane informatičkog prostora.	Unaprjeđenje sustava obrane informatičkog prostora.
	Modernizacija korisničke terminalne i periferne KI opreme.	Modernizacija korisničke terminalne i periferne KI opreme.	Modernizacija korisničke terminalne i periferne KI opreme.
	Uspostava interoperabilnosti po NATO standardima za funkcionalna područja.	Unaprjeđenje interoperabilnosti po NATO standardima za funkcionalna područja.	Unaprjeđenje interoperabilnosti po NATO standardima za funkcionalna područja.
II.	Konsolidacija procesa održavanja životnog vijeka KI opreme i sustava – razvoj, uporaba, održavanje opreme.	Modernizacija procesa održavanja životnog vijeka KI opreme i sustava – razvoj, uporaba, održavanje opreme.	Modernizacija procesa održavanja životnog vijeka KI opreme i sustava – razvoj, uporaba, održavanje opreme.

	Konsolidacija i standardizacija korisničkih interaktivnih usluga.	Modernizacija korisničkih interaktivnih usluga.	Modernizacija korisničkih interaktivnih usluga.
--	---	---	---

X. OBJEKTI I INFRASTRUKTURA

Stanje u području objekata i infrastrukture

Nekretnine koje su namijenjene za potrebe obrane u vlasništvu su Republike Hrvatske, a dane su na korištenje i upravljanje Ministarstvu obrane. Svrstavaju se u sljedeće kategorije:

- perspektivne nekretnine (nekretnine građene za vojnu namjenu koje koristi Ministarstvo obrane)
- privremeno perspektivne nekretnine (nekretnine građene za vojnu namjenu koje koristi Ministarstvo obrane, a u postupku su napuštanja)
- neperspektivne nekretnine (nekretnine građene za vojnu namjenu koje ne koristi Ministarstvo obrane).

Racionalizacijom korištenja vojnih nekretnina Ministarstvo obrane koristit će samo perspektivne nekretnine, a sve neperspektivne te privremeno perspektivne nekretnine (nakon iseljenja) predat će se na upravljanje Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom.

Primopredajom neperspektivnih i privremeno perspektivnih nekretnina Ministarstvo obrane smanjit će troškove hladnog pogona, osiguranja i ophodnje predmetnih nekretnina, dok će Državni ured za upravljanje državnom imovinom moći pokrenuti postupak njihova privođenja drugoj namjeni u skladu s prostornom planskom dokumentacijom.

Smjer razvoja u području objekata i infrastrukture

Pri izgradnji, adaptaciji i rekonstrukciji objekata i infrastrukture na lokacijama koje su predviđene za planirani razmještaj Oružanih snaga, uglavnom će se slijediti načelo da će se glavne vojarnne koje nemaju kapacitet razvoja za više od 2000 osoba i nemaju vježbališta ili objekte za obuku smatrati neperspektivnim. Radi povećanja učinkovitosti, na perspektivnim lokacijama, u prvom redu poligonima i vojarnama, okrupnjavat će se smještajni, obučni i logistički kapaciteti. Racionalizirat će se ukupan broj i ubrzati napuštanje i predaja neperspektivnih nekretnina radi smanjivanja troškova za njihovo osiguranje i održavanje.

Kontinuirano će se podizati standardi rada, smještaja i obuke na perspektivnim lokacijama te usklađivati stanje objekata u skladu sa zahtjevima određenim propisima iz područja prostornog uređenja, građenja, zaštite od požara, zaštite na radu, zaštite okoliša i tehničke zaštite.

Sustavi tehničke zaštite u funkciji osiguranja vojnih lokacija projektirat će se u sklopu izgradnje novih građevina i rekonstrukcije postojećih građevina i infrastrukture, čime se stvaraju uvjeti za racionalizaciju korištenja vojnog osoblja na poslovima fizičkog osiguranja vojnih lokacija.

Radi bržeg dostizanja prostornog razmještaja Oružanih snaga na perspektivnim vojnim lokacijama istražiti će se i razviti koncept izgradnje smještajnih, logističkih i drugih objekata u obliku montažnih i modularnih građevina i sustava brze gradnje.

U poslovima izgradnje, rekonstrukcije i adaptacije primijenit će se postupci za postizanje energetske učinkovitosti i gospodarenja otpadom. Financijska sredstva koja će se ostvariti subvencijom Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost koristit će se za izgradnju

i rekonstrukciju vojnih građevina. Na vojnim poligonima i drugim vojnim lokacijama na kojima postoje resursi i mogućnosti pripreme biomase, projektirat će se i izgraditi energetska postrojenja na biomasu.

U idućem planskom razdoblju težit će se racionalizaciji i smanjenju broja neperspektivnih nekretnina kroz:

- predaju na upravljanje Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom
- prodaju dijela nekretnina, za što je potrebno ostvariti preduvjete
- okrupnjavanje i centraliziranje smještajnih, upravnih, skladišnih, obučnih i drugih kapaciteta te ciljanim razmještajem Oružanih snaga, za što je preduvjet izgradnja i uređenje potrebnih kapaciteta na perspektivnim lokacijama.

Stupanjem na snagu Zakona o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstvo obrane prestalo je biti obvezno plaćati komunalnu naknadu, čime su umanjeni troškovi korištenja perspektivnih nekretnina.

Sredstva ostvarena od prodaje neperspektivnih i privremeno perspektivnih nekretnina ulagat će se u modernizaciju infrastrukture Ministarstva obrane.

Kao jedan od načina financiranja projekata izgradnje i modernizacije infrastrukture razmatrat će se i mogućnosti korištenja fondova EU-a te drugi mogući izvori.

Vojni geoinformacijski sustav

Vojnim geoinformacijskim sustavom (VoGIS) izradit će se topografske i kartografske baze geoprostornih podataka za područje Republike Hrvatske te otisnuti listovi novih vojnih topografskih karata mjerila 1 : 50 000 i 1 : 250 000 u skladu s NATO standardima. Cilj VoGIS-a je opremanje Oružanih snaga ažurnim, digitalnim, standardiziranim, funkcionalnim i interoperabilnim geoprostornim podacima. Geoprostorni podaci dobiveni projektom VoGIS u izravnoj su potpori provedbe NATO Ciljeva sposobnosti. S obzirom na standardizaciju geoprostornih podataka i proizvoda bit će moguća njihova razmjena s drugim državama članicama NATO-a.

Prikaz glavnih projekata izgradnje

RAZINA PRIORITETA	PLANSKO RAZDOBLJE		
	Do kraja 2017.	Do kraja 2020.	Do kraja 2024.
I.	Izgradnja skladišta za ubojna sredstva Nastavak izgradnje tipskih objekata u vojnoskladišnom kompleksu (VSK) »Hrvatski Ždral«, Doljani. Projektiranje i priprema za izgradnju tipskih objekata u VSK Debela Glava, Slunj.	VSK »Debela Glava«, Slunj Izgradnja novog skladišnih objekata za skladištenje UbS-a s pratećim građevinama (delaboracijska) i infrastrukturom i tehničkom zaštitom.	VSK »Debela Glava«, Slunj nastavak i završetak izgradnje skladišnih objekata UbS-a, prateće infrastrukture i upravnog objekta.
	Vojarna »Pukovnik Petar Matanović«, Petrinja Izgradnja smještajnih, zapovjednih i nastavnih objekata. Rekonstrukcija horizontalne građevine infrastrukture.	Vojarna »Pukovnik Petar Matanović«, Petrinja Nastavak izgradnje objekata i infrastrukture prema prostorno planskoj dokumentaciji do pune funkcionalnosti vojarnne.	

Administrativno središte MORH-a, Zagreb Sanacija i rekonstrukcija postojećih objekata. Uređenje objekata i infrastrukture radi povećanja energetske učinkovitosti. Izrada projektne dokumentacije za izgradnju građevine za osiguranje radnog i smještajnog prostora unutar postojećeg središta.	Administrativno središte MORH-a, Zagreb Izgradnja građevine za osiguranje radnog i smještajnog prostora unutar postojećeg središta.	Administrativno središte MORH-a, Zagreb Završetak izgradnje građevine, infrastrukture i pratećih sadržaja do pune funkcionalnosti središta.
DCM HRV NATO – vojarna »Pukovnik Marko Živković« Zagreb Osiguranje privremenog smještaja rekonstrukcijom građevine i izgradnjom telekomunikacijske infrastrukture.	DCM HRV NATO – vojarna »Pukovnik Marko Živković« Zagreb Izgradnja nove građevine za trajni smještaj Nacionalnog razmjestivog komunikacijskog modula (<i>Deployable Communication Module, DCM HRV NATO</i>).	Nakon izgradnje, financijska sredstva nadoknadit će se iz NATO fonda.
HVU »Petar Zrinski«, Zagreb Sanacije i rekonstrukcije objekata za potrebe transformacije HVU i provedbe studijskih programa. Uređenje objekata i infrastrukture u cilju povećanja energetske učinkovitosti.	HVU »Petar Zrinski«, Zagreb Povećanje kapaciteta i standarda građevina (smještajni, učionički i nastavni prostori).	
Vojni poligon Eugen Kvaternik, Slunj Rekonstrukcija i sanacija vodovoda u nadležnosti vojnog poligona. Izgradnja uništavališta UbS-a. Revizija urbanističko-prostornog plana te izrada projektne dokumentacije. Izgradnja montažnih objekata za smještaj postrojbi na vježbama. Izgradnja montažnog smještajnog objekta, garaže, tehničke radionice i prateće infrastrukture za razmještaj topničkog divizionu 155 mm iz vojne u Bjelovaru.	Vojni poligon Eugen Kvaternik, Slunj Izgradnja smještajnih objekata s pratećom infrastrukturom zbog izmještanja postrojbi iz vojarni u Gospiću i Bjelovaru. Uređenje i modernizacija obučnih objekata unutar poligona Slunj.	Vojni poligon Eugen Kvaternik, Slunj Nastavak izgradnje građevina, infrastrukture i pratećih sadržaja u skladu s prostornim planom.

II.

Remontni zavod, Jankomir, Zagreb Izgradnja logističko-distribucijskog centra.	Remontni zavod, Jankomir, Zagreb Nastavak izgradnje i opremanja logističko-distribucijskog centra.	
Vojarna »Pukovnik Marko Živković«, Zagreb Izgradnja objekata za smještaj eskadrile višenamjenskih helikoptera (zbog preseljenja s Lučko) te eskadrile borbenih aviona. Adaptacija i proširenje objekata za integraciju NATO zrakoplovnog sustava zapovijedanja i nadzora (napuštanje lokacije Podvornica). Izrada urbanističko-prostornog plana vojarnje te izrada projektne dokumentacije.	Vojarna »Pukovnik Marko Živković«, Zagreb Izgradnja hangara i proširenje stajanke za potrebe preseljenja iz vojarnje Lučko. Uređenje skladišta avionskog goriva. Izgradnja garaža za smještaj tehnike i oružja HKoV-a.	Vojarna »Pukovnik Marko Živković«, Zagreb Izgradnja nastavnih, skladišnih i pratećih objekata do pune funkcionalnosti vojarnje.
Vojarna Zemunik, Zemunik Donji Rekonstrukcija poletno-sletne staze. Rekonstrukcija termoelektrinskog i elektroenergetskog sustava vojarnje radi provedbe politike energetske učinkovitosti. Rekonstrukcija kuhinjsko restoranskog objekta. Rekonstrukcija građevina za smještaj postrojbi.	Vojarna Zemunik, Zemunik Donji Rekonstrukcija građevina za smještaj postrojbi iz vojarnje Benkovac. Rekonstrukcija postojećih hangara za održavanje zrakoplova.	Vojarna Zemunik, Zemunik Donji Izgradnja hangara za održavanje zrakoplova i proširenje stajanke zrakoplova. Izgradnja nastavnih, skladišnih i pratećih objekata do pune funkcionalnosti vojarnje.
Vojni poligon Gašinci Izgradnja taborišta za provebu terenske obuke. Revizija urbanističko-prostornog plana te izrada projektne dokumentacije.	Vojni poligon Gašinci Izgradnja kuhinjskog restoranskog objekta.	Vojni poligon Gašinci Izgradnja smještajnih objekata s pratećom infrastrukturom zbog izmještanja postrojbi iz vojarni Našice i Đakovo. Nastavak izgradnje građevina, infrastrukture i pratećih sadržaja u skladu s prostornim planom.

	Vojarna »Sv. Nikola«, Lora, Split. Sanacije i rekonstrukcije objekata, vojne luke i infrastrukture za potrebe funkcioniranja HRM-a. Projektiranje rekonstrukcije vojnog skladišta »Brižine«.	Vojarna »Sv. Nikola«, Lora, Split. Uređenje objekata i infrastrukture u cilju povećanja energetske učinkovitosti (uređenje fasada, otvora, krovista).	Vojarna »Sv. Nikola«, Lora, Split. Rekonstrukcija vojnog skladišta »Brižine« za skladištenje pričuva pogonskih sredstava. Uređenje nastavnih, skladišnih i pratećih objekata do pune funkcionalnosti vojarne.
	Vojna luka Meja, Korčula Priprema projektne dokumentacije. Izdvajanje od vojarne Privala te dogradnja obale lukobrana.	Vojna luka Meja, Korčula Izgradnja smještajnih kapaciteta za potrebe Obalne straže.	
	Vojarna »Croatia«, Zagreb Rekonstrukcija građevina u cilju provedbe politike energetske učinkovitosti. Rekonstrukcija kuhinjskog restoranskog objekta.	Vojarna »Croatia«, Zagreb Nastavak rekonstrukcija građevina radi provedbe politike energetske učinkovitosti. Rekonstrukcija horizontalne infrastrukture.	Vojarna »Croatia«, Zagreb Izgradnja nastavnih, skladišnih i pratećih objekata do pune funkcionalnosti vojarne.
	Vojarna »Vargarola«, Pula Izrada urbanističko-prostornog plana i projektne dokumentacije. Rekonstrukcija objekta za smještaj, skladišnih i radio-ničkih kapaciteta. Uređenje KIS središta i DTK-a.	Vojarna »Vargarola«, Pula Završetak rekonstrukcije objekata za smještaj te skladišnih i radioničkih kapaciteta za potrebe postrojbi HRM-a.	
	Vojarna »123. Brigade« Požega Rekonstrukcija i izgradnja objekata i infrastrukture za smještaj ZOD-a i napuštanje objekta Doma HV u Osijeku.	Vojarna »123. Brigade« Požega Priprema i projektiranje rekonstrukcije objekata i izgradnje infrastrukture za smještaj ZOD-a.	
	Vojarna Kamen-sko, Karlovac Izrada urbanističko-prostornog plana te izrada projektne dokumentacije.	Vojarna Kamen-sko, Karlovac Izgradnja nastavnih, skladišnih i pratećih objekata.	Izgradnja ostalih objekata i infrastrukture do pune funkcionalnosti vojarne.
	Središte za uzgoj i obuku službenih pasa – Dugo Selo Izrada urbanističko-prostornog plana projektne dokumentacije i izgradnja smještajnog objekta.	Središte za uzgoj i obuku službenih pasa – Dugo Selo Izgradnja i uređenje svih objekata i infrastrukture u skladu s urbanističko-prostornim planom do pune funkcionalnosti vojarne.	
	Vojarna »Stn J. Zidar«, Velika Buna Izrada urbanističko-prostornog plana te izrada projektne dokumentacije za namjenske objekta i infrastrukturu Središnjice za obavještajno djelovanje.	Vojarna »Stn J. Zidar«, Velika Buna Izgradnja i uređenje objekata u skladu s urbanističko-prostornim planom.	Vojarna »Stn J. Zidar«, Velika Buna Nastavak izgradnje i uređenja objekata u skladu s urbanističko-prostornim planom do pune funkcionalnosti vojarne.
	Vojarna »Knez Trpimir«, Divulje Izrada urbanističko-prostornog plana te izrada projektne dokumentacije.	Vojarna »Knez Trpimir«, Divulje Izgradnja smještajnih, nastavnih, skladišnih i pratećih objekata u skladu s urbanističko-prostornim planom.	Vojarna »Knez Trpimir«, Divulje Nastavak izgradnje i uređenja objekata u skladu s urbanističko-prostornim planom do pune funkcionalnosti vojarne.
	Vojarna »Kralj Zvonimir«, Knin Rekonstrukcija smještajnih objekata zbog preseljenja postrojbi s neperspektivnih lokacija.	Vojarna »Kralj Zvonimir«, Knin Izgradnja tehničkog bloka i za održavanje i smještaj BOV PATRIA.	Vojarna »Kralj Zvonimir«, Knin Rekonstrukcija nastavnih, skladišnih i pratećih objekata do pune funkcionalnosti vojarne.
		Vojarna »Drgo-malj«, Delnice Izrada urbanističko-prostornog plana te izrada projektne dokumentacije.	Vojarna »Drgo-malj«, Delnice Izgradnja i uređenje objekata u skladu s urbanističko-prostornim planom do pune funkcionalnosti vojarne.
	Izrada studije o energetskoj učinkovitosti i projektiranje termoelektričnog postrojenja na biomasu za Vojni poligon Eugen Kvaternik, Slunj i Vojni poligon Gašinci.	Vojni poligon Eugen Kvaternik, Slunj Izgradnja TE postrojenja na biomasu.	Vojni poligon Gašinci Izgradnja TE postrojenja na biomasu.

XI. LOGISTIČKI SUSTAV

Stanje logističkog sustava

Logistički sustav Oružanih snaga jedinstven je za sve grane i dijelove Oružanih snaga, uvažavajući posebnosti logističke potpore borbenih rodova, rodova borbene potpore, službi i struka. Sadašnji koncept logističke potpore izgrađen je u sklopu transformacije i napuštanja teritorijalnog ustroja i organizacije Oružanih snaga. Primarno obilježje toga sustava je postojanje velikog broja stacionarnih logističkih elemenata za obavljanje logističke potpore u vojarnama, ustrojavanje pokretnih kapaciteta terenske logistike te napuštanje pojedinih logističkih djelatnosti i izdvajanje dijela civilnog logističkog osoblja. Iz obrambenog resora su izdvojeni poslovi prehrane, ugostiteljstva i čišćenja osnivanjem trgovačkog društva Pleter-usluge d.o.o. te poslovi remonta zrakoplovne tehnike osnivanjem trgovačkog društva Zrakoplovno-tehničkog centra d.d.

Logistički sustav zadovoljavao je potrebe u ispunjavanju zadaća na teritoriju Republike Hrvatske, dok se sposobnosti terenske logistike nisu potpuno razvile u skladu s planovima. Proces napuštanja logističkih uslužnih djelatnosti nije doveden do kraja, a na poslovima logističkih usluga zadržano je više civilnog osoblja od planiranoga.

Ciljevi razvoja logističkog sustava

Cilj je razviti procesno orijentiran, pouzdan i prilagodljiv logistički sustav, uz veći naglasak na pokretljive kapacitete terenske logistike i efikasnije upravljanje životnim ciklusom borbene tehnike. Logistički sustav dobit će nove sposobnosti vezane za integraciju novih borbених sredstava koja se nabavljaju u programima opremanja.

Provest će se racionalizacija ustroja i objediniti srodne logističke djelatnosti čime će se broj osoblja smanjiti, a njihove kompetencije uravnotežiti. Ostvarit će se veća efikasnost i smanjivanje utroška resursa, optimizacija zaliha, poboljšanje kvalitete logističkih informacija i povećanje brzine njihove razmjene te izgraditi sposobnosti za uključivanje u sustav kolektivne logistike u skladu s NATO logističkom doktrinom.

Ciljevi razvoja logističkog sustava su:

- osigurati logističku spremnost i neprekidnost funkcioniranja logističke potpore Oružanih snaga u skladu s misijama, zadaćama i razinom ambicije
- racionalizirati logističku potporu objedinjavanjem srodnih logističkih djelatnosti i primjenom novih organizacijskih rješenja
- optimizirati logističke procese u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama razvojem logističkih standarda i kriterija, kodifikacije, kontrole kvalitete te automatizacije procesa razmjene logističkih informacija
- reformirati sustav upravljanja zalihama i lancem opskrbe
- održavati borbena sredstva u skladu sa zahtjevima spremnosti
- razviti sposobnosti za djelovanje u okviru kolektivne logistike.

Logistička spremnost

Logistička spremnost odnosi se na pravovremenu raspoloživost naoružanja i vojne opreme, dostupnost zaliha svih klasa materijalnih sredstava, efikasnost sustava opskrbe te postojanje sposobnosti za održivost snaga koje sudjeluju u operacijama. Sposobnost logističkog sustava iskazuje se omjerom između logističke spremnosti i iznosa uloženiх finansijskih sredstava. Finansijska sredstva za logističku

potporu namijenjena su za održavanje naoružanja i vojne opreme, opskrbu energentima, smještaj, prehranu i druge oblike logističke potpore. U posljednjih pet godina finansijska sredstva utrošena u logističku potporu imala su trend smanjenja i prosječno su iznosila manje od 15% obrambenog proračuna. Kako bi logistička spremnost bila u skladu s misijama i zadaćama, a logistika bila u mogućnosti odgovoriti izazovima i potrebama u potpori Oružanih snaga, cilj je udio logističkih troškova zadržati na istoj razini u sljedeće tri godine, a iza toga postupno povećavati na optimalnih 20% vrijednosti ukupnoga obrambenog proračuna.

Racionalizacija logističke potpore

Struktura osoblja uravnotežit će se unutar službi borbene potpore odnosno umanjiti će se broj osoblja u intendantskoj, graditeljskoj i prometnoj službi. U tehničkoj i zdravstvenoj službi provest će se izraženija specijalizacija sposobnosti i kapaciteta što odgovara najvećim zahtjevima borbenih rodova i rodova borbene potpore. Mjere i načini za racionalizaciju ustroja logističkog sustava su:

- prienos preostalih operativnih i tehničkih funkcija logističke potpore iz Ministarstva obrane i Glavnog stožera u postrojbe Oružanih snaga, što će se riješiti promjenom propisa o materijalnom zbrinjavanju
- objedinjavanje logističkih funkcija opskrbe te prometne i graditeljske potpore u Zapovjedništvu za potporu što će se riješiti u sklopu preustroja Ministarstva obrane i Oružanih snaga
- smanjenje broja izvršitelja na poslovima stacionarne logistike u svim službama borbene potpore
- napuštanje poslova neposredne provedbe održavanja i opsluživanja postrojbi i vojnih lokacija. Poslove održavanja infrastrukture i opsluživanja u vojarnama naručivat će se od ugovornih dobavljača, a postojeće osoblje moći će se reorganizirati u okviru postojećega ili novoga trgovačkog društva.

Optimizacija logističkih procesa

Optimizacijom će se postići brži i efikasniji logistički sustav u kojemu će se ukloniti ponavljanje istovrsnih poslova na više upravljačkih razina. Cilj je uspostaviti procesnu organizaciju i funkcioniranje logistike te jasnije definirati namjenu i zadaće ustrojstvenih jedinica. To će se postići nizom mjera i načina kroz transformaciju procesnih tokova nabave, opskrbe i distribucije, definiranje i informatiziranje procesne dokumentacije te veće sposobnosti ugovaranja logističke potpore uključujući i ugovaranja u inozemstvu. U sklopu optimizacije logističkog sustava pokreću se inicijative:

- Optimizacija javne nabave usklađivanjem nadležnosti i odgovornosti ustrojstvenih jedinica te uspostavljanjem automatizirane operativno-tehničke komunikacije u postupcima nabave. Cilj je postići i održati potpunu transparentnost javne nabave i skraćivanje trajanja postupaka pribavljanja sredstava za potrebe Oružanih snaga, uključujući nabavu u području operacija.
- Reforma normativnog područja materijalnog zbrinjavanja. Reformirat će se regulativni okvir materijalnog zbrinjavanja radi stvaranja višegodišnjih programa suradnje s poslovnim subjektima domaće vojne industrije i davatelja usluga logističke potpore. Ciljevi opremanja i modernizacije oblikovat će se u strategiju opremanja, sa svrhom bolje povezanosti svih državnih tijela uključenih u poslove nabave borbenih sustava. U uvjetima sve veće međunarodne obrambene suradnje, takav pristup osigurat će suglasje i jedinstven pristup svih nacionalnih dionika uključenih u poslove na

svjetskom obrambenom tržištu. Osigurat će se transparentnost u odlučivanju o nabavi borbenih sustava i djelotvornost sustava.

- Kodifikacija i optimizacija sustava opskrbe i distribucije te praćenja inventara. Novi sustav opskrbe temeljen na modernoj kodifikaciji i informatizaciji uvodi se radi ekonomičnog upravljanja zalihama i skraćenim vremenom distribucije do postrojbi kao krajnjeg korisnika. Cilj je reformirati sustav kodifikacije u skladu s NATO normama te, u Ministarstvu obrane, razviti organizacijske i tehničke kapacitete za sustavnu kodifikaciju naoružanja i vojne opreme.
- Implementirati Sustav upravljanja kvalitetom u skladu s NATO standardima. Svrha je uspostavljanje kontrole kvalitete naoružanja i vojne opreme u cijelom životnom ciklusu nekoga sredstva. Implementacija sustava upravljanja kvalitetom dovest će do boljih tehničkih specifikacija za nabavu i održavanje naoružanja i vojne opreme, transparentnijeg postupka nabave, veće kvalitete nabavljenih opreme i naoružanja za Oružane snage u odnosu na uložena sredstva te veće interoperabilnosti vojne opreme i naoružanja.
- Automatizacija razmjene logističkih informacija i logistička situacijska informiranost je osnovni preduvjet u planiranju logističke potpore. S tim u vezi potrebno je razvijati logistički informacijski sustav koji će davati logističke informacije te biti kompatibilan u okviru jedinstvenoga informacijskog sustava obrambenog resora. U svrhu logističkoga operativnog izvješćivanja na nacionalnoj razini primijenit će se NATO programski alati. Implementacija logističkog informacijskog sustava osigurat će potpuni nadzor i vidljivost materijalne imovine te poduprijeti materijalno-financijsko poslovanje u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama.

Upravljanje zalihama i lancem opskrbe

U upravljanju zalihama materijalnih sredstava cilj je smanjenje troškova formiranja i čuvanja zaliha uz osiguranje logističke spremnosti Oružanih snaga.

Zalihe goriva i maziva. Cilj je planiranjem, čuvanjem i sustavom distribucije osigurati samostalno djelovanje Oružanih snaga u vremenu do 30 dana. Za skladištenje zaliha goriva i maziva određena je po jedna lokacija na strateškoj i operativnoj razini te veći broj lokacija na taktičkoj razini. Na navedenim lokacijama cilj je izgraditi i poboljšati uvjete za sigurno čuvanje goriva i naftnih derivata u skladu sa standardima zaštite okoliša.

U idućem planskom razdoblju dovršit će se implementacija Koncepta jedne vrste goriva u Oružanim snagama. Oružane snage povući će iz uporabe većinu opreme koja koristi benzin kao pogonsko gorivo.

Zalihe ubojnih sredstava. Cilj je smanjenjem troškova čuvanja zaliha osigurati financijska sredstva za nabavu novih ubojnih sredstava. Pričuve ubojnih sredstava optimizirat će se prema kalibru i vrstama te ukupno potrebnim količinama.

Do kraja 2017. godine sva perspektivna ubojna sredstva čuvat će se u namjenskim skladištima s visokim standardima protueksplozijske sigurnosti i zaštite okoliša. U modernim skladištima postižu se bolji atmosferski uvjeti čuvanja čime se produljuje vijek trajanja i optimiziraju troškovi održavanja te povećava pouzdanost ubojnih sredstava. U poslovima s ubojnim sredstvima implementirat će se NATO standardi.

Zalihe za pričuvnu komponentu. Strateškim pregledom obrane predviđeno je uspostavljanje mehanizma narastanja obrambenih sposobnosti razvojem pričuve za koje će se izdvojiti i čuvati naoružanje i oprema. To podrazumijeva dimenzioniranje potreba i ispunjenje logističkih zahtjeva. Sva materijalna sredstva za potrebe razvrstane pričuve čuvat će Zapovjedništvo za potporu. Za smještaj i čuvanje naoružanja i temeljnih sredstava za pričuvu izgradit će se nedostajući namjenski skladišni ili garažni prostori u perspektivnim vojarnama.

Logističko distribucijsko središte. Radi smanjenja troškova skladištenja i distribucije, u Zagrebu će se izgraditi centralno vojno logističko distribucijsko središte. Cilj je ostvariti organizacijske uštede u osoblju i smanjenje operativnih troškova u distribuciji i popuni. Također će se omogućiti bolja preglednost inventara i praćenje stanja zaduženja vojne opreme.

Analizirat će se troškovi čuvanja zaliha intendantskog i zdravstvenog materijala i opreme te će se u skladu s time proglasiti viškovi, utvrditi neperspektivnost i odrediti način zbrinjavanja na ekonomičan i ekološki prihvatljiv način.

Održavanje borbenih sredstava

Cilj je konceptijski i organizacijski unaprijediti sadašnji način održavanja. Uspostavlja se integrirani model održavanja kvalitete za pojedino tehničko sredstvo ili platformu i nadogradnju u njegovu životnom ciklusu. Kapaciteti održavanja organizirat će se u skladu sa specifičnim postupcima održavanja koji provode posade i korisnici materijalnih sredstava, organske logističke postrojbe za održavanje, postrojbe Zapovjedništva za potporu za održavanje, Remontni zavod ili vanjski dobavljači usluga održavanja. Naglasak će biti na vojnim kapacitetima za sveobuhvatno održavanje svih vrsta oružja, dok će se održavanje ostale tehnike provoditi kombinacijom vojnih i civilnih kapaciteta održavanja.

Vojni kapaciteti i sposobnosti za održavanje dimenzionirat će se za obavljanje propisanog preventivnog održavanja i popravaka borbene tehnike i sredstava u terenskim uvjetima te za radioničko održavanje i servise. Veličina i raspored kapaciteta odredit će se odnosom na vrste i broj tehnike koja se održava, uključujući tehnička sredstva za pričuvnu komponentu.

Kapaciteti za opsežnije radioničko održavanje i remont borbenih platformi razvijat će se u gospodarskom sektoru kroz program strateškog partnerstva te će se osiguravati preko ugovora. Oružane snage će razvijati tehničke i inženjerske sposobnosti za nadzor kvalitete radova koji se provode u civilnim organizacijama održavanja. Kapaciteti za održavanje tehnike civilne namjene i remont nebojnih vozila neće se razvijati.

Remontni zavod ZzP-a transformirat će se i imati sposobnost održavanja i remonta borbenih vozila, naoružanja, ciljničkih i mjernih naprava, vojne elektronike te sposobnosti modifikacije i preinake oružja izuzev broskog topničkog naoružanja i platformi. U Remontnom zavodu izgrađivat će se nove sposobnosti za tehnička ispitivanja, mjerenja, provjere, kontrole i druge ekspertne obrade naoružanja i ubojnih sredstava, ekspertizu za ispitivanje pouzdanosti naoružanja i tehničku ekspertizu u procesima upravljanja životnim vijekom borbenih sustava. Remontni zavod pružat će vojnotehničku pomoć stručnim službama Ministarstva obrane i Glavnog stožera te sudjelovati u programima istraživanja i razvoja u suradnji sa znanstvenim i tehničkim institucijama. Održavanje brodova i ostalih mornaričkih tehničkih sredstava provodit će se uglavnom putem subjekata iz gospodarskog sektora, osim specifičnih sredstava koji će se održavati u vlastitim kapacitetima HRM-a.

Organizacija održavanja zrakoplovne tehnike provodit će se u skladu s propisima koji uređuju plovidbenost i održavanje vojnih zrakoplova. Kapaciteti za održavanje u HRZ-u i PZO-u modernizirat će se i racionalizirati kroz izraženiju specijalizaciju i optimizaciju. Zrakoplovno-tehnički centar d.d. strateški je partner u održavanju vojnih zrakoplova i zrakoplovne tehnike.

Integracija novih oružanih sustava koji se uvode u naoružanje Oružanih snaga zahtijevat će sustavno promišljanje o organizacijskim rješenjima i uspostavi strukture koja će biti odgovorna za logističku potporu novih sustava, kapacitetima za provedbu održavanja i lokacijama tih kapaciteta. U HKoV-u i ZzP-u ustrojiti će se i osposobiti kapaciteti za održavanje na korisničkoj i servisnoj razini te lakog remonta za vozila BOV »Patria« i sva MRAP vozila.

Sposobnosti za djelovanje u okviru kolektivne logistike

Oružane snage neće razvijati sve logističke kapacitete za logističku potporu i održivost u okviru operacija izvan zemlje. Po načelima ekonomičnosti i suradnje, u skladu s NATO logističkom doktrinom, sveobuhvatna logistička potpora rješava se u okviru kolektivne logistike. U skladu sa zadaćama i ukupnim ciljevima sposobnosti Oružanih snaga, izgraditi će se nacionalne sposobnosti terenske logistike te opremanje logističkih postrojbi mobilnim logističkim modulima. Za one logističke sposobnosti koje Republika Hrvatska ne može samostalno posjedovati nastaviti će se razvijati i pronalaziti multinacionalna rješenja. S tim u vezi Oružane snage intenzivirat će suradnju s logističkim agencijama i drugim organizacijama NATO-a i EU-a.

Republika Hrvatska neće razvijati vlastite sposobnosti strateškog prijevoza već će sudjelovanjem u NATO i drugim međunarodnim inicijativama te bilateralnim sporazumima i komercijalnim ugovorima osigurati pravovremeni pristup kapacitetima strateškog izmještanja, u skladu s potrebama i odlukama o angažiranju postrojbi Oružanih snaga izvan teritorija Republike Hrvatske.

Razvoj sposobnosti zdravstvene potpore

Razvoj sposobnosti zdravstvene potpore ići će u smjeru osiguranja neprekidnosti pružanja zdravstvene i veterinarske zaštite za potrebe provedbe svih aktivnosti i zadanih ciljeva sposobnosti Oružanih snaga uz potrebnu racionalizaciju materijalnih i ljudskih resursa.

Borbeni rodovi razvijaju zdravstvenu potporu unutar vlastitog sastava. Na najnižim taktičkim razinama ustrojiti će se i obučiti borbeni spasioči, kao dodatna borbena sposobnost, sa zadaćom pružanja neodgodive prve pomoći do dolaska profesionalne medicinske pomoći, a u postrojbama za specijalne operacije ustrojiti će se i obučiti i borbeni bolničari.

Zdravstvena potpora manevarskih postrojbi provodit će se s osloncem na organske postrojbe razine *Role 1* koje pružaju zdravstvenu skrb za svoje pripadnike u terenskim uvjetima.

Za potrebe pružanja zdravstvene potpore aktivnostima i zadaćama Zapovjedništva za potporu te za pružanje zdravstvene potpore za postrojbe koje u svojem sastavu nemaju vlastitih elemenata zdravstvene potpore za potrebe pružanja zdravstvene zaštite osnovano je Vojno zdravstveno središte kao vojna zdravstvena ustanova. Vojno zdravstveno središte nositelj je provedbe zdravstvene zaštite na primarnoj razini te specifične zdravstvene zaštite, a zaduženo je i za razvoj sposobnosti zdravstvene potpore *Role 2* razine.

Kroz projekte opremanja i modernizacije obnovit će se vojni park medicinskim motornim vozilima s opremom u skladu s važećim normama kao i opremanje *Role 1* manevarskih postrojbi.

Vojno zdravstveno središte provodit će veterinarsku preventivnu djelatnost i veterinarsku skrb nad službenim životinjama te kontinuirani zdravstveni nadzor ispravnosti i higijene hrane, vode i radnih površina, u zemlji i inozemstvu.

Vojno zdravstveno središte imat će sposobnost upućivanja pojedina i timova za potporu izvođenja operacija i drugih specifičnih aktivnosti Oružanih snaga u zemlji i inozemstvu, osobito u slučajevima kada je riječ o operacijama uklanjanja posljedica prirodnih i tehničkih katastrofa.

Nastavit će se razvoj vlastitih obučnih sposobnosti i programa obuke za zdravstveno osoblje i osoblje koje pruža zdravstvenu potporu, prvenstveno u Središtu za doktrinu i obuku logistike Zapovjedništva za potporu i u ostalim ustrojstvenim jedinicama Oružanih snaga.

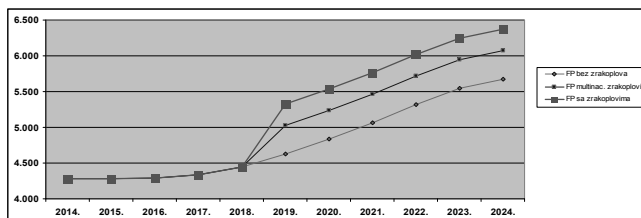
XII. FINANCIJSKI RESURSI

Izdvajanja za obranu u razdoblju obuhvaćenom DPR-om ovisit će o realnoj godišnjoj stopi rasta BDP-a.

Temeljno polazište DPR-a je ambicija zaustavljanja višegodišnjeg trenda realnog pada obrambenog proračuna te u početnom trogodišnjem razdoblju, kao minimum, njegovo zadržavanje u realnom iznosu na razini iz 2014. godine. Financijske analize i procjene iz postojeće perspektive upućuju na zaključak kako je za realizaciju projekata i dostizanje sposobnosti definiranih DPR-om potrebno, u narednom desetogodišnjem razdoblju, izdvojiti sredstva na razini od najmanje 48 milijardi kuna. Stoga je cilj, do 2017. godine, održati postojeću razinu obrambenog proračuna u realnom iznosu te, uz oporavak gospodarstva i rast BDP-a, stvoriti pretpostavke za značajniji realni porast obrambenog proračuna u nastavku planskog razdoblja, što podrazumijeva i postupno približavanje dugoročnoj ambiciji izdvajanja za obranu u iznosu do 2% BDP-a. Na ovaj bi se način u desetogodišnjem razdoblju osigurala financijska sredstva potrebna za izgradnju ciljanih sposobnosti, uz istodobno fleksibilno i učinkovito provođenje operativnih zadaća koje će biti postavljane pred obrambeni resor.

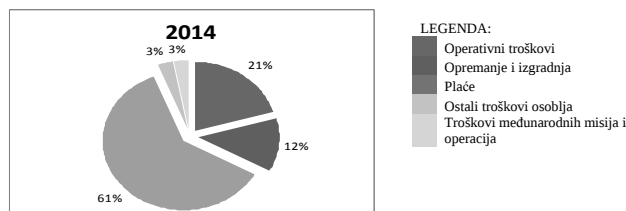
Konačna odluka o mogućnostima i modelu održavanja sposobnosti borbenog zrakoplovstva, kao financijski najzahtjevnija, donijet će se do kraja 2016. godine. S obzirom na zahtjevnost ove sposobnosti odnosno vrijeme potrebno za pripremu uvođenja novog zrakoplova, kao i izračuni na bazi desetogodišnjih ulaganja, upućuju na potrebu početka takvog procesa 2019. godine, uz nastavak ulaganja u idućem planskom razdoblju. Slijedom toga navedena će odluka utjecati na iznos obrambenog proračuna od 2019. godine. Projicirani ukupni obrambeni proračun u desetogodišnjem razdoblju obuhvaćenom DPR-om povećava se, ovisno o varijanti financiranja sposobnosti borbenog zrakoplovstva, za 2,4 ili 4,2 milijarde kuna.

Na Slici 13. prikazane su projekcije kretanja obrambenog proračuna u kojima su od 2019. godine naznačene tri inačice njegova rasta. Osim osnovne inačice koja implicira oko 48 milijardi kuna ukupnih izdvajanja za obranu u planskom razdoblju, prikazane su i dvije moguće inačice koje osiguravaju održavanje sposobnosti borbenog zrakoplovstva – kroz multinacionalni pristup i inicijativu te kroz samostalno financiranje. Prikaz je po karakteru indikativan, implicira model višegodišnjeg financiranja te zahtijeva daljnju, dublju i detaljniju analizu koja će se izraditi do kraja 2016. godine u potpori donošenju konačne odluke.

Slika 13.: Projekcija kretanja obrambenog proračuna u apsolutnom iznosu po godinama (u mil. kn)

U planskom razdoblju, osim zaustavljanja pada te postupnog povećanja izdvajanja za obranu, posebna pozornost bit će na poboljšanje strukture Proračuna s posebnim naglaskom na usmjeravanje i povećavanje dostupnih resursa u opremanje i izgradnju. Postojeći omjer troškova osoblja, operativnih troškova i troškova opremanja i izgradnje⁶, koji u 2014. godini iznosi 67 : 21 : 12 (Slika 14.), postupno će se mijenjati u smjeru povećanja izdvajanja za opremanje i izgradnju, s ambicijom dostizanja omjera 46 : 33 : 21 na kraju razdoblja obuhvaćenoga DPR-om (Slika 15.). Godišnji troškovi osoblja postupno će se smanjivati do kraja planskog razdoblja smanjenjem ukupnog broja osoblja u Oružanim snagama i u administrativnom dijelu Ministarstva obrane.

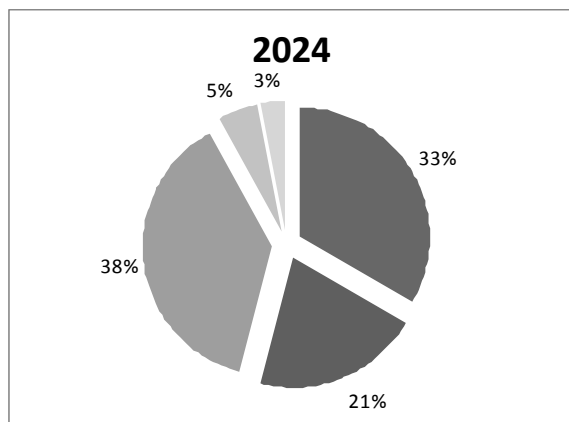

Slika 14.: Omjer troškova osoblja, operativnih troškova i troškova za opremanje i izgradnju 2014.

⁶ Troškovi osoblja obuhvaćaju plaće, doprinose, naknade poput naknade za sudjelovanje u međunarodnim misijama i operacijama

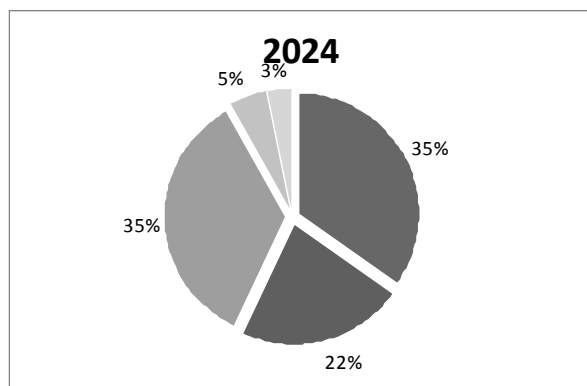
Operativni troškovi obuhvaćaju troškove redovitog funkcioniranja postrojbi Oružanih snaga i ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane i uključuju troškove održavanja opreme i infrastrukture, troškove nabave materijala i sirovina, energije, usluga, prijevoza, članarina i sl., troškove potpore civilnim institucijama te ostale rashode za zaposlene.

Troškovi opremanja i izgradnje obuhvaćaju troškove glavnih projekata opremanja i modernizacije, pomoćnih projekata koji su u potpori uvođenja glavnih projekata, te troškove izgradnje i modernizacije objekata i infrastrukture istaknutih u poglavljima »Opremanje i modernizacija« i »Objekti i infrastruktura«.

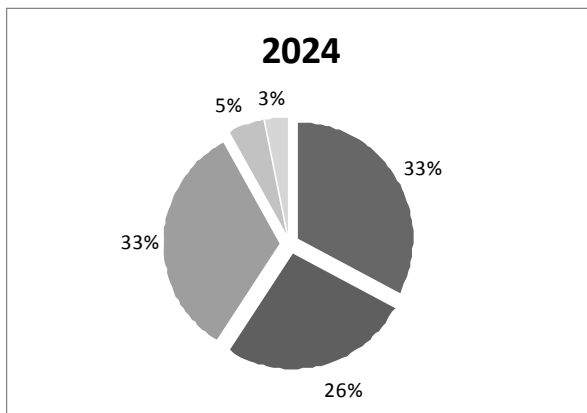

Slika 15.: Omjer troškova osoblja, operativnih troškova i troškova za opremanje i izgradnju 2024.

U projekcijama koje uključuju sredstva za zadržavanje sposobnosti borbenog zrakoplovstva u jednoj ili drugoj opciji, omjer troškova bio bi još povoljniji (Slika 16. i Slika 17.).

Slika 16.: Omjer troškova osoblja, operativnih troškova i troškova za opremanje i izgradnju 2024. (uključen multinacionalni pristup razvoju i financiranju sposobnosti borbenog zrakoplovstva)

Slika 17.: Omjer troškova osoblja, operativnih troškova i troškova za opremanje i izgradnju 2024. (uključeno samostalno financiranje sposobnosti borbenog zrakoplovstva)

XIII. UPRAVLJAČKI PROCESI

Ostvarivanje ciljeva i ambicija DPR-a zahtijeva kontinuirano upravljanje njegovom provedbom, s jasnim nadležnostima i odgovornostima. Hrvatski sabor će redovito pratiti provedbu DPR-a putem razmatranja Godišnjeg izvješća o obrani te prijedloga obrambenog proračuna u okviru Državnog proračuna Republike Hrvatske. Radi potpore ovakvoj ulozi Hrvatskoga sabora, Ministarstvo obrane će, u sklopu izrade Godišnjeg izvješća o obrani u zasebnom poglavlju izvješćivati o provedbi DPR-a.

Vlada Republike Hrvatske utvrđivat će dinamiku i prioritete provedbe DPR-a kroz Strategiju Vladinih programa i Smjernice ekonomske i fiskalne politike.

Ministarstvo obrane osigurat će operacionalizaciju DPR-a putem procesa obrambenog planiranja. Provest će se raščlamba te izraditi prijedlozi izmjena propisa koji predstavljaju normativne pretpostavke za učinkovitu provedbu DPR-a.

U operacionalizaciji DPR-a od posebnog značaja bit će regulacija obrambenog planiranja. Pri tome je od osobitog značaja održavati i unaprjeđivati tri planska procesa:

1. Utvrđivanje stanja sposobnosti, odnosno identificiranje nedostajućih ili nezadovoljavajućih elemenata pojedinih sposobnosti te prioriteta u njihovom razvoju i financiranju.
2. Utvrđivanje polazišta i prioriteta realizacije i financiranja projekata u srednjoročnom razdoblju.
3. Utvrđivanje okvira financijskih i ljudskih resursa za srednjoročno i kratkoročno razdoblje.

Temeljni rizici koji se mogu pojaviti tijekom upravljanja provedbom DPR-a su:

- nedostatnost resursa za financiranje prioriteta najviše razine u definiranim rokovima
- pojava novih prioriteta, veće razine od onih čija je realizacija ušla u fazu značajnih financijskih izdataka.

Vlada Republike Hrvatske i Ministarstvo obrane upravljat će prevladavanjem rizika povezanih s realizacijom prioriteta.

DPR će se revidirati svake treće godine, a u slučaju značajnijih izmjena u strateškom i sigurnosnom okružju, u odvijanju društvenih i gospodarskih procesa, prije svega povezanih sa stanjem financijskih resursa ili pojave drugih okolnosti koje bi upućivale na potrebu za značajnijom revizijom dokumenta, prethodno će se provesti proces strateškog pregleda obrane utvrđen Zakonom o obrani. Radi osiguranja optimalne razine implementacije i prilagodljivosti na promjene koje mogu imati implikacije na planska rješenja utvrđena DPR-om, Vlada Republike Hrvatske može u slučaju potrebe na godišnjoj razini predlagati njegove manje izmjene.

Klasa: 022-03/14-01/176

Zagreb, 12. prosinca 2014.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Josip Leko, v. r.

PRILOZI

Plan napuštanja vojnih lokacija Oružanih snaga

VOJNE LOKACIJE PREDVIĐENE ZA NAPUŠTANJE DO 2019. GODINE

Redni broj	VOJNE LOKACIJE	NAPOMENA
1.	Vojarna »Kupa«, Karlovac	
2.	Vojarna »Rudiščak«, Dugo Selo	Dio vojarne (Rudiščak) ostaje za potrebe Središta za obuku službenih pasa/PVP
3.	Vojarna »Sv. Petar«, Ogulin	
4.	Vojarna »Lučko«, Zagreb	
5.	Vojarna »Neretva« i luka u Pločama	
6.	VSK »V-3«, Delnice	
7.	VSK »Barutana«, Požega	Lokacija VSK nakon izmještanja materijalne imovine pripaja se vježbalištu »Glavica«, SODL Požega
8.	VSK »Gromačnik«, Slavonski Brod	
9.	VSK »Jamadol«, Karlovac	
10.	VSK »Panikovac«, Šibenik	
11.	VSK »Brdo«, Petrinja	Lokacija VSK-a nakon izmještanja materijalne imovine pripaja se vojarni »Predrag Matanović« Petrinja za potrebe obuke
12.	VSK »Perušić«, Perušić	
13.	VSK »Golubić«, Knin	
14.	VSK »Jasikovac«, Gospić	
15.	VSK »Lučani«, Sveti Rok	
16.	Dom HV Karlovac	

VOJNE LOKACIJE PREDVIĐENE ZA NAPUŠTANJE DO 2024. GODINE

Redni broj	VOJNE LOKACIJE	NAPOMENA
1.	Vojarna »Benkovac«, Benkovac	
2.	Vojarna »Skakavac«, Karlovac	
3.	Vojarna »E. Kvaternik«, Gospić	
4.	Vojarna »General A. Matijaš – Pauk«, Knin	
5.	Vojarna »Bilogora«, Bjelovar	
6.	Vojarna »Našice«, Našice	
7.	Vojarna »Dračice«, Đakovo	
8.	Dom HV Osijek	

POPIS KRATICA

A-5	Američko-jadranska povelja
ASDE	Air Command & Control System Software-Based Element, razmjena podataka zračnog motrenja
BDP	bruto domaći proizvod

BOV	borbeno oklopno vozilo	NFS	NATO Force Structure, NATO-ova struktura snaga
BpNL	baza podataka naučenih lekcija	N GS	načelnik Glavnog stožera
BVP	borbeno vozilo pješništva	N HRV DCM	NATO nacionalni razmjestivi KIS modul
C2	Comand & Control, zapovijedanje i nadzor	NBKO	Nuklearna, biološka i kemijska obrana
CSDP	Common Security and Defence Policy, Zajednička sigurnosna i obrambena politika EU-a	NMCC	National Movements Control Centre, Nacionalno središte za koordinaciju kretanja
DGSOS	Dom Glavnog stožera Oružanih snaga	NRF	NATO Response Forces, NATO snage za odgovor
DCM	Deployable Communication Module, razmjestivi komunikacijski modul	NVO	naoružanje i vojna oprema
DPK	Doktrina kopnenih snaga	OMIN	obalno motrenje i navođenje
DPM	Doktrina pomorskih snaga	OSINT	Open Source Intelligence, prikupljanje informacija iz otvorenih izvora
DPR	Dugoročni plan razvoja Oružanih snaga	OS RH	Oružane snage Republike Hrvatske
DSiN	državni službenici i namještenici	PO	protuoklopni
DUOS	daljinski upravljana oružna stanica	POVRS	protuoklopni vođeni raketni sustav
DVO	djelatna vojna osoba	PP	pristožerna postrojba
EDA	European Defence Agency, Europska obrambena agencija	PVP	Pukovnija vojne policije
EOD	Explosive Ordnance Disposal, uklanjanje eksplozivnih sredstava	PZB	Počasno-zaštitna bojna
ESDC	European Security and Defence College, Europsko učilište obrane i sigurnosti	PZO	Protuzračna obrana
EU	European Union, Europska unija	RFP	Response Forces Pool, NATO bazen snaga za odgovor
EU BG	EU Battle Group, borbeni skupina Europske unije	SEDM	Southeast Europe Defense Ministerial, Inicijativa ministara obrane jugoistočne Europe
FP	Financijski plan	SIGINT	Signal Intelligence, elektroničko izviđanje
GIS	geoinformacijski sustav	SKIS	Središnjica za komunikacijsko-informacijske sustave
GS OS RH	Glavni stožer Oružanih snaga Republike Hrvatske	SOD	Središnjica za obavještajno djelovanje
HKoV	Hrvatska kopnena vojska	SUO	Središnjica za upravljanje osobljem
HRM	Hrvatska ratna mornarica	SVP	Služba vojne policije
HRZ i PZO	Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana	TMS	tehnička materijalna sredstva
HUMINT	Human Intelligence, prikupljanje informacija ljudskim resursima	Ubs	ubojno sredstvo
HV	Hrvatska vojska	UN	United Nations, Ujedinjeni narodi
HVU	Hrvatsko vojno učilište	VoGIS	Vojni geoinformacijski sustav
IMINT	Imagery Intelligence, prikupljanja i obrade slikovnih informacija	VP	vojno predstavništvo
IRF	Immediate Response Forces, NATO snage trenutnog odgovora	VSK	vojnokladišni kompleks
JISR	Joint Intelligence Surveillance and Reconnaissance, združene obavještajne, motrilačke i izvidničke sposobnosti	VSS	Vojnostegovni sud
KI	komunikacijsko-informacijski	VSSp	vojnostručna specijalnost
KIS	komunikacijsko-informacijski sustav	ZB	zrakoplovna baza
M-ATV	MRAP All Terrain Vehicle	ZDP	združena doktrinarna publikacija
MRAP	Mine-Resistant Ambush Protected	ZMIN	zračno motrenje i navođenje
MANPADS	Man-portable air-defense systems, prijenosni PZO sustav kratkog dometa	ZOD	Zapovjedništvo za obuku i doktrinu
MO	Ministarstvo obrane	ZOS	Zapovjedno operativno središte
MVO	međunarodna vojna operacija	ZSS	Zapovjedništvo specijalnih snaga
NATO	North Atlantic Treaty Organisation, Organizacija Sjevernoatlantskog ugovora	ZzP	Zapovjedništvo za potporu
NATINAMDS	NATO Integrated Air and Missile Defence System, NATO-ov integrirani sustav protuzračne i proturaketne obrane		
NCS	NATO Command Structure, NATO-ova zapovjedna struktura		